

دفترچه شماره ۱

آزمون شماره ۱۶

پنجشنبه ۱۴۰۰/۱۱/۲۱



# آزمون‌های سرانسرک کلاچ

گزینه درستی را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

## آزمون عمومی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۷۵ دقیقه	تعداد سؤالاتی که باید پاسخ دهید: ۱۰۰

عناوین مواد امتحانی آزمون عمومی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	فارسی	۲۵	۱	۲۵	۱۸ دقیقه
۲	زبان عربی (عمومی)	۲۵	۲۶	۵۰	۲۰ دقیقه
۳	دین و زندگی	۲۵	۵۱	۷۵	۱۷ دقیقه
۴	زبان انگلیسی	۲۵	۷۶	۱۰۰	۲۰ دقیقه



۱- در همهٔ گزینه‌ها معنی همهٔ واژه‌ها درست است؛ به جز .....

(۱) ابدیت: بی‌کرانگی / اسرا: هفدهمین سورهٔ قرآن کریم / انگاره: طرح / پرومند: بارآور

(۲) بی‌شبیهت: بی‌شک / تلبیس: حقیقت را پنهان کردن / تیره‌رایی: گمراهی / خنیده: نامدار

(۳) رضوان: نام فرشتهٔ نگهبان بهشت / زخمه: ضربه زدن / زر پاره: زر سگه‌شده / زرخدان: چانه

(۴) سَموم: باد بسیار سرد و زیان‌رساننده / سیماب: جیوه / شرع: خیمه / کران: ساحل

۲- کدام گزینه، می‌تواند معانی مناسبی برای تعداد بیشتری از واژه‌های زیر باشد؟

«عارضه - مشعشع - ربوبیت - رأفت - حضرت - ارادت - محجوب»

(۱) حادثه - خواست - پنهان - شفقت - بلندی

(۲) پوشیده - دور افتاده - میل - مهربانی - آستانه

(۳) درگاه - علت - اخلاص - متأللی - الوهیت

(۴) درخشان - علاقه و محبت همراه با احترام - چهره - مستور - بیماری

۳- معنی چند واژه، درست است؟

«گهر (اسبی که رنگ آن میان زرد و بور باشد.) / مباحات (افتخارات) / مشتبه (در شک افتادن) / مناسک (اعمال عبادی) / موسم (هنگام) /

نژند (اندوهگین) / نماز پیشین (نماز عصر) / یغما (تاراج) / مرشد (سالک) / شایق (شادمان)»

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۴- املائی واژه‌ها در تمام گزینه‌ها درست است؛ به جز .....

(۱) به پیش عارض من گل بود خوار چنان چون خوار باشد پیش گل خار

(۲) هست دلش در مرز از سر سرسام جهل این همه ماخولیاست صورت بحران او

(۳) پادشاهها هر چه گوید پادشه باشد صواب همگنان را آن سخن، مبذول باید داشتن

(۴) بعد از اینم نبود شاقبه در جوهر فرد که دهان تو در این نکته خوش استدلالی است

۵- عبارتهای کدام گزینه، فاقد غلط املایی است؟

(الف) چون در نقض عزم او مبالغتی بیش از این نمایم لاشک که به تهمتی منسوب شوم.

(ب) بی‌همیتی، اهمال است در محافظت آن‌چه نگاهبانی آن لازم است از دین و عرض و اولاد و اموال.

(ج) سستی رای بر طبیعت وی غالب بود بنابراین هزینات بسیار گفته‌است.

(د) در طاعت، راغب بودند و بر خدمت مواظب تا به درجهٔ امامت رسیدند و منزلت سادات و اکابر یافتند.

(ه) میان ایشان معاملتی پدید آمد که از آن خصومت‌ها خواست که هر یکی به حق خویش رضا نمی‌داد.

(۱) ب - ج (۲) الف - د (۳) د - ه (۴) الف - ج

۶- در متن زیر، چند غلط املایی وجود دارد؟

«به سر نوح ندا آمد که دریای نفس در پیش داری، بحری مغرق و مهلک که در آن، گرداب‌ها است پرخطر و نهنگان جان‌ربای بر رسد و ناچار

بر آن خراج می‌باید داد تا به ساحل قرب رسی. از اخلاص کشتی ساز به سه طبقه: یکی خوف و دیگر رجا و سوم رضا؛ وان‌گه بادبان صدق بر

آن بند و اذن صبای عنایت را انتظار کن.»

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار





۷- کدام گزینه، یادآور نام اثری از پدیدآورنده «تحفة الاحرار» است؟

- (۱) بی گلستان روی تو در بوستان خلد  
(۲) تا شود سبز به هر گوشه بهارستانی  
(۳) رفع خواهد گشت بیدل شبیهه وهم دویی  
(۴) بهر ثبت این مصیبت نامه، ارباب قلم
- دستم ز گل به رنج بود چون ز خار پای  
ابر از قطره فشاند به چمن تخم بهار  
صاحب اسرار توحید من اکنون می رسد  
در دوات دیده کلک از نوک نشتر کرده اند

۸- در کدام گزینه آرایه های «ایهام - تلمیح - جناس تام - تشبیه» وجود دارد؟

- (۱) تا به خون خود توانی کرد لب شیرین، مباد  
(۲) هر که قد ساخت دوتا پیش حق از بهر بهشت  
(۳) مرده دل از دم ما زنده شود هر نفسی  
(۴) حال من دور از لب جان بخش او داند که چیست
- حرف تلخ از خضر بهر آب حیوان بشنوی  
بوسه بر دست سلیمان ز پی خاتم زد  
این چنین دم طلب و جز ز مسیحا مطلب  
چون سکندر هر که گردیده است داغ از تشنگی

۹- همه آرایه های کدام گزینه، در بیت زیر به کار رفته است؟

- «هر کجا خندیده شیر رایت در روی خصم  
(۱) تشخیص، ایهام، کنایه، جناس همسان  
(۲) اغراق، تضاد، واج آرایی، حس آمیزی  
(۳) اغراق، تضاد، جناس، استعاره، ایهام تناسب»
- در سرش شمشیر با آهن دلی گریان شده»  
(۴) کنایه، تشخیص، حسن تعلیل، جناس ناهمسان

۱۰- ترتیب ابیات از نظر کاربرد آرایه های زیر، کدام است؟

- «تضاد، اغراق، جناس، استعاره، ایهام تناسب»  
(الف) آب چشمم راز دل، یک یک، به مردم، باز گفت  
(ب) لذت سوز غمش، جز سینه بریان نیافت  
(ج) تا خم ابروی شوخ او، به پیشانی است، طاق  
(د) دست هجرانت، مرا در سینه، خار غم نشانند  
(ه) زینهار! از ناله شب های من، بیدار باش
- عاشقی و مستی و دیوانگی، نتوان نهفت  
گوهر راز دلم، جز دیده گریان نسفت  
در سر زلفش، دل من، با پریشانی است جفت  
تا از این خار غم دیگر چه گل خواهد شکفت؟  
کین زمان شب هاست، تا از ناله من کس نخفت

- (۱) د - ج - ب - ه - الف (۲) د - ج - الف - ه - ب (۳) ج - د - الف - ه - ب (۴) ج - ه - ب - د - الف

۱۱- آرایه مقابل کدام گزینه، در آن گزینه به کار نرفته است؟

- (۱) گله جا ماندش این جا و نیامد دیگرش از پی  
(۲) باری این موی سپیدم نگر ای چشم سیاه  
(۳) چون نشترم به دیده خلد نوشند ماه  
(۴) تا شدم خوار تو رشکم به عزیزان آید
- نیاید فی المثل آری گرش افتد کلاه این جا: جناس  
گر به پرسیدن این بخت سیاه آمده ای: ایهام  
یادش به خیر، خنجر مزگان یار من: حس آمیزی  
بار الها که عزیزی نشود خوار کسی: تضاد

۱۲- در کدام گزینه، نقش «ضمیر متصل» در قافیه، متفاوت است؟

- (۱) از تو دل برنکنم تا دل و جانم باشد  
(۲) گر نوازی چه سعادت به از این خواهم یافت  
(۳) در قیامت چو سر از خاک لحد بردارم  
(۴) جان برافشانم اگر سعدی خویشم خوانی
- می برم جور تو تا وسع و توانم باشد  
ور کشی زار چه دولت به از آنم باشد  
گرد سودای تو بر دامن جانم باشد  
سر این دارم اگر طالع آنم باشد



- ۱۳- با توجه به ابیات زیر، کدام گزینه درست است؟
- «شبی که با تو سرآمد چه دولتی سرمد  
هنوز خون به دل از داغ لاله‌ام ساقی  
۱) واژه‌های «شب» و «دم» نقش دستوری قیدی دارند.  
۲) در هر دو بیت شیوه بلاغی به کار رفته است.  
۳) در کدام گزینه «ممیز» وجود دارد؟
- ۱) فاش شد از یک قحذ رازی که در دل داشتم  
۲) به اشکی توان کند بنیاد غفلت  
۳) نیست یک گندم خیانت در سرشت آسمان  
۴) به یک ناخن گره نتوان گشود از عقده مشکل
- ۱۴- «نقش دستوری» واژه‌های مشخص شده در کدام گزینه، یکسان است؟
- ۱) در جوانی توبه کن تا از ندامت برخورداری  
۲) پرده معنی روشن نشود صائب لفظ  
۳) هر طلسم یخ که سرما روزگاری بسته بود  
۴) پیر را طول امل بیش از جوان پیچید به هم
- ۱۵- در کدام گزینه «فعل مجهول» به کار رفته است؟
- ۱) مکن کناره ز عاشق که زود چیده شود  
۲) پیش من آ که ساعتی با تو مگر دمی زخم  
۳) راستان از سخن خویش نگردند به تیغ  
۴) گاهی چو بوی گل مدد مغزها شوی
- ۱۶- مفهوم بیت زیر در همه ابیات تکرار شده است؛ به جز .....
- «با زمانی دیگر انداز ای که پندم می‌دهی  
۱) نیست از زخم زبان، غم، عاشق بی‌باک را  
۲) مکن به خوردن خشم و غضب ملامت من  
۳) عشق است بار دل مرا ناصح مده دردم  
۴) گو سپر افکن در این شمشیربازی از نخست
- ۱۷- کدام گزینه با بیت‌های زیر تناسب بیشتری دارد؟
- «عاقبت از خامی خود سوخته  
کرد فراموش ره و رفتار خویش  
۱) نقص هم بی‌اثری نیست ز تقلید کمال  
۲) وحشت تقلید هم «بیدل» کم از تحقیق نیست  
۳) به تقلید، آشنای نشئه تحقیق نتوان شد  
۴) تقلید چون عصاست به دستت در این سفر
- ۱۸- در ابیات دو صفت تعجبی وجود دارد و دو فعل محذوف است.
- ۴) در ابیات، تعداد ترکیب‌های وصفی از ترکیب‌های اضافی بیشتر است.
- سوز پنهان مرا بی‌پرده این تبخال کرد  
که یک قطره سیل است خواب‌گران را  
هر چه بردی، جو به جو پس می‌دهد این آسیا  
دل عالم ز ماه عید حیرانم که چون وا شد
- نیست چون دندان، لب خود را گزیدن مشکل است  
عالم آشوبی از آن زلف معنبر پیدا است  
جلوه خورشید پاشید از همش در یک زمان  
می‌کند مطلق عنان خاک ملایم ریشه را
- گلی که در نظر باغبان نمی‌باشد  
زان که به لب رسیده شد جانم از آرزوی تو  
شمع تا کشته شدن با همه کس همراه است  
گاهی انیس دیده شوی گلستان شوی
- کاین زمانم گوش بر چنگ است و دل در چنگ نیست»  
سیل می‌روید ز راه خود خس و خاشاک را  
نمی‌توانم از ایکن لقمه حلال گذشت  
عاشق نخواهد بعد از این برداشتن باری دگر  
هر کسی کاندیشه از تیر ملامت می‌کند
- ره روی کبک نیاموخته  
مانند غرامت زده از کار خویش»  
فقر ما را اگر الله نکرد آدم کرد  
نشئه پرواز دارد چنین دامان نگین  
چه امکان است ساز دلربایی، زلف پرچم را؟  
وز فرّ ره، عصات شود تیغ ذوالفقار



۱۹- مفهوم کدام گزینه با عبارت «هر درختی را ثمره معین است که به وقتی معلوم، به وجود آن تازه آید و گاهی به عدم آن پژمرده شود و سرو را

هیچ از این نیست و همه وقتی خوش است.» متناسب تر است؟

- (۱) هر دم چو تاک بار درختی نمی شویم  
(۲) از غم عشاق حسن لایالی فارغ است  
(۳) حاصلی جز بار دل نتوان ز سرو و بید یافت  
(۴) در چار فصل چون نبود سرو تازه روی؟

۲۰- مضمون کدام بیت، متفاوت است؟

- (۱) دردی است درد عشق که هیچش طیب نیست  
(۲) ز ناتوانی چشمت جهان چو گشت خراب  
(۳) در غم هجران، «هلالی» صبر کن تدبیر چیست!  
(۴) درد بی درمان پیری را دوا بی حاصل است

۲۱- کدام گزینه با بیت «نالم افزود و آبرویم کاست / بینوایی به از مذلت خواست»، تناسب معنایی کمتری دارد؟

- (۱) مریز آب رخ خود برای نان کاین آب  
(۲) من که از آب رخ خود چو گهر سیرابم  
(۳) از تلخی سؤال گروهی که واقفانند  
(۴) نان خسان به خشکی متت سرشته است

۲۲- مفهوم کدام گزینه با بیت «از شبم عشق، خاک آدم گل شد / صد فتنه و شور در جهان حاصل شد» متناسب تر است؟

- (۱) ز آتش و خاک است و باد و آب، سرشتم  
(۲) روز ازل به قامت عاشق بریده اند  
(۳) ختم شد بر تو از آن حسن، که از روز ازل  
(۴) قسمت آدم شد از روز ازل، سر جوش فیض

۲۳- کدام گزینه با عبارت زیر، تناسب معنایی بیشتری دارد؟

«تیرانا! من از طبیعت آموختم که همانند با درختان بارور - بی آنکه زبان به کم تر داعیه ای گشاده باشم - سراسر کرامت باشم و سراپا

گشاده دستی؛ بی هیچ گونه چشم داشتی به سپاسگزاری یا آفرین.»

- (۱) می رسد احسان به هر کس قابل احسان شود  
(۲) مد احسانی که گردون بر سر ما می کشد  
(۳) همت از مهر، فراگیر که با یک ته نان  
(۴) چون کوه، بزرگان جهان آن چه به سایل

۲۴- مفهوم کدام گزینه با عبارت «آب جیحون فرو نشست؛ ریگ آموی پرنیان شد؛ بوی جوی مولیان مدهوشم کرد.» متناسب تر است؟

- (۱) از لباس مشکفام کعبه خونگرمی ندید  
(۲) خبرت هست که در بادیه هجر تو نیست  
(۳) جمال کعبه چنان می دواندم به نشاط  
(۴) ناوک فریاد من هر ساعت از مجرای دل



۲۵- مفهوم کدام گزینه با عبارت «قبلاً رضاخان بود و بعداً هم رضاخان شد.» متناسب تر است؟

- (۱) ظالمان را مهلت از مظلوم، چرخ افزون دهد  
(۲) گسستم از همه عالم به اصل خویش پیوستم  
(۳) تکیه بر اختر شب‌دزد مکن کاین عیار  
(۴) به ترک ظلم، ظالم برنگردد از مزاج خود
- بیشتر از مور اینجا مار می‌ماند به‌جا  
به اصل خود چو پیوندی بدانی اصل و پیوندم  
تاج کواووس بیسرد و کمر کیخسرو  
همان اخگر بود گر جمع گردد مشت، آتش را



## زبان عربی (عمومی)



■ عَيْنِ الْأَصْحَ وَالْأَدَقُّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ التَّعْرِيبِ (۳۵ - ۲۶):

۲۶- ﴿وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ﴾

- (۱) «و خداوند برای آن‌که بر او توکل می‌کند، بس است!»  
(۲) «و هر کس بر خداوند توکل کند، او برایش کافی است!»  
(۳) «و هر که فقط بر خدا توکل کند، او برایش بس است!»  
(۴) «و هر که توکلش بر خداوند باشد، او برایش کافی است!»

۲۷- «كَانَتِ الْأُمُّ تَدْعُو اللَّهَ أَنْ يُبْقِيَ لَهَا وَلَدَهَا حَتَّى تَرَاهُ بِأَفْعَالٍ»:

- (۱) مادر در درگاه الهی دعا می‌کرد که فرزندش برایش بماند تا زمانی‌که او را نوجوان ببیند!  
(۲) مادر دعا کرده بود که خداوند فرزندش را برایش نگه دارد تا زمانی‌که او را نوجوان ببیند!  
(۳) مادر از خداوند استمداد می‌کرد که فرزندش را برایش نگه دارد تا او را در نوجوانی ببیند!  
(۴) مادر از خداوند می‌خواست تا او را برای فرزندش نگه دارد تا زمانی‌که او را نوجوان ببیند!

۲۸- «إِنَّ الْأَوْلَادَ يُحِبُّونَ أَنْ يَرَوْا وَالِدِيهِمْ وَ هُمَا فِي أَحْسَنِ حَالٍ»:

- (۱) بچه‌ها دوست دارند پدر و مادر خود را در حال خوب ببینند!  
(۲) فرزندان دوست دارند پدر و مادر خویش را در بهترین حال ببینند!  
(۳) فرزندان دوست دارند که پدر و مادرشان در بهترین حال دیده شوند!  
(۴) فرزندان دوست دارند والدینشان را در حالی‌که آنان در بهترین حال اند، ببینند!

۲۹- «إِيَّاكَ وَ مُصَادَقَةَ الْكُذَّابِ فَإِنَّهُ كَالسَّرَابِ يُقْرَبُ عَلَيْكَ الْبَعِيدُ وَ يُبْعَدُ عَلَيْكَ الْقَرِيبُ»:

- (۱) تو را چه به دوستی با انسان دروغگو؛ زیرا او مانند سراب است، دور را به تو نزدیک و نزدیک را دور می‌کند!  
(۲) از هم‌نشینی با بسیار دروغگو که به‌سان سراب است، اجتناب کن، زیرا دور را بر تو نزدیک و نزدیک را دور می‌سازد!  
(۳) تو از هم‌نشینی با دروغگو بسیار پرهیز می‌کنی، زیرا او مانند سراب دور را بر تو نزدیک و نزدیک را بر تو دور می‌نماید!  
(۴) از دوستی کردن با انسان دروغگو پرهیز کن، چه او مانند سراب است، دور را بر تو نزدیک و نزدیک را بر تو دور می‌نماید!

۳۰- «مَنْ يَرْفَعُ صَوْتَهُ عَلَى الْآخِرِينَ مِنْ دُونِ دَلِيلِ مَنْطِقِي فَقَدْ شُبَّهَ صَوْتُهُ بِصَوْتِ الْحَمِيرِ»:

- (۱) هر کس صدایش را بدون علت منطقی روی دیگران بالا ببرد، صدایش شبیه صدای خران است!  
(۲) آن‌که صدایش را بی‌هیچ دلیلی روی دیگران بالا می‌برد، صدایش به صدای خر تشبیه شده است!  
(۳) هر کس صدایش بدون دلیل منطقی بر روی دیگران بالا رود، صدایش به صدای خر تشبیه شده است!  
(۴) هر که بدون دلیلی منطقی صدای خود را روی دیگران بالا ببرد، صدایش به صدای خر تشبیه شده است!

۳۱- «زَرَعُوا لَنَا أَشْجَارًا نَأْكُلُ مِنْ ثَمَرِهَا فَنَحْنُ نَزْرَعُ الْأَشْجَارَ لِئَاكُلَ مِنْ ثَمَرِهَا الْآخَرُونَ»:

- (۱) برای ما درختان را کاشتند و ما از میوه‌هایش می‌خوریم، پس ما [نیز] درختان را می‌کاریم تا دیگران از آن بخورند!  
(۲) برایمان درختانی را کاشتند تا از میوه‌های آن بخوریم و ما [هم] درختانی می‌کاریم تا از میوه‌هایش دیگران بخورند!  
(۳) برای ما درختانی کاشتند که میوه‌های آن را می‌خوریم، و ما [هم] درختان را می‌کاریم تا دیگران میوه‌هایش را بخورند!  
(۴) برای ما درختانی را کاشتند که از میوه‌های آن می‌خوریم، پس ما [نیز] درختان را می‌کاریم تا دیگران از میوه‌هایش بخورند!



۳۲- «إن تجلسي على قبر قد ضمّ زفاتي فستشمين رائحة ودي لك!»:

- (۱) هرگاه بر قبری که استخوان پوسیده‌ام را در بردارد، بنشینم، بوی محبت و عشق مرا خواهی یافت!
- (۲) چنانچه بر قبری که استخوان پوسیده‌ام را در بردارد، بنشینم، بوی محبتم به تو به مشامت می‌رسد!
- (۳) اگر بر سر قبری که استخوان پوسیده‌ام در آن است، بنشینم، بوی عشق مرا به خود استشمام می‌کنم!
- (۴) اگر بر قبری که استخوان پوسیده‌ام را در برگرفته است بنشینم، بوی عشق مرا به خود استشمام خواهی کرد!

۳۳- عین الخطأ:

- (۱) يُمكنك البقاء عندنا مُعزّزةً! تو می‌توانی نزد ما با عزّت بمانی!
- (۲) إياكما أن تُفرقا بين أولادكما! مبادا میان فرزندانان تبعیض قائل شوید!
- (۳) كانت لي زميلة في المدرسة اسمها شيما! در مدرسه دوستی به نام شیما داشتم!
- (۴) إصبر على المشاكل لأنها ستروح يوماً! بر مشکلات صبر کن زیرا آن‌ها روزی خواهند رفت!

۳۴- عین الخطأ:

- (۱) هذا الطائر يطير إلى الأعلى و الأسفل بسرعة! این پرنده به سرعت به بالا و پایین پرواز می‌کند!
- (۲) يُعدّ الطائر الطنان من أصغر الطيور و أسرعها! مرغ مگس از کوچک‌ترین و سریع‌ترین پرندگان به شمار می‌آید!
- (۳) إنّ حية الصحراء من أدكى الحيوانات في صيد فرائسها! مار صحرا از باهوش‌ترین حیوانات در شکار طعمه‌هایش است!
- (۴) أعجب شيء في التمساح هو طريقة تنظيف أسنانه! از چیزی که در تمساح تعجب می‌کنم، شیوه تمیز کردن دندان‌هایش است!

۳۵- «پسرم؛ بهترین دوستان کسی است که تو را بر خودش ترجیح دهد!»؛ عین الصحیح:

- (۱) یا بُنّی، خیر أصدقاؤک یؤثرک علی نفسه!
- (۲) یا بُنّی، من أترک علی نفسه فهو خیر زُملائک!
- (۳) بُنّیتی، أفضل صديقاتک من تؤثرک علی نفسها!
- (۴) یا بُنّی، خیر أصدقاؤک من أترک علی نفسه!

■ ■ ■ اقرأ النصّ التالي بدقّة ثمّ أجب عن الأسئلة التالية بما يناسب النصّ (۴۲ - ۳۶):

الأخلاق قابلة للتغيير أم لا؟ هناك نظرتان حول هذا الموضوع. فبعض الناس يجيبون عن هذا السؤال بـ«لا» وهم يرون أنّ الأخلاق كالماء؛ فيمجرّد زوال العوامل الخارجيّة يعود لحالته الأولى. فإن كان بيننا ولدٌ مُشاعب أو شخصٌ سيئ الخلق فلا يمكننا تغيير سلوكه. أمّا أصحاب الرؤية الثانية يعتقدون أنّ الأخلاق تقبل التغيير و لو كانت الأخلاق لا تقبل التغيير لما كان لبعثة الأنبياء و الرّسل و جهودهم معنّى! يجب أن نعلم أنّ تغيير الأخلاق و السلوك قد يكون صعباً ولكن ليس مستحيلاً و أفضل طريق لهذه العمليّة هي البرامج التربويّة الصحيحة التي يتلقاها الأولاد في الأسرة و المدرسة! و للمعلّمين دورٌ هامٌ في هذه العمليّة لأنهم يَنشئون عقول الأجيال القادمة!

۳۶- الموضوع الأساسي للنصّ هو .....

- (۱) دور الأسرة و المدرسة في تربية الأولاد!
- (۲) الهدف من بعثة الأنبياء و الرّسل!
- (۳) إمكانيّة تغيير الأخلاق!
- (۴) فلسفة الأخلاق و آراء الفلاسفة حولها!

۳۷- ما المقصود من «العوامل الخارجيّة» للأخلاق؟؛ عین الخطأ:

- (۱) المواعظ و النصائح!
- (۲) البرامج التربويّة!
- (۳) شخصيّة الفرد و سلوكه!
- (۴) القوانين و الأحكام الشرعيّة!

۳۸- أيّ إجابة تُبطل الرؤية الأولى؟؛ عین الخطأ:

- (۱) هناك نماذج كثيرة عن المجرمين الذين تنبّهوا و تحوّلوا إلى أشخاص طيّبين ينتفع بهم أفراد المجتمع!
- (۲) قد أثبت العلماء أنّ التغيير في البيعة أو الهرمونات قد يُسبب التغيير في الأخلاق و السلوك!
- (۳) إنّ الحيوانات الوحشيّة و المفترسة قد تُصبح حيواناتٍ أهليّة و مُطبعة بسبب التربيّة و الترويض!
- (۴) هناك أشخاص تعلّموا في أفضل المدارس أو نشؤوا في أسرٍ ثريّة ولكنهم قاموا بأعمال غير إنسانيّة!



۳۹- عین ما یناسب مفهوم النص:

- (۱) مَنْ أَدَبَ وَلَدَهُ صَغِيرًا سَرَّ بِهِ كَبِيرًا
- (۲) شمشیر نیک ز آهن بد چون کند کسی / ناکس به تربیت نشود ای حکیم کس
- (۳) إِذَا كَانَ الطَّبَاعُ طَبَاعَ سَوْءٍ / فَلَا أَدَبٌ يُفِيدُ وَلَا أَدِيبٌ
- (۴) بِأَسِيهِدَلِ جَهْ سَوْدٍ وَعَظْ كَفْتَنَ / نَرُودُ مِیْخَ أَهْنِیْنِ دَرِ سَنَگِ

■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۴۲ - ۴۰):

۴۰- «يعتقدون»:

- (۱) فعل مضارع - للغائبين - مزيد ثلاثي - معرب / فعل و الجملة فعلية
- (۲) للجمع المذكر الغائب - مزيد ثلاثي من باب افتعال - لازم / فعل و الجملة فعلية
- (۳) فعل مضارع - مزيد ثلاثي بزيادة حرفين اثنين - معلوم / فعل مع فاعله و الجملة فعلية
- (۴) للغائبين - مزيد ثلاثي (مصدره على وزن افتعال) - متعد / فعل و الجملة فعلية

۴۱- «يُنشئون»:

- (۱) للغائبين - مزيد ثلاثي بزيادة حرف «أ» الزائد - متعد / فعل و «عقول» مفعوله
- (۲) فعل مضارع - للجمع المذكر الغائب - مجهول - معرب / فعل و الجملة فعلية
- (۳) مزيد ثلاثي (مصدره: إنشاء على وزن إفعال) - متعد / فعل و مع فاعله و الجملة فعلية
- (۴) فعل مضارع - مزيد ثلاثي (حروفه الأصلية: ن ش ء) - معلوم / فعل و الجملة فعلية

۴۲- «أفضل»:

- (۱) اسم - مفرد مذكر - اسم تفضيل على وزن أفعل - معرب / مبتدأ و مرفوع
- (۲) مفرد - اسم تفضيل للمذكر - معرب / مبتدأ و مرفوع و هو مضاف
- (۳) مفرد مذكر (جمع تكسيره: أفضل) - نكرة - معرب / مبتدأ و مرفوع بالضمة الظاهرة
- (۴) اسم - مفرد مذكر - اسم تفضيل (مؤنثه: فضلى) - معرب / مبتدأ و خبره «طريق»

■ عین المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (۵۰ - ۴۳):

۴۳- عین الخطأ في ضبط حركات الكلمات:

- (۱) إِيَّاكُمْ وَ سَبَّ مَعْبُودَاتِ الْمُشْرِكِينَ!
- (۲) مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ عَدَّتْ نَفْسُهُ وَ الْآخِرِينَ!
- (۳) يَا قَنْبَرُ! دَعِ شَاتَمَكَ مُهَانًا تُرْضِ الرَّحْمَانَ!
- (۴) كَانَتْ هَذِهِ الْمَكْتَبَةُ أَكْبَرَ مَكْتَبَةٍ فِي الْعَالَمِ الْقَدِيمِ!

۴۴- «من كان ..... ، ..... النَّاسُ من حوله!»: عین غير المناسب للفراغ:

- (۱) ذَا أَخْلَاقٍ حَسَنَةٍ - يَجْتَمِعُ
- (۲) فَظًّا - انْفَصَّ
- (۳) غَلِيظَ الْقَلْبِ - يُبْعِدُ
- (۴) سَيِّئَ الْخَلْقِ - يَتَّبَعِدُ

۴۵- عین ما يوجد فيه التضاد:

- (۱) الاقتصاد في استهلاك المياه و الطاقات واجب!
- (۲) إِنَّ التَّقَرُّبَ إِلَى الْأَرَادِلِ يُسَبِّبُ التَّخَلُّفَ فِي الْحَيَاةِ!
- (۳) كونوا أمريين بالمعروف و ناهيين عن المنكر!
- (۴) يُحَافِظُ الْمُؤْمِنُ عَلَى صَلَاتِهِ وَ صِيَامِهِ مَحَافِظَةً!

۴۶- عین «أبقى» تدل على التفضيل:

- (۱) أَبَقَى اللَّهُ لِكِ أَوْلَادِكَ الصَّغَارِ أَيُّهَا الْأُمُّ!
- (۲) مَا أَبَقَى الْعَمَلُ الصَّالِحَ وَ الْإِحْسَانَ إِلَى النَّاسِ!
- (۳) أَبَقَى الْمَمَالِكُ مَا يَحْكُمُ عَلَيْهَا الْأَفْضَالَ الْعَادُونَ!
- (۴) أَبَقَى سَالِمًا وَ نَشِيطًا إِذَا أَتَانَا الْأَطْعَمَةَ الصَّحِيَّةَ!



۴۷- عین عبارت اسم التفضیل فیها أكثر:

- (۱) أغنى الناس أكثرهم عقلاً و علماً  
(۳) أحب من الناس ألقاهم و أنفعهم!

۴۸- عین اسم المبالغة يدل على المهنة:

- (۱) إن نّار الخشب ينقر جذوع الأشجار بسرعة!  
(۳) الفلاح هو أن يعمل الإنسان الصالحات و يرضي ربّه!  
(۲) أكره المتأن الذي يُساعد الآخرين و يمتنّ عليهم!  
(۴) يُشاهد العوّاصون في أعماق المحيطات عجائب كثيرة!

۴۹- عین «ما» شرطية:

- (۱) ما الله بغافل عما يفعل الظالمون!  
(۳) ما يُدرسه المعلم يأتي به في الامتحان!  
(۲) ما أتمنى لك هو أن تعيش سعيداً!  
(۴) ما يُهدر العاقل وقتاً يكون أعلى من الذهب!

۵۰- عین الخطأ في المحل الإعرابي لما تحته خط:

- (۱) لم يُقفل الرّجل بنته فانزعج رسول الله (ص): فاعل و مرفوع - مفعول و منصوب  
(۲) أعجب أنوشروان كلام الشيخ العجوز! مفعول و منصوب - مضاف إليه  
(۳) أمر الحاكم أن يُعطى الفلاح ألف دينار! فاعل و مرفوع - نائب فاعل و مرفوع  
(۴) كان النبي (ص) شديد التعلّق بأخته! اسم «كان» و مرفوع - خبر «كان» و منصوب



## دین و زندگی

۵۱- اگر از ما بپرسند: «آیا انسان به تنهایی می تواند مسیر سعادت را طراحی کند.» چه پاسخی در خور این سؤال می دهیم؟

- (۱) انسان با قدرت عقل و قوه اختیار که خداوند به انسان ارزانی داشته می تواند مسیر خود را بیابد و به سویی گام بردارد.  
(۲) انسان خلقتش به گونه ای است که خداوند او را در جهت پاسخ گویی درست به نیازهای برترش رهنمون ساخته است.  
(۳) از آن جا که برای رسیدن به سعادت نیاز به پاسخ کامل و جامع به سؤالات بنیادین دارد و انسان نمی تواند به تنهایی به آن پاسخ دهد.  
(۴) با این که انسان می تواند مسیر سعادت را خود با سرمایه هایی که خداوند به او داده است بپیماید ولی بهره گیری از وحی الهی سرعت را می افزاید.

۵۲- در نظام آفرینش «هدایت موجودات» از چه اصلی پیروی می کند و این امر مؤید کدام صفت الهی است؟

- (۱) اصل فطری - حکمت الهی  
(۲) اصل فطری - عدل الهی  
(۳) اصل عام و همگانی - حکمت الهی  
(۴) اصل عام و همگانی - عدل الهی

۵۳- طبق بیان امام موسی بن جعفر (ع) به ترتیب «زمینه ساز اعلم بودن نسبت به فرامین الهی» و «نتیجه برخورداری از چیزی که پذیرش بهتر

پیام الهی را دربر دارد.» در کدام گزینه منعکس شده است؟

- (۱) اکمل بودن ایمان و عمل - تفکر و تعقل افضل  
(۲) افضل بودن در تفکر و تعقل - تفکر و تعقل افضل  
(۳) افضل بودن در تفکر و تعقل - معرفت برتر  
(۴) اکمل بودن ایمان و عمل - معرفت برتر

۵۴- آیه شریفه «وَلَكِنَّ رَسُولَ اللَّهِ وَ خَاتَمَ النَّبِيِّينَ» پاسخ رد به چه کسانی است و این آیه مؤید کدام نکته می باشد؟

- (۱) مدعیان دروغین پیامبری - وحدت دین  
(۲) مدعیان دروغین پیامبری - تکامل جامعه انسانی  
(۳) مدعیان تعیین زمان ختم نبوت - تکامل جامعه انسانی  
(۴) مدعیان تعیین زمان ختم نبوت - وحدت دین

۵۵- کدام ویژگی دین مبین اسلام سبب می شود که پاسخ گوی نیازهای بشر در دوره های مختلف گردد؟

- (۱) حفظ قرآن کریم از هر گونه تحریف و انحرافی و وجود قوانین تنظیم کننده  
(۲) توجه به نیازهای متغیر در عین توجه به نیازهای ثابت و وجود امامان معصوم  
(۳) توجه به نیازهای متغیر در عین توجه به نیازهای ثابت و وجود قوانین تنظیم کننده  
(۴) حفظ قرآن کریم از هر گونه تحریف و انحرافی و وجود امامان معصوم





۵۶- پیام مستنبط از آیه شریفه «وَمَنْ يَتَّبِعْ عَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ...» در کدام یک تجلی دارد؟

- (۱) وجود دو یا چند دین در یک زمان نشانگر این است که پیروان پیامبر گذشته به پیامبر جدید ایمان نیاورده‌اند و از زیانکاران هستند.
- (۲) خسران اخروی متبوع عدم پذیرش خداوند و پیروی از دینی غیر از اسلام است.
- (۳) قرار گرفتن در زمره زیانکاران برای کسی است که دینی به جز اسلام را اختیار کند.
- (۴) زیانکاری در دنیا و آخرت معلول عدم پذیرش دینی غیر از اسلام است.

۵۷- اگر بگوئیم: «نفوذ خارق‌العاده قرآن کریم در افکار و قلوب کسانی که حتی زبان قرآن را نمی‌دانند و فقط از ترجمه‌ها استفاده می‌کنند زیاد

است» مؤید کدام جنبه اعجاز قرآن کریم است؟

- (۱) اعجاز لفظی که زیباترین و مناسب‌ترین کلمات و عبارات را انتخاب کرده تا به کم‌ترین وجه معنای مورد نظر را برساند.
- (۲) اعجاز محتوایی که زیباترین و مناسب‌ترین کلمات و عبارات را انتخاب کرده تا به کم‌ترین وجه معنای مورد نظر را برساند.
- (۳) اعجاز لفظی که مطالبش ویژگی‌هایی دارد که نشان می‌دهد از قلم هیچ اندیشمندی تراوش نکرده است.
- (۴) اعجاز محتوایی که مطالبش ویژگی‌هایی دارد که نشان می‌دهد از قلم هیچ اندیشمندی تراوش نکرده است.

۵۸- مسدود بودن راه اختلاف میان آیات قرآن مولود چیست و مؤید آن کدام عبارت قرآنی است؟

- (۱) خاستگاه الهی داشتن - «لَوْجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا»
- (۲) خاستگاه الهی داشتن - «لَا رَتَابَ الْمُبْطِلُونَ»
- (۳) تنوع موضوعی در عین هماهنگی دقیق مانند اعضای بدن - «لَا رَتَابَ الْمُبْطِلُونَ»
- (۴) تنوع موضوعی در عین هماهنگی دقیق مانند اعضای بدن - «لَوْجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا»

۵۹- سرانجام سعی و تلاش مخالفان سرسخت اسلام در روبا رویی با سنت مبارزه‌طلبی قرآن کدام است و متون ارائه شده در برابر قرآن کریم تا به

امروز چگونه بوده است؟

- (۱) «أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ» - هیچ‌یک از متون در مراکز علمی و تخصصی مورد قبول واقع نشده است.
- (۲) «لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَ لَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا» - هیچ‌یک از متون در مراکز علمی و تخصصی مورد قبول واقع نشده است.
- (۳) «أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ» - متن‌های الهی ارائه شده برای افراد متخصص ممکن است بی‌عیب جلوه کند.
- (۴) «لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَ لَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا» - متن‌های الهی ارائه شده برای افراد متخصص ممکن است بی‌عیب جلوه کند.

۶۰- معاویه با بهره‌گیری از ضعف و سستی یاران امام حسن (ع) چه سالی به حکومت رسید و چه بدعتی را پایه‌گذاری کرد؟

- (۱) ۴۲ هجری قمری - عهدشکنی پیمانی را که با امام حسن (ع) بسته بود.
- (۲) ۴۲ هجری قمری - خلافت رسول خدا (ص) را به سلطنت تبدیل کرد.
- (۳) ۴۰ هجری قمری - خلافت رسول خدا (ص) را به سلطنت تبدیل کرد.
- (۴) ۴۰ هجری قمری - عهدشکنی پیمانی را که با امام حسن (ع) بسته بود.

۶۱- در فرهنگ و معارف اسلامی، فرمان‌دهندگان به مردم و قانون‌گذارانی که فرمان و قانونشان از فرمان الهی منتج نمی‌گردد، چه نامیده شده‌اند و

کدام عبارت قرآنی تصویرکننده عاقبت آنان است و حکم انجام فرامین آنان بر مسلمانان چیست؟

- (۱) الظَّالِمِينَ - الخسران المبين - حرام است
- (۲) الطَّافُوت - الخسران المبين - جایز نیست
- (۳) الطَّافُوت - ظللاً بعیدا - جایز نیست
- (۴) الظَّالِمِينَ - ظللاً بعیدا - حرام است





۶۲- با امعان نظر به فرموده امام خمینی (ره): «هیچ حرکتی و عملی از فرد در جامعه نیست، مگر این که مذهب اسلام برای آن حکمی مقرر داشته است» کدام یک از دلایل تشکیل حکومت اسلامی به ذهن متبادر شده و یادآور کدام اعجاز معنایی قرآن کریم است؟

- ۱) ضرورت پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت - جامعیت و همه جانبه بودن قرآن کریم
- ۲) ضرورت پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت - تأثیرناپذیر بودن قرآن از عقاید جاهلیت
- ۳) ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام - تأثیرناپذیر بودن قرآن از عقاید جاهلیت
- ۴) ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام - جامعیت و همه جانبه بودن قرآن کریم

۶۳- نادیده گرفتن تدبیر حکیمانه خداوند در طراحی نظام حکومت اسلامی بر مبنای امامت در کدام عبارت قرآنی انذار داده شده است و از انسان های مصون از این انحراف، با چه تعبیری یاد شده است؟

- ۱) «فَلَنْ يَصُرَّ اللَّهُ» - «الشَّاكِرِينَ»
- ۲) «فَلَنْ يَصُرَّ اللَّهُ» - «الصَّالِحُونَ»
- ۳) «انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ» - «الشَّاكِرِينَ»
- ۴) «انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ» - «الصَّالِحُونَ»

۶۴- شرط رها شدن از ضلالت ابدی در حدیث «لَنْ تَضِلُّوا أَبَدًا» چیست و کدام موضوع را یادآوری می کند؟

- ۱) دست یازیدن به ثقلین - وجود معصومین در کنار کلام جاوید خداوند ابدی است.
- ۲) دست یازیدن به ثقلین - پیروی و تاسی از هر یک از آنان موجب هدایت و رستگاری است.
- ۳) درک مصداق اولی الامر - پیروی و تاسی از هر یک از آنان موجب هدایت و رستگاری است.
- ۴) درک مصداق اولی الامر - وجود معصومین در کنار کلام جاوید خداوند ابدی است.

۶۵- کدام یک از عبارات قرآنی به ترتیب مؤید دو یادگار گران بهای پیامبر اسلام (ص) می باشد؟

- ۱) «ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُعْتَبِرًا نِعْمَةً أَنْعَمَهَا» - «يُطَهِّرْكُمْ تَطْهِيرًا»
- ۲) «ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُعْتَبِرًا نِعْمَةً أَنْعَمَهَا» - «نَجَعَلَهُمْ آيَةً وَ نَجَعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ»
- ۳) «لَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا» - «يُطَهِّرْكُمْ تَطْهِيرًا»
- ۴) «لَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا» - «نَجَعَلَهُمْ آيَةً وَ نَجَعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ»

۶۶- هر یک از عبارات زیر به ترتیب درباره کدام سیره نبی مکرم اسلام در رهبری جامعه است؟

- «با داروهایش بیماران غفلت زده را درمان می کرد.»

- «در جنگ ها سفارش می کرد هرگز آب مشرکان را زهرآلود نکنید.»

- «دوست دارم با دلی پاک و خالی از کدورت با شما معاشرت کنم.»

- ۱) سخت کوشی و دلسوزی در هدایت مردم - مبارزه با فقر و محرومیت - محبت و مدارا با مردم
- ۲) سخت کوشی و دلسوزی در هدایت مردم - سخت کوشی و دلسوزی در هدایت مردم - محبت و مدارا با مردم
- ۳) محبت و مدارا با مردم - سخت کوشی و دلسوزی در هدایت مردم - مبارزه با فقر و محرومیت
- ۴) محبت و مدارا با مردم - مبارزه با فقر و محرومیت - مبارزه با فقر و محرومیت

۶۷- مطابق قسم پیامبر عظیم الشان اسلام در کنار خانه خدا، چه کسانی رستگاران و نجات یافتگان روز قیامت اند و قرآن کریم آنان را چگونه معرفی کرده است؟

- ۱) پیامبر (ص) و مسلمانان - «خَيْرُ الْبَرِيَّةِ»
- ۲) پیامبر (ص) و مسلمانان - «أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ»
- ۳) امام علی (ع) و پیروانش - «أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ»
- ۴) امام علی (ع) و پیروانش - «خَيْرُ الْبَرِيَّةِ»

۶۸- استفاده مناسب و غلط از قوه غضب در انسان به ترتیب کدام است؟

- ۱) مقابله با متجاوزان و ستمگران - تضييع حقوق مردم
- ۲) مقابله با متجاوزان و ستمگران - پر کردن جیب خود از بیت المال
- ۳) دفاع از ستمدیده ای که از مسلمانان یاری جوید - پر کردن جیب خود از بیت المال
- ۴) دفاع از ستمدیده ای که از مسلمانان یاری جوید - تضييع حقوق مردم



۶۹- قرآن کریم چه کسانی را وارث وعده‌های زیبای خداوند می‌داند و آنان چه چیزی را برای ابد به ارث می‌برند؟

- (۱) متقین - بالاترین مراحل بهشت  
(۲) مؤمنین - بالاترین مراحل بهشت  
(۳) متقین - دارالسلام  
(۴) مؤمنین - دارالسلام

۷۰- طبق احکام الهی، حکم چند مورد از موارد زیر جایز است؟

- (الف) استفاده از ابزارآلات موسیقی برای اجرای سرودها و برنامه‌های فرهنگی  
(ب) شرکت در مجالس شادی مانند جشن عروسی، جشن‌های مذهبی و ملی  
(ج) شرط‌بندی در بازی‌ها و ورزش‌های معمولی  
(د) استفاده از موسیقی خواه سنتی و کلاسیک و خواه غیرسنتی و مدرن

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۷۱- قرآن کریم سرّ خوشبختی و رستگاری انسان را چه می‌داند و این کار با چه چیزی آغاز می‌گردد؟

- (۱) «قَدْ أَفْلَحَ» - تمسک به خداوند  
(۲) «مَنْ زَكَّاهَا» - بازگشت و توبه  
(۳) «مَنْ زَكَّاهَا» - تمسک به خداوند  
(۴) «قَدْ أَفْلَحَ» - بازگشت و توبه

۷۲- عوامل مهم ایجاد فاصله طبقاتی و بی‌اعتمادی مردم کدام است و وجوب چه چیزی را بر مسئولین رقم می‌زند؟

- (۱) فساد اداری و مالی و اشرافی‌گری برخی از مسئولین - اجتناب از اشرافی‌گری و اسوه قرار دادن خود برای پیشروی به سوی یک اقتصاد سالم  
(۲) فساد اداری و مالی و اشرافی‌گری برخی از مسئولین - احیای وظیفه امر به معروف در روابط اقتصادی و عدم وابستگی به دولت‌های سلطه‌گر  
(۳) وابستگی شدید اقتصادی و به وجود آمدن آثار منفی اقتصادی - اجتناب از اشرافی‌گری و اسوه قرار دادن خود برای پیشروی به سوی یک اقتصاد سالم  
(۴) وابستگی شدید اقتصادی و به وجود آمدن آثار منفی اقتصادی - احیای وظیفه امر به معروف در روابط اقتصادی و عدم وابستگی به دولت‌های سلطه‌گر

۷۳- تعبیر امیر دل‌ها، علی (ع) از «دَعَتْهُ إِلَيْهَا» اشاره به چه موضوعی دارد و چه چیزی از پرتگاه‌های خطرناک سقوط در وادی گمراهی بیان شده است؟

- (۱) کتمان گناه - توجیه گناه  
(۲) کوچک شمردن گناه - عادت به گناه  
(۳) فکر گناه - عادت به گناه  
(۴) بدتر از گناه - توجیه گناه

۷۴- حقیقت توبه براساس تعالیم اسلامی به چه چیزی اطلاق می‌شود و براساس حدیث نبوی رابطه توبه و پاکی چگونه ترسیم شده است؟

- (۱) پشیمانی و عزم بر ترک گناه - «الْتَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ»  
(۲) جبران حق الله و حق الناس - «الْتَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ»  
(۳) جبران حق الله و حق الناس - «الْتَّوْبَةُ تُطَهِّرُ الْقُلُوبَ وَ تَغْسِلُ الذُّنُوبَ»  
(۴) پشیمانی و عزم بر ترک گناه - «الْتَّوْبَةُ تُطَهِّرُ الْقُلُوبَ وَ تَغْسِلُ الذُّنُوبَ»

۷۵- مصرع «صد بار اگر توبه شکستی بازآ» درباره رد کدام حیلۀ شیطانی است و بهترین راه اصلاح و معالجه جامعه از بیماری‌های اجتماعی انجام

کدام وظیفه است؟

- (۱) ناامید کردن از رحمت الهی - توبۀ اجتماعی  
(۲) ناامید کردن از رحمت الهی - امر به معروف و نهی از منکر  
(۳) به تأخیر انداختن توبه یا همان تسویف - امر به معروف و نهی از منکر  
(۴) به تأخیر انداختن توبه یا همان تسویف - توبۀ اجتماعی

**PART A: Grammar and Vocabulary**

**Directions:** Questions 76-87 are incomplete sentences. Beneath each sentence you will see four words or phrases, marked (1), (2), (3), and (4). Choose the one word or phrase that best completes the sentence. Then mark your answer sheet.

- 76- My birthday is on Wednesday. You're playing basketball then, aren't you? If you ..... for me, you wouldn't play basketball on my birthday.  
1) had cared                      2) have cared                      3) cared                      4) care
- 77- You cannot make me sign the contract. This is a statement with ..... I cannot agree. I hope I've made that clear.  
1) whom                      2) would                      3) who                      4) which
- 78- The main town on the island is very small and does not have ..... important buildings.  
1) much                      2) many                      3) few                      4) little
- 79- I feel really hungry and there's nothing in the fridge. If we had some eggs, I ..... an omelet.  
1) could make                      2) would have made                      3) made                      4) was making
- 80- It was like walking in water and I almost lost my ..... but after a few steps, I could control my motion pretty well.  
1) region                      2) balance                      3) calm                      4) diet
- 81- As machines do ever more things that we used to do, we will have more choices for how we ..... our time.  
1) catch                      2) prevent                      3) exist                      4) spend
- 82- If you knew someone who was a good business partner, was fun to ..... with, but let one of his children go hungry to death so that he could enjoy a higher standard of living, what would your opinion of this person be?  
1) hang out                      2) harm                      3) imagine                      4) run
- 83- The only thing she had in ..... with that girl was the fact that they were both poor and couldn't afford to live comfortably.  
1) future                      2) imagination                      3) common                      4) region
- 84- In both China and India the Monkey God played an important role in their early ..... history.  
1) recent                      2) changeable                      3) cultural                      4) frequent
- 85- It may not seem such a big deal, but drinking a cup of coffee each morning can lead to an insidious .....  
1) range                      2) addiction                      3) relationship                      4) popularity
- 86- We know you tried hard to get it read but with ..... to your proposal, we are sorry to say that we cannot agree with it  
1) respect                      2) value                      3) reality                      4) function
- 87- It might not occur to you, but viruses can also ..... your online banking safety.  
1) make up                      2) serve                      3) endanger                      4) measure

**PART B: Cloze Test**

**Directions:** Questions 88-92 are related to the following passage. Read the passage and decide which choice, (1), (2), (3), or (4), best fits each space. Then mark your answer sheet.

Albert is an alligator ...88.... lived and worked at the Alligator Farm. Many people came to the farm to see the alligators. Trainers worked with the alligators, and the alligators did tricks in exchange for treats. Albert had lived at the farm for many years. He was sick of people always looking at him and he was tired of having to do tricks. If he had a chance, he ...89.... to a river far from all people. One day, when a tourist dropped a pair of sunglasses on the ground, Albert picked them up. He stood up, put them on, and walked right out of the Alligator Farm behind a crowd of people. He thought now that he was wearing sunglasses no one would recognize him and he could go out of that ...90.... and settle somewhere else. He hurried down the road and saw ...91.... on the corner of the road. It was written "Beach This Way" on one them. So, Albert followed the sign. At the beach, Albert relaxed on a folding chair and basked in the sun. He thought he must ...92.... People from coming and finding him again. He closed his eyes, laid back, and could not imagine a better life for himself.

- |                      |                 |                  |                  |
|----------------------|-----------------|------------------|------------------|
| 88- 1) where         | 2) that         | 3) whom          | 4) whose         |
| 89- 1) will go       | 2) went         | 3) had gone      | 4) would go      |
| 90- 1) region        | 2) continent    | 3) range         | 4) imagination   |
| 91- 1) two signs big | 2) big two sign | 3) two big signs | 4) big signs two |
| 92- 1) prevent       | 2) permit       | 3) pollute       | 4) push          |

**PART C: Reading Comprehension**

**Directions:** In this part of the test, you will read two passages. Each passage is followed by four questions. Answer the questions by choosing the best choice, (1), (2), (3), or (4). Then mark your answer sheet.

**Passage 1:**

While Koko can hear perfectly, she cannot speak words; instead she joins thousands of others who communicate through American Sign Language. What makes this an unusual situation is that Koko is a gorilla. Koko learned sign language from her close friend Penny who raised her beginning in 1972 when Koko was young and they still are together today.

Koko communicates well with sign language; even though she doesn't use sentences she gets her points across very well. For example, when she wants to play a game of hide-and-seek, she signs the phrase "time quiet chase."

When Koko was five years old Penny decided that she should have another gorilla as a companion. Penny informed Koko that there would be a new baby. When Koko was introduced to Michael, a three-year-old gorilla, she commented, "Wrong, old." Michael was not a baby gorilla. Of course, Koko was accustomed to being the center of everyone's attention and became jealous of her new "brother." She enjoyed seeing Michael get into trouble for doing something inappropriate and, like many older sisters, enticed the youngster into doing something that would get him into trouble. Koko would laugh when Michael was then scolded.

Like normal human siblings, Koko and Michael would call each other names and had little rivalry spats. One day Penny asked Koko about Michael and Koko signed, "Stupid toilet." Michael immediately signed back, "Stink bad squash gorilla." Koko enjoyed her pet cat and treated it gently. She selected the kitten herself and even named it. When Penny asked Koko, "Have you thought of a name yet?" Koko signed in reply, "That smoke. Smoke smoke." which was quite appropriate for her new smoky grey kitten. But if asked what her favorite animal is, she always replied, "Gorilla."



- 93- **How old were Koko and Michael when they first met?**  
 1) Koko was 5; Michael was 3. 2) Koko was 3; Michael was 5.  
 3) Koko and Michael were both 5. 4) Koko and Michael were both 3.

- 94- **Koko communicates in .....**  
 1) English 2) Spanish  
 3) American Sign Language 4) Portuguese

- 95- **Which of the following is the best synonym for the word “communicate” in line 2?**  
 1) scan 2) share information 3) meet 4) make up

- 96- **What does Koko’s phrase “time quiet chase” mean?**  
 1) a race to get into bed at night 2) a game of hide-and-seek  
 3) a game of tag 4) a match to escape from the cage

**Passage 2:**

**Commuters and citizens in urban areas who regularly use the subway don’t remember that the subway was once a new invention and something special because the society now is used to it. London was the first major city in the world to have a subway. It opened on January 9, 1863 and has been in use ever since.**

**Tens of thousands of immigrants from Europe crowded into New York City at the end of the 1800s, each one looking for the promise of a new life in the United States. City traffic was terrible and workers needed a means to get to their factory jobs. New York City constructed a subway that opened on October 27, 1904. Of course, there was no television coverage of the event. In those days, politicians made long speeches to get attention. After all the speeches the New York dignitaries were the first to walk down the stairs and onto the brand-new train platform.**

**The Mayor of New York City had the honor of inserting a silver key to start the engine of the first American subway train which had four cars. A skilled motorman was ready to drive the train but the Mayor never relinquished the driver’s position. Like any new driver, his actions weren’t smooth and the train lurched forward uncomfortably.**

**Once underway the train ran smoothly along the brand-new tracks so the Mayor increased the throttle and increased it again. The train was speeding along! Mr. Hedley, the general manager of the subway, knowing the train would need to stop soon suggested that the motorman take over the controls. “No sir!” replied the Mayor. “I’m running this train.” Since he was distracted, the Mayor’s hand slipped from the throttle and hit the emergency brake which suddenly and immediately stopped the speeding train. All the well-dressed dignitaries in their fancy top hats tumbled everywhere. And so, the New York subway was officially open.**

- 97- **Why did the population of New York grow rapidly in the late 1800s?**  
 1) Native Americans settled in New York. 2) Immigrants came from Europe.  
 3) People moved to the city from the country. 4) People had more babies.
- 98- **What kind of special key was used for the New York subway opening?**  
 1) brass 2) bronze 3) gold 4) silver
- 99- **Why did New York build a subway?**  
 1) The streets were crowded with traffic.  
 2) They wanted to try the new invention.  
 3) There was no place to park cars.  
 4) They didn’t want the rest of the world to be better than them.
- 100- **What would be the best definition for the word “society” in line 2?**  
 1) one of the seven large land masses on the earth’s surface, surrounded, or mainly surrounded, by sea and usually consisting of various countries  
 2) the way of life, especially the general customs and beliefs, of a particular group of people at a particular time  
 3) a large group of people who live together in an organized way, making decisions about how to do things  
 4) a belief, principle, or way of acting that people in a particular group have continued to follow for a long time

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۱۶

پنجشنبه ۱۴۰۰/۱۱/۲۱



# آزمون‌های سراسری کاج

گزینه دروس را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

## آزمون اختصاصی

### پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤالاتی که باید پاسخ دهید: ۱۸۰	مدت پاسخگویی: ۱۸۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	وضعیت پاسخگویی	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
				از	تا	
۱	ریاضیات	۱۵	اجباری	۱۰۱	۱۱۵	۳۰ دقیقه
		۱۰	زوج کتاب	۱۱۶	۱۲۵	
		۱۰		۱۲۶	۱۳۵	
۲	اقتصاد	۱۰	اجباری	۱۳۶	۱۴۵	۱۰ دقیقه
۳	علوم و فنون ادبی	۱۵	اجباری	۱۴۶	۱۶۰	۲۵ دقیقه
		۱۰	زوج کتاب	۱۶۱	۱۷۰	
		۱۰		۱۷۱	۱۸۰	
۴	زبان عربی (اختصاصی)	۱۰	اجباری	۱۸۱	۱۹۰	۱۰ دقیقه
۵	تاریخ	۳	اجباری	۱۹۱	۲۰۰	۲۰ دقیقه
		۱	زوج کتاب	۲۰۱	۲۱۰	
		۲		۲۱۱	۲۲۰	
۶	جغرافیا	۳	اجباری	۲۲۱	۲۳۰	۲۰ دقیقه
		۱	زوج کتاب	۲۳۱	۲۴۰	
		۲		۲۴۱	۲۵۰	
۷	جامعه‌شناسی	۳	اجباری	۲۵۱	۲۶۰	۳۰ دقیقه
		۱		۲۶۱	۲۷۰	
		۲		۲۷۱	۲۸۰	
۸	فلسفه و منطق	۲	اجباری	۲۸۱	۲۹۰	۳۰ دقیقه
		منطق		۲۹۱	۳۰۰	
		فلسفه ۱		۳۰۱	۳۱۰	
۹	روان‌شناسی	۱۰	اجباری	۳۱۱	۳۲۰	۱۰ دقیقه



DriQ.com

## ریاضیات

۱۰۱- اگر جملات یک دنباله از قانون تابع خطی با شیب ۲- پیروی کنند و جمله پنجم این دنباله ۷ باشد، جمله اول آن کدام است؟

۱۳ (۴)

۱۴ (۳)

۱۵ (۲)

۱۶ (۱)

۱۰۲- رابطه بازگشتی دنباله ... ۵۰, ۲۰۰, ۸۰۰ کدام است؟

$$a_{n+1} = \frac{1}{4} a_n, a_1 = 800 \quad (۲)$$

$$a_{n+1} = \frac{1}{4} a_n, a_1 = 800 \quad (۱)$$

$$\frac{a_{n+1}}{a_n} = \frac{1}{2} a_n, a_1 = 800 \quad (۴)$$

$$\frac{a_{n+1}}{a_n} = 2, a_1 = 800 \quad (۳)$$

۱۰۳- در دنباله‌ای با ضابطه  $a_n = \frac{5n-3}{2n+3}$  مقدار کدام جمله برابر ۲ است؟

دهم (۴)

نهم (۳)

هشتم (۲)

هفتم (۱)

۱۰۴- در دنباله بازگشتی  $\frac{a_{n+1}}{a_n} = \frac{1}{4}$  و  $a_1 = 4$  ضابطه دنباله کدام است؟

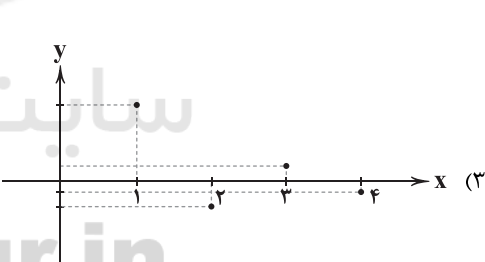
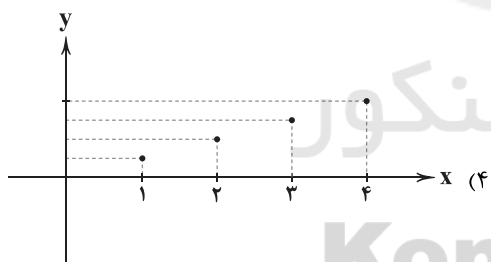
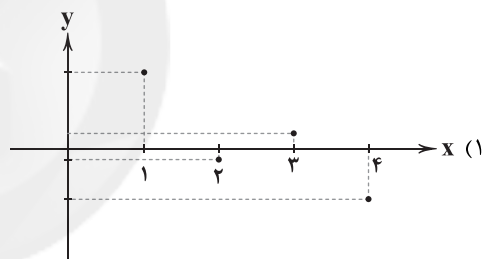
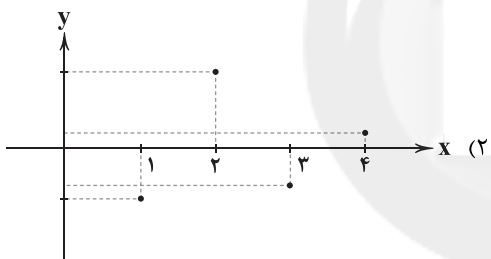
$$a_n = 4^{n-2} \quad (۴)$$

$$a_n = 4^{2-n} \quad (۳)$$

$$a_n = 4^{2n-1} \quad (۲)$$

$$a_n = 4^{n-1} \quad (۱)$$

۱۰۵- نمودار دنباله‌ای با ضابطه  $a_n = \frac{(-1)^{n+1}}{2n-1}$  کدام است؟



۱۰۶- در دنباله‌ای با فرمول بازگشتی  $a_1 = 2$  و  $a_{n+1} = \frac{2}{a_n}$ ، مجموع ده جمله‌ای اول کدام است؟

۲۵ (۴)

۲۰ (۳)

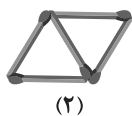
۱۵ (۲)

۱۰ (۱)

۱۰۷- به کمک چوب کبریت، شکل‌های زیر ساخته شده‌اند. براساس الگوی مشاهده‌شده، در شکل بیست و پنجم چند چوب کبریت به‌کار رفته است؟

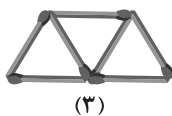


,



(۲)

,



(۳)

,

...

۴۷ (۱)

۴۹ (۲)

۵۱ (۳)

۵۳ (۴)

۱۰۸- در دنباله بازگشتی  $a_1 = 3$  و  $a_{n+1} = \frac{1}{a_n}$  اختلاف دو جمله پانزدهم و شانزدهم کدام است؟

 $\frac{11}{3}$  (۴) $\frac{10}{3}$  (۳) $\frac{8}{3}$  (۲) $\frac{7}{3}$  (۱)





۱۰۹- در دنباله‌ای به صورت ...  $\frac{13}{16}, \frac{11}{8}, \frac{9}{4}, \frac{7}{2}, 5$  مقدار جمله هشتم کدام است؟

(۱)  $\frac{15}{64}$  (۲)  $\frac{17}{64}$  (۳)  $\frac{17}{128}$  (۴)  $\frac{19}{128}$

۱۱۰- در دنباله بازگشتی  $a_{n+2} = a_n + a_{n+1}$  با فرض آن که  $a_{17} = 1597$  و  $a_{15} = 610$  آن گاه مقدار  $a_{18}$  کدام است؟

(۱) ۲۵۸۴ (۲) ۲۴۶۴ (۳) ۲۳۶۴ (۴) ۲۲۶۴

۱۱۱- در دنباله فیبوناچی مجموع نه جمله اول کدام است؟

(۱) ۸۶ (۲) ۸۷ (۳) ۸۸ (۴) ۸۹

۱۱۲- در دنباله با رابطه بازگشتی  $a_1 = 1$  و  $a_{n+1} = a_n + (2n+1)$  جمله سی و هفتم کدام است؟

(۱) ۱۳۶۹ (۲) ۱۳۷۹ (۳) ۱۳۸۹ (۴) ۱۳۹۹

۱۱۳- اگر  $a_n = (-\frac{1}{3})^{n+1}$ ،  $b_n = 1 - n^2$  و  $c_n = -2n^2 + 5$  آن گاه حاصل  $-c_p - b_p - 16a_p$  کدام است؟

(۱)  $9/5$  (۲)  $10/5$  (۳)  $11/5$  (۴)  $12/5$

۱۱۴- جمله عمومی سه دنباله داده شده است. چه تعداد از آن‌ها از الگوی خطی پیروی می‌کنند؟

(الف)  $a_n = 2 + n^2$  (ب)  $a_n = 3 + \frac{n}{2}$  (ج)  $a_n = \frac{1}{n+2}$

(۱) صفر (۲) یک (۳) دو (۴) سه

۱۱۵- در رابطه بازگشتی  $a_1 = k$  و  $a_{n+1} = \frac{1}{2}(a_n + \frac{k}{a_n})$  اگر  $a_p$  مقدار تقریبی برای  $\sqrt{k}$  باشد، مقدار تقریبی  $\sqrt{7}$  کدام است؟

(۱)  $\frac{23}{4}$  (۲)  $\frac{27}{4}$  (۳)  $\frac{23}{8}$  (۴)  $\frac{27}{8}$

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (ریاضی و آمار (۱)، شماره ۱۱۶ تا ۱۲۵) و زوج درس ۲ (ریاضی و آمار (۲)، شماره ۱۲۶ تا ۱۳۵)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

## زوج درس ۱

## ریاضی و آمار (۱) (سؤالات ۱۱۶ تا ۱۲۵)

۱۱۶- چهار واحد کم‌تر از دو برابر تفاضل ۷ از عددی، برابر با نصف آن عدد است، مربع آن عدد کدام است؟

(۱) ۱۰۰ (۲) ۱۲۱ (۳) ۱۴۴ (۴) ۱۶۹

۱۱۷- حاصل عبارت  $\frac{x-4}{x-2} - \frac{x^2+2x}{4-x^2}$  کدام است؟

(۱) ۲ (۲) -۲ (۳) ۱ (۴) -۱

۱۱۸- اگر یکی از ریشه‌های معادله درجه دوم  $3x^2 - (a+2)x - 6 = 0$  از معکوس ریشه دیگر، یک واحد بیشتر باشد، مجموع ریشه‌های این معادله کدام است؟

(۱)  $\frac{7}{3}$  (۲)  $-\frac{7}{3}$  (۳)  $\frac{11}{3}$  (۴)  $-\frac{11}{3}$

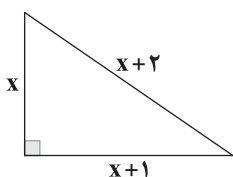
۱۱۹- مساحت مثلث قائم‌الزاویه مقابل کدام است؟

(۱) ۴

(۲) ۶

(۳) ۸

(۴) ۱۲



۱۲۰- دو دستگاه چاپ، کتابی را در ۸ روز چاپ می‌کنند. اگر دستگاه اول به تنهایی کار کند دو برابر زمانی که دستگاه دوم به تنهایی کار می‌کند، طول می‌کشد تا کار را تمام کند. دستگاه دوم به تنهایی چاپ کتاب را در چند روز انجام می‌دهد؟

(۱) ۱۰ (۲) ۱۱ (۳) ۱۲ (۴) ۱۴





۱۲۱- چه تعداد از روابط زیر تابع است؟

(الف) رابطه بین افراد و غذاهای موردعلاقه آنها

(ب) رابطه بین روزهای هفته و دمای آنها در طول روز

(ج) رابطه بین افراد و رنگ چشم آنها

(۱) صفر (۲) یک (۳) دو (۴) سه

۱۲۲- اگر رابطه  $\{(1, 2), (-1, m+1), (m, n-3), (-1, 2m), (2, 0)\}$  یک تابع باشد، مقدار  $m+n$  کدام است؟

(۱) ۴ (۲) ۵ (۳) ۶ (۴) ۷

۱۲۳- در تابع خطی  $f$  داریم  $f(-1) = 4$  و  $f(2) = -2$ . این تابع محور  $x$ ها را با کدام طول قطع می‌کند؟

(۱) ۱ (۲) -۱ (۳) ۲ (۴) -۲

۱۲۴- به ازای کدام مقدار  $a$  منحنی  $y = 2x^2 - (a-2)x - a$  مماس بر محور  $x$ ها است؟

(۱) -۴ (۲) -۲ (۳) ۲ (۴) ۴

۱۲۵- تابع فروش نوعی کالا به صورت  $x = 200 - 4p$  ( $x$  تعداد و  $p$  قیمت فروش هر واحد کالا است) اگر تابع هزینه تولید کالا بهصورت  $c(x) = 300 + 10x$  باشد، ماکزیم سود فروش این کالا کدام است؟

(۱) ۱۱۰۰ (۲) ۱۲۰۰ (۳) ۱۳۰۰ (۴) ۱۴۰۰

## زوج درس ۲

## ریاضی و آمار (۲) (سوالات ۱۲۶ تا ۱۳۵)

۱۲۶- کدام گزاره با بقیه گزاره‌ها هم‌ارز نیست؟

(۱)  $(p \Rightarrow \sim q) \vee (p \Rightarrow \sim r)$ (۲)  $\sim p \vee (\sim q \vee \sim r)$ (۳)  $(p \wedge q) \Rightarrow r$ (۴)  $p \Rightarrow \sim (q \wedge r)$ ۱۲۷- گزاره  $\sim (p \vee q) \wedge (p \wedge q)$  .....  
(۱) همواره درست است.

(۲) همواره نادرست است.

(۳) اگر  $p$  و  $q$  هر دو درست باشند، درست است.(۴) اگر ارزش گزاره‌های  $p$  و  $q$  متفاوت باشد، درست است.۱۲۸- هم‌ارز گزاره  $\sim q \Rightarrow (p \wedge \sim q)$  کدام است؟

(۱) درست (۲) نادرست

(۳)  $p$  (۴)  $\sim q$ ۱۲۹- هم‌ارز گزاره  $\sim p \Rightarrow q$  کدام است؟(۱)  $p \Rightarrow \sim q$ (۲)  $p \Rightarrow q$ (۳)  $\sim q \Rightarrow p$ (۴)  $q \Rightarrow \sim p$ ۱۳۰- آخرین ستون جدول ارزش گزاره  $(p \wedge q) \Rightarrow (p \vee q)$  کدام می‌تواند باشد؟(۱) 

د
د
د
د

(۲) 

ن
ن
ن
ن

(۳) 

د
د
ن
ن

(۴) 

د
د
د
ن

۱۳۱- اگر دو گزاره «۲ تنها عدد اول زوج نیست یا رنگ ماشین علی زرد است» و «رنگ ماشین علی زرد نیست یا محسن به مسافرت رفته است»

درست باشند در این صورت:

(۱) رنگ ماشین علی زرد است و محسن به مسافرت رفته است.

(۲) رنگ ماشین علی زرد است اما محسن ممکن است به مسافرت رفته یا نرفته باشد.

(۳) رنگ ماشین علی ممکن است زرد باشد یا نباشد اما محسن به مسافرت رفته است.

(۴) رنگ ماشین علی زرد است اما محسن به مسافرت نرفته است.

۱۳۲- اگر بدانیم «چنین نیست که  $\sim p$  درست نباشد» و «نقیض  $q$  نادرست است» ارزش گزاره‌های زیر کدام است؟(الف)  $(p \wedge \sim q) \vee \sim p$ (ب)  $(p \Leftrightarrow q) \vee \sim q$ 

(۱) هر دو درست

(۲) هر دو نادرست

(۳) «الف» درست و «ب» نادرست

(۴) «الف» نادرست و «ب» درست

۱۳۳- اگر عکس ترکیب شرطی  $p \Rightarrow q$  نادرست باشد، ارزش گزاره  $(p \vee q) \Rightarrow (\sim p \Leftrightarrow \sim q)$  ..... و ارزش گزاره  $p \Rightarrow \sim q$  ..... است.

(۱) درست - درست

(۲) درست - نادرست

(۳) نادرست - درست

(۴) نادرست - نادرست



۱۳۴- عبارت ریاضی چه تعداد از عبارات زیر درست نوشته نشده است؟

الف) تفاضل معکوس هر عددی از خود عدد همواره بزرگتر مساوی ۲ است.  $x - \frac{1}{x} \geq 2$

ب) دو برابر مجموع نصف عددی با معکوس خودش برابر تفاضل آن عدد از ۶ است:  $2\left(\frac{x}{2} + \frac{1}{x}\right) = 6 - x$

ج) مجموع مجذور معکوس عددی با نصف آن عدد برابر تفاضل عدد ۲ از ۴ برابر آن است:  $\frac{1}{\sqrt{x}} + \frac{x}{2} = 4x - 2$

۱) صفر (۲) یک (۳) دو (۴) سه

۱۳۵- در حل معادله  $3x^3 - 12x = 0$  در کدام مرحله اشتباه رخ داده است؟

مرحله اول: انتقال  $-12x$  به سمت راست تساوی:

مرحله دوم: تقسیم طرفین تساوی بر  $3x$ :

مرحله سوم: گرفتن جذر از طرفین تساوی:

مرحله چهارم: یافتن جواب‌ها:

$$3x^3 = 12x$$

$$\frac{3x^3}{3x} = \frac{12x}{3x} \Rightarrow x^2 = 4$$

$$x = \pm\sqrt{4}$$

$$x = \pm 2$$

(۴) مرحله چهارم

(۳) مرحله سوم

(۲) مرحله دوم

(۱) مرحله اول



DriQ.com

اقتصاد



۱۳۶- کدام گزینه حاوی پاسخ صحیح و کامل پرسش‌های زیر است؟

الف) برای حل اساسی مشکل رکود کشور، در بلندمدت کدام سیاست می‌تواند مناسب باشد؟

ب) کدام یک به تعریف صحیح و کامل «بودجه» اشاره دارد؟

ج) استقرار در چه شرایطی، راهی نامناسب برای کسب درآمد است؟

د) دولت‌ها سعی می‌کنند با افزایش ..... کشور در رقابت جهانی از دیگر اقتصادها عقب نمانند.

۱) الف: افزایش سرمایه‌گذاری ب: سند پیش‌بینی درآمد - مخارج و برنامه کار سال آینده ج: زمانی که از بانک مرکزی گرفته شده باشد. د: ظرفیت تولید و امکانات کشور

۲) الف: سیاست پولی انبساطی ب: برنامه کوتاه‌مدت یک‌ساله که در آن منابع درآمدی و مخارج برنامه‌ای کشور پیش‌بینی شده است. ج: زمانی که از بانک مرکزی گرفته شده باشد. د: ظرفیت تولید و امکانات کشور

۳) الف: سیاست پولی انبساطی ب: برنامه کوتاه‌مدت یک‌ساله که در آن منابع درآمدی و مخارج برنامه‌ای کشور پیش‌بینی شده است. ج: اگر در هر صورتی از خارج کشور گرفته شود. د: راه‌های خرج درآمدها

۴) الف: افزایش سرمایه‌گذاری ب: سند پیش‌بینی درآمد - مخارج و برنامه کار سال آینده ج: اگر در هر صورتی از خارج کشور گرفته شود. د: راه‌های خرج درآمدها

۱۳۷- حقوق ماهیانه آقای احمدی ۸,۶۰۰,۰۰۰ تومان است. با توجه به جدول مالیاتی زیر:

الف) حقوق خالص سالیانه ایشان چقدر است؟

ب) میزان مالیات پرداختی ماهیانه او چقدر است؟

درآمد (به تومان)	نرخ مالیاتی (به درصد)
تا ۱,۵۰۰,۰۰۰	۳
تا ۲,۵۰۰,۰۰۰	۵
تا ۳,۵۰۰,۰۰۰	۷
تا ۵,۵۰۰,۰۰۰	۱۰
تا ۷,۵۰۰,۰۰۰	۱۳
تا ۹,۵۰۰,۰۰۰	۱۵

۱) الف: ۸۷,۷۲۰,۰۰۰ ب: ۷,۳۱۰,۰۰۰

۲) الف: ۱۵,۴۸۰,۰۰۰ ب: ۷,۳۱۰,۰۰۰

۳) الف: ۱۵,۴۸۰,۰۰۰ ب: ۱,۲۹۰,۰۰۰

۴) الف: ۸۷,۷۲۰,۰۰۰ ب: ۱,۲۹۰,۰۰۰



۱۳۸- به ترتیب هر یک از عبارتهای زیر مربوط به کدامیک از هزینههای دولت است؟

- (الف) محور تولید، انسان و فکر اوست؛ بنابراین این هزینهها زمینه تربیت نیروی انسانی ماهر و متخصص را فراهم می‌کند.  
 (ب) هزینههایی که جهت اجرای کار جاری نهادها مثل هزینه حمل و نقل یا کاغذ و قلم صرف می‌شود.  
 (ج) این هزینهها باعث ایجاد و استقرار کارخانهها و صنایعی می‌شود که در نهایت کالاهای مورد نیاز مردم را ایجاد می‌کند.  
 (د) هزینههایی که دولت بلاعوض برای تأمین اجتماعی، ایجاد توازن اجتماعی، رفع نابرابریها، حمایت از تولید یا گروههای خاص پرداخت می‌کند.

- (۱) سرمایه‌گذاریهای اجتماعی - هزینههای اداری - سرمایه‌گذاریهای زیربنایی - هزینههای اداری  
 (۲) هزینههای کارکنان - سرمایه‌گذاریهای اجتماعی - سرمایه‌گذاریهای مولد - هزینههای انتقالی  
 (۳) هزینههای کارکنان - سرمایه‌گذاریهای اجتماعی - سرمایه‌گذاریهای زیربنایی - هزینههای اداری  
 (۴) سرمایه‌گذاریهای اجتماعی - هزینههای اداری - سرمایه‌گذاریهای مولد - هزینههای انتقالی

۱۳۹- کدامیک از گزینههای زیر در ارتباط با فقر و توزیع درآمد نادرست است؟

- (۱) یکی از اهداف اصلی برنامه‌ریزیهای اقتصادی دولتها، تأمین حداقل رفاه اجتماعی برای عموم مردم است.  
 (۲) رفاه اجتماعی اصطلاحی است که اندیشمندان برای سنجیدن حداقلها درباره نیازهای مادی افراد معرفی کرده‌اند.  
 (۳) هر چه سطح درآمد سرانه کشوری پایین‌تر باشد، میزان فقر عمومی نسبت به کشوری با درآمد سرانه بالاتر، بیشتر است.  
 (۴) در هر جامعه، افرادی که درآمد آنها از سطح حداقل معیشتی معین کم‌تر باشد، زیر خط فقر قرار دارند. در این مبنا خط فقر، حداقل سطح معیشتی معین است.

۱۴۰- کدام گزینه حاوی پاسخ صحیح و کامل پرسشهای زیر است؟

- (الف) کشوری ۶۵ میلیون نفر جمعیت دارد؛ اگر میزان درآمد دهک پنجم ۱۶ درصد باشد، جمعیت این دهک چقدر است؟  
 (ب) کدامیک از آشکال روابط اقتصادی دولتها با مردم در گذشته نبوده است؟  
 (ج) کدامیک به اصل ۵۳ قانون اساسی اشاره دارد؟  
 (د) کدامیک در ارتباط با مؤدی مالیاتی نادرست است؟

- (۱) الف: ۱۰,۴۰۰,۰۰۰ ب: دریافت مالیات و خراج از مردم ج: کلیه دریافت‌های دولتی در حسابهای خزانه‌داری کل متمرکز می‌شود. د: کسی که بار مالیاتی بر روی دوش اوست.  
 (۲) الف: ۱۰,۴۰۰,۰۰۰ ب: دریافت مالیات و خراج از مردم ج: مجلس شورای اسلامی وظیفه نظارت و کنترل نحوه اجرای بودجه کشور را برعهده دارد. د: شخصی که موظف به پرداخت مالیات است.  
 (۳) الف: ۶,۵۰۰,۰۰۰ ب: کنترل حجم اقتصاد و کوچک‌سازی نقش اقتصادی خود ج: کلیه دریافت‌های دولتی در حسابهای خزانه‌داری کل متمرکز می‌شود. د: کسی که بار مالیاتی بر روی دوش اوست.  
 (۴) الف: ۶,۵۰۰,۰۰۰ ب: کنترل حجم اقتصاد و کوچک‌سازی نقش اقتصادی خود ج: مجلس شورای اسلامی وظیفه نظارت و کنترل نحوه اجرای بودجه کشور را برعهده دارد. د: شخصی که موظف به پرداخت مالیات است.

۱۴۱- جدول زیر مربوط به وضعیت توزیع درآمد کشور ایتالیا در سال ۱۹۸۱ است. در صورتی که اختلاف دهک دوم و ششم ۹ درصد، چهارم و

هشتم ۸ درصد و دهم و اول ۱۵ درصد باشد:

(الف) به ترتیب سهم دهکهای ششم، هشتم و دهم چقدر است؟ (ب) شاخص توزیع درآمد در این کشور چقدر است؟

دهک	سهم
اول	۲
دوم	۳
سوم	۵
چهارم	۷
پنجم	۱۰
ششم	؟
هفتم	۱۳
هشتم	؟
نهم	۱۶
دهم	؟

(۱) الف: ۱۲ - ۱۵ - ۱۷ ب: ۸/۵

(۲) الف: ۱۲ - ۱۵ - ۱۷ ب: ۹/۲۵

(۳) الف: ۱۱ - ۱۵/۵ - ۱۸/۵ ب: ۹/۲۵

(۴) الف: ۱۱ - ۱۵/۵ - ۱۸/۵ ب: ۸/۵



۱۴۲- کدام گزینه دربر گیرنده پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟

(الف) عبارت «از دیدگاه اقتصاددانان، رفع فقر، راهی برای گسترش توسعه اقتصادی و افزایش سرعت روند توسعه یافتگی است» معلول کدام مورد است؟

(ب) مالیات بر فروش مربوط به کالاهایی است که در مرحله ..... به دست مصرف‌کننده می‌رسد.

(ج) مخارج جاری مخارجی هستند که .....

(د) «خمس» مالیاتی با نرخ ..... است.

(۱) الف: فقر مانعی بزرگ بر سر راه پیشرفت همه‌جانبه است. ب: خرده‌فروشی ج: هزینه‌هایی که صرف احداث بناها یا خرید کالاهایی که مورد استفاده با بقای اصل آنها هستند، می‌شوند. د: تصاعدی

(۲) الف: فقر مانعی بزرگ بر سر راه پیشرفت همه‌جانبه است. ب: خرده‌فروشی ج: هزینه‌هایی که همیشه وجود دارد و متناسب با سیاست‌های دولت تغییر می‌کند. د: ثابت

(۳) الف: جامعه‌ای که دچار فقر است، هرگز نمی‌تواند رشد یا توسعه را تجربه کند. ب: عمده‌فروشی ج: هزینه‌هایی که همیشه وجود دارد و متناسب با سیاست‌های دولت تغییر می‌کند. د: ثابت

(۴) الف: جامعه‌ای که دچار فقر است، هرگز نمی‌تواند رشد یا توسعه را تجربه کند. ب: عمده‌فروشی ج: هزینه‌هایی که صرف احداث بناها یا خرید کالاهایی که مورد استفاده با بقای اصل آنها هستند، می‌شوند. د: تصاعدی

۱۴۳- کدام عبارت‌ها نادرست هستند؟

(الف) جوامع مختلف با به کارگیری سیاست‌های اقتصادی مناسب می‌توانند نرخ بیکاری خود را به صفر برسانند، البته این نکته لازم به ذکر است که این اتفاق در موارد نادر می‌افتد.

(ب) علی‌رغم وجود نظرات متنوع درباره نقش دولت در اقتصاد و میزان دخالت آن، مسئله اصلی انتخاب ترکیب بهینه‌ای از بازیگران غیردولتی و دولت در اقتصاد است.

(ج) سند تفریغ بودجه، سندی است که طبق آن تفاوت هزینه‌ها با درآمدها مشخص می‌شود. غالباً این اختلاف به نفع هزینه‌ها است یعنی کشور هزینه‌های بیشتری کرده است.

(د) عوارض، نوعی از مالیات‌های غیرمستقیم است، این نوع مالیات در قبوض مختلف شهرداری درج می‌شود و بابت خدماتی که شهرداری به مردم شهر ارائه می‌دهد، گرفته می‌شود.

(۴) ب - د

(۳) الف - ج

(۲) ب - ج

(۱) الف - ب

۱۴۴- کدام سؤال دربر گیرنده کامل و صحیح دو پرسش زیر است؟

(الف) مهم‌ترین سرمایه‌گذاری دولت، سرمایه‌گذاری ..... است؛ زیرا .....

(ب) کدام یک تعریف درست و مناسبی از سیاست‌های مالی انقباضی ارائه می‌دهد؟

(۱) الف: اجتماعی - بدون نیروی متخصص و متعهد، انجام سایر سرمایه‌گذاری‌ها و کسب استقلال اقتصادی محقق نخواهد شد. ب: زمانی که اقتصاد دچار تورم است، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، بانک مرکزی سیاست مالی انقباضی را به کار می‌گیرد.

(۲) الف: زیربنایی - بدون داشتن زیربنای مناسب (مثل راه) یک کشور هرگز نمی‌تواند به پیشرفت و توسعه اقتصادی برسد. ب: در مواقع تورم، دولت با کاهش مخارج خود و افزایش مالیات موجب ثبات اقتصادی می‌شود.

(۳) الف: زیربنایی - بدون داشتن زیربنای مناسب (مثل راه) یک کشور هرگز نمی‌تواند به پیشرفت و توسعه اقتصادی برسد. ب: زمانی که اقتصاد دچار تورم است، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، بانک مرکزی سیاست مالی انقباضی را به کار می‌گیرد.

(۴) الف: اجتماعی - بدون نیروی متخصص و متعهد، انجام سایر سرمایه‌گذاری‌ها و کسب استقلال اقتصادی محقق نخواهد شد. ب: در مواقع تورم، دولت با کاهش مخارج خود و افزایش مالیات موجب ثبات اقتصادی می‌شود.



- ۱۴۵- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟
- (الف) معمولاً با در نظر گرفتن دو شاخص درآمد سرانه و میزان نابرابری در توزیع درآمد می‌توان تصویری از وسعت و اندازه فقر در هر کشور به دست آورد.
- (ب) گاهی هزینه‌های افراد جامعه قابل محاسبه نیست، به همین دلیل به جای شکاف هزینه‌ای از شکاف درآمدی استفاده می‌شود.
- (ج) وظیفه دولت در زمان جنگ ایجاب می‌کند تا دولت مالکیت و اداره برخی واحدهای صنعتی و تولیدی را برعهده بگیرد.
- (د) به طور کلی مجلس با در نظر گرفتن تصویری از آینده اقتصاد، مسیری را برای حرکت دولت تعیین می‌کند.
- (ه) امروزه در بیشتر کشورها مجلس نمایندگان وظیفه تصویب لایحه بودجه را دارد، این موضوع در کشور ما هم دیده می‌شود.
- (و) در طبقه‌بندی مالیات‌ها، مالیات بر ارزش افزوده مالیاتی چندمرحله‌ای و نوعی مالیات مستقیم بر مصرف کالاها و خدمات است.
- (۱) ص - غ - ص - غ - ص - غ (۲) غ - ص - غ - ص - غ - ص (۳) ص - غ - ص - غ - ص - غ (۴) غ - ص - غ - ص - ص - غ



- ۱۴۶- شخصیت ادبی زیر با کدام نشریه ادبی همکاری داشت؟

«وی با انتشار اثری داستانی که دربرگیرنده داستان زندگی زری و یوسف و اوضاع اجتماعی مردم فارس در خلال جنگ جهانی دوم بود، به اوج نویسندگی خود رسید.»

- (۱) قلمرو (۲) رشد جوان (۳) پوش (۴) آرش

- ۱۴۷- پدیدآورنده کدام اثر، به شاخه معرفتی شده در عبارت زیر، تعلق دارد؟

«این شاخه، بعد از انقلاب هم به همان روال گذشته که در زمینه‌هایی نیز متأثر از ادبیات جهان بود، به حیات خویش ادامه داد. پس از انقلاب گروهی از آن‌ها در خارج از کشور و گروهی هم در داخل کشور به فعالیت‌های خود ادامه دادند؛ و با اندیشه‌های ادبی خود، هم‌زمان با انقلاب به تولید آثار ادبی ارزشمندی پرداختند.»

- (۱) آینه‌های ناگهان (۲) شوهر آهو خانم (۳) گوشواره عرش (۴) از آسمان سبز

- ۱۴۸- فعالیت‌های نوگرایانه کدام یک از پیشگامان شعر نو، متأخرتر است؟

- (۱) تقی رفعت (۲) نیما یوشیج (۳) ابوالقاسم لاهوتی (۴) جعفر خامنه‌ای

- ۱۴۹- در همه گزینه‌ها به آثار داستان‌نویسان مطرح دهه ۶۰ اشاره شده است؛ به جز .....

- (۱) آینه‌های درد (۲) مدار صفر درجه (۳) سفر ششم (۴) روزگار سپری شده مردم سالخورده

- ۱۵۰- کدام عبارت درباره شعر پس از انقلاب، صحیح نیست؟

- (۱) در دهه هفتاد و پس از آن، گرایش به خاطره‌نگاری و زندگی‌نامه‌نویسی رشد چشم‌گیری یافت.
- (۲) در شعر بعد از انقلاب توجه به چهارپاره، قصیده، ترکیب‌بند و بحر طویل دیده می‌شود.
- (۳) ایجاد قالب «غزل - مثنوی» از نمونه نوآوری‌های شاعران این دوره در زمینه قالب‌های شعری است.
- (۴) اقبال به شعر نیمایی در سال‌های آغازین انقلاب، در میان شاخه جوان، قابل توجه بود.

- ۱۵۱- اولین کنگره نویسندگان و شاعران ایران در چه تاریخی تشکیل شد؟

- (۱) مرداد ماه ۱۳۱۶ (۲) شهریور ماه ۱۳۲۰ (۳) تیر ماه ۱۳۲۵ (۴) مرداد ماه ۱۳۳۲

- ۱۵۲- عبارت زیر، معرف کدام دوره از ادوار شعر معاصر پیش از انقلاب است؟

«در این دوره، نوعی سرخوردگی و یأس در میان روشن‌فکران و شعرا پیدا شد و جریان سمبولیسم اجتماعی یا شعر نو حماسی نیز رواج یافت. شاعران این جریان بیش‌تر به مسائل سیاسی و اجتماعی و مشکلات و آرمان‌های مردم توجه دارند.»

- (۱) دوره چهارم (۲) دوره سوم (۳) دوره دوم (۴) دوره اول

- ۱۵۳- شعر زیر از کیست؟

«در شب تیره دیوانه‌های کواو

در دره‌ی سرد و خلوت نشسته

می‌کنند داستانی غم‌آور ...»

- (۱) محمدحسین شهریار (۲) علی اسفندیاری (۳) مهدی اخوان ثالث (۴) نصرت رحمانی



حل ویدئویی سوالات این دفترچه را در  
وبسایت DriQ.com مشاهده کنید.

۱۵۴- «رخشنده اعتصامی» در قطعاتش به شیوه کدام شاعر توجه داشت؟

- (۱) ناصر خسرو قبادیانی (۲) سعدی شیرازی (۳) سنایی غزنوی (۴) عنصری بلخی

۱۵۵- در اطلاعات کدام عبارت، اشتباه وجود دارد؟

(۱) جمالزاده در داستان، بیش تر از این که به محتوا توجه داشته باشد، به سبک نویسندگی و کاربرد کلمات عامیانه و متداول در نثر توجه داشت و کلام را به طبع خوانندگان، نزدیک می کرد.

(۲) «بدوک» از فیلمنامه ها و «ضیافت» و «جای پای خون» حاصل تجربه های داستانی سید مهدی شجاعی خصوصاً در زمینه ادبیات مذهبی هستند.

(۳) نمونه برجسته نثر تلگرافی، پرشتاب و بریده بریده جلال آل احمد، داستان بلند «مدیر مدرسه» است.

(۴) «شهری چون بهشت» اولین تجربه داستان نویسی سیمین دانشور بود. وی بعدها کتاب «آتش خاموش» را منتشر کرد.

۱۵۶- بیت «باز امشب ای ستاره تابان نیامدی / باز ای سپیده شب هجران نیامدی» سروده کیست؟

- (۱) سید محمدحسین بهجت (۲) حمید مصدق (۳) پروین اعتصامی (۴) هوشنگ ابتهاج

۱۵۷- انتشار کدام مجموعه شعر، تقدّم زمانی دارد؟

- (۱) دستور زبان عشق (۲) آیینه های ناگهان (۳) در کوچه آفتاب (۴) تنفس صبح

۱۵۸- آثار درج شده در هر گزینه، متعلق به یک شخصیت ادبی اند؛ به جز.....

(۱) از آسمان سبز، از این ستاره تا آن ستاره، دری به خانه خورشید (۲) آگه بابا بمیره، مهاجر کوچک، کشتی پهلو گرفته

(۳) ظهر روز دهم، طوفان در پراتنز، بی بال پریدن (۴) صدای سبز، خواب ارغوانی، برآشفتن گیسوی تاک

۱۵۹- ویژگی های زیر، معرف شیوه شعری کدام شاعر نوگراست؟

«بیان روایی و داستانی، حماسی بودن زبان، کهن گرایی، به کار گیری ترکیبات زیبا و خوش آهنگ و برخی از کاربردهای نحوی سبک خراسانی»

- (۱) مهدی حمیدی شیرازی (۲) فروغ فرخزاد (۳) مهدی اخوان ثالث (۴) احمد شاملو

۱۶۰- در کدام گزینه، به سال سرایش شعر زیر، اشاره شده است؟

«ققنوس، مرغ خوش خوان، آوازه جهان

آواره مانده از وزش بادهای سرد

بر شاخ خیزران

بنشسته است فرد

برگرد او به هر سر شاخی پرندگان

او ناله های گمشده ترکیب می کند...»

- (۱) ۱۳۰۰ ه. ش. (۲) ۱۳۰۱ ه. ش. (۳) ۱۳۱۶ ه. ش. (۴) ۱۳۲۵ ه. ش.

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (علوم و فنون ادبی (۱)، شماره ۱۶۱ تا ۱۷۰) و زوج درس ۲ (علوم و فنون ادبی (۲)، شماره ۱۷۱ تا ۱۸۰)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

### زوج درس ۱

### علوم و فنون ادبی (۱) (سؤالات ۱۶۱ تا ۱۷۰)

۱۶۱- اثر معرفی شده در عبارت زیر، در چه سالی به رشته تحریر در آمد؟

«پس امیر ابومنصور عبدالرزاق، دستور خویش، ابومنصورالمعمری را بفرمود تا خداوندان کتب را، از دهقانان و فرزندان و جهان دیدگان از

شهرها بیاورد و چاکر او ابومنصورالمعمری به فرمان او نامه کرد و کس فرستاد به شهرهای خراسان و هشیاران از آنجا بیاورد از هر جای و از

هر شارستان، گرد کرد و بنشانند به فراز آوردن این نامه های شاهان و کارنامه هاشان»

- (۱) ۳۴۶ هجری قمری (۲) ۳۵۱ هجری قمری (۳) ۳۶۴ هجری قمری (۴) ۳۵۸ هجری قمری



۱۶۲- ابیات همه گزینیه‌ها از نمونه‌های انواع ادبی رایج در شعر «قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم اند»؛ به جز .....

- (۱) ای وعده تو چون سر زلفین تو نه راست  
با من همه حدیث وفا داشتی عجب
- (۲) به خون و به مغز اندرون خار و خاک  
همه دشت یکسر پر از جوی خون
- (۳) شراب حکمت شرعی خورید اندر حریم دین  
مسازید از برای نام و دام و کام چون غولان
- (۴) ایا شاهی که از شاهان نیامد کس تو را همسر  
امیرا! خسروا! شاها! همانا عهد کرده‌ستی

۱۶۳- در اطلاعات کدام گزینه، اشتباه وجود دارد؟

- (۱) در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم بسیاری از اصطلاحات علمی، ادبی، دینی و سیاسی جدید از راه ترجمه متون عربی، وارد فارسی دری می‌شود.
- (۲) نثر قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم، ساده و روان است و بیشتر به موضوع‌های حماسی، ملی و عرفانی توجه دارد و هنوز آوردن اصطلاحات علمی و اشعار و امثال در آن رایج نشده است.
- (۳) فارسی باستان در دوره هخامنشیان (۵۵۹ تا ۳۳۰ ق.م.) رایج بود و آثار برجای مانده از آن، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی است که به خط میخی نوشته شده است.
- (۴) آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، بیشتر آثار دینی زردشتی است. حتی رساله‌های کوچکی که معمولاً آن‌ها را در زمره آثار غیردینی به‌شمار می‌آورند، مانند «یادگار زبیران» نیز رنگ دینی دارند.

۱۶۴- ابیات کدام گزینه سروده نخستین کسی است که در ادب پارسی قصیده تمام و کمال در زمینه موعظه و نصیحت سرود است؟

- (۱) نصیب شاه جهان غزو باد و نصرت و فتح  
هزار فتح چنین و هزار غزو چنین
- (۲) رستم را نام گر چه سخت بزرگ است  
رودکیا، برنورد مدح همه خلق
- (۳) گذشت دور جوانی و عهدنامه او  
ایا کسای! کن از پای، بند ژرف چنین
- (۴) تا نگیرم دامن اقبال او محکم به چنگ  
ای منوچهری همی ترسم که از بی‌دانشی

۱۶۵- کدام گزینه با «الا یا ایها الساقی ادر کأساً و ناولها» هم وزن است؟

- (۱) سخن کردم از خامشی، بلبلی گفت:
- (۲) اگر مرا تو ندانی پیرس از شب تاری
- (۳) برابر کی بود با او هر آن کو نسبتی دارد
- (۴) هر لحظه لافی می‌زنی ای گل ز خوبی با رخس

۱۶۶- در چند بیت، آرایه «واژه آرایه» به کار رفته است؟

- (الف) ساقی پی این عشق روان است روانم
- (ب) قامت از خمیدگی صورت چنگ شد ولی
- (ج) حدیث تنگ شکر با دهان یار مگویند
- (د) دلی از آه می‌گفتم شود خالی، ندانستم
- (ه) بوی گل تا نشوم ننگ رهایی نکشم
- (و) مه می‌طلبیدند و من دلشده را دوش

۲ (۴)

۳ (۳)

۴ (۲)

۵ (۱)





۱۶۷- مضمون کدام گزینه با رباعی زیر، متناسب تر است؟

«جامی است که عقل آفرین می‌زندش  
این کوزه‌گر دهر چنین جام لطیف  
(۱) مرگ می‌باشد علاج تشنه‌کامی‌های حرص  
(۲) بی‌مرگ به مقصد چه خیال است رسیدن؟  
(۳) ای ز تیغ مرگ غافل بر نفس چندین مناز  
(۴) بی‌جمالت جز هلاک خود ندارم در نظر

صد بوسه ز مهر بر جبین می‌زندش  
می‌سازد و باز بر زمین می‌زندش»  
پر نشد پیمانۀ تا پیمانۀ نشکست و نریخت  
من عزم دلی دارم و دل دیر و حرم نیست  
نیست جز نقش حباب آن سر که موجش گردن است  
مرگ می‌بیند چو آب از چشم ماهی می‌رود

۱۶۸- کدام گزینه با بیت «ما را سری است با تو، که گر خلق روزگار / دشمن شوند و سر برود، هم بر آن سریم» تناسب کمتری دارد؟

(۱) اگر سرم برود گو سرو مراد از سر  
(۲) نه من دلشده دارم سر پیوندت و بس  
(۳) ز پایت برندارم سر اگر دارم کنی بر پا  
(۴) نتابم روی از او هرگز اگرچه در غم رویش

هوای توست مرا آن ز سر نخواهد شد  
کیست آن کش سر پیوند تو در خاطر نیست؟  
ز کویست وانگیرم پا اگر تیغم زنی بر سر  
مرا چرخ کهن هر دم بلایی نو به روی آرد

۱۶۹- مضمون کدام گزینه، متفاوت است؟

(۱) تحصیل عشق و رندی آسان نمود اول  
(۲) اتفاق است آن‌که هر دشوار را آسان نمود  
(۳) گرفتم سهل سوز عشق را اول، ندانستم  
(۴) سپند او شدم تا از خودی آسان برون آیم

آخر بسوخت جانم در کسب این فضایل  
ورنه از تدبیر یک ناخن، گره نتوان گشود  
که صد دریای آتش از شراری می‌شود پیدا  
ندانستم شود برخاستن از جا فراموشم

۱۷۰- مضمون کدام گزینه، متفاوت است؟

(۱) چنان از آب چشم تر که هم چون عود در مجمر  
(۲) عافیت خواهی به هر افسونی از جا در میا  
(۳) پای تا در راه ننهی کی شود منزل به سر  
(۴) با هجر، شکبیا شو تا وصل به دست آری

نسوزم گر بیندازی در آتش هم‌چو اسپندم  
خاک بر باد است اگر ترک تحمّل می‌کند  
رنج تا بر تنت ننهی کی شود جان، جفت ناز؟  
با درد، تحمّل کن تا فیض دوا بینی

علوم و فنون ادبی (۲) (سؤالات ۱۷۱ تا ۱۸۰)

زوج درس ۲

۱۷۱- در کدام عبارت، اشتیاه وجود دارد؟

- (۱) در قرن ششم نویسندگان، آثار موجود را که به نثری ساده بود، به نثر فنی باز می‌نوشتند؛ اما در قرن هفتم و هشتم برخی نویسندگان، کتاب‌های مشکل را به زبان ساده بازنویسی می‌کردند.
- (۲) در دوران عراقی، نویسندگان در کتاب‌های مصنوع و متکلف بیش‌تر به ظاهرسازی و تصنع پرداختند و به استعاره‌های دور از ذهن و آوردن سجع‌های متوالی و بی‌روح روی آوردند.
- (۳) از ویژگی‌های نثر دوره عراقی، ورود لغات قبایل مختلف ترک و مغول به زبان فارسی است که در دوره تیمور سرعت رشد آن بیش‌تر شد؛ اما این جریان در زبان فارسی دیری نپایید.
- (۴) در مقدمه کتاب ظفرنامه شامی، که قدیمی‌ترین تاریخ نوشته شده درباره جنگیز است، می‌خوانیم: «امیر به من دستور داد که ساده بنویسم؛ به طوری که عامه مردم بفهمند.»





## ۱۷۲- کدام بیت با «ویژگی‌های زبانی سبک عراقی» مطابق نیست؟

- (۱) همی سوخت باغ و همی خسست روی  
(۲) تو را هر چه مشغول دارد ز دوست  
(۳) دگر رفت و صبر و قرارش نبود  
(۴) دلش خون شد و راز در دل بماند
- همی ریخت اشک و همی کند موی  
اگر راست خواهی دلارامت اوست  
ششکبایی از روی یسارش نبود  
ولی پایش از گریه در گل بماند

## ۱۷۳- کدام گزینه از نظر نوع ممدوح می‌تواند متعلق به سبک عراقی باشد؟

- (۱) دیر زیاده! آن بزرگوار خداوند  
(۲) از چوب بدی تخت سلیمان پیمبر  
(۳) همه غیبی تو بدانی همه عیبی تو بیوشی  
(۴) امیرا! خسروا! شاها! همانا عهد کرده‌ستی
- جان گرامی به جانش اندر پیوند  
وین تخت شه مشرق از زرّ عیار است  
همه بیشی تو بکاهی همه کمّی تو فزایی  
که گنجی را برافشانی چو بر کف برنهی صها

## ۱۷۴- در همهٔ گزینه‌ها «ادات تشبیه» به کار رفته است؛ به جز .....

- (۱) رای خورشیدوشت چون درتافت  
(۲) که خورشید این قدر آخر شناسد  
(۳) چنان به دام تو الفت گرفت مرغ دلم  
(۴) من به امید وصال تو به کردار قلم
- ماه را سوخته گسردد خرمن  
که شه با سلیمان به قدر است همبر  
که یاد می‌نکند عهد آشیان ای دوست  
لاغر و زرد و به خم گشتم و گریان و دوان

## ۱۷۵- در همهٔ ابیات آرایهٔ «تشبیه» به کار رفته است؛ به جز .....

- (۱) شب همه شب، انتظار صبح‌روبی می‌رود  
(۲) جایی که سرو بوستان با پای چوبین می‌چمد  
(۳) شربتی تلخ‌تر از زهر فراقست باید  
(۴) من همان روز دل و صبر به یغما دادم
- کان صباحت نیست این صبح جهان‌افروز را  
ما نیز در رقص آوریم آن سرو سیم‌اندام را  
تا کند لذت وصل تو فراموش مرا  
که مقید شدم آن دلبر یغمایی را

## ۱۷۶- در کدام بیت، کم‌ترین «تشبیه» به کار رفته است؟

- (۱) چون آه من به راه کدورت مرو که اشک  
(۲) تو گوهر سرشکی و دُرْدانهٔ صفا  
(۳) ای غنچهٔ گلی که لب از خنده بسته‌ای  
(۴) چوپان دشت عشقم و نای غزل به لب
- پیک شفاعتی است که از پی دوانمت  
مژگان فشانمت که به دامن نشانمت  
باز آ که چون صبا به دمی بشکفانمت  
دارم غزال چشم سیه، می‌چرانمت

## ۱۷۷- در همهٔ گزینه‌ها هر چهار پایهٔ «تشبیه» ذکر شده است؛ به جز .....

- (۱) تابنده‌تر ز روی تو ماهی ندیده چرخ  
(۲) با آن که از بی‌حاصلی سر در گریبانم چو گل  
(۳) خصم ز کم‌بقایی ماند به کرم پیله  
(۴) من تنی دارم و آن همچو میانست هیچ است
- خوشتر ز ابروی تو هلالی نیافته  
شادم که از روشن‌دلی پاکیزه‌دامانم چو گل  
کو را ز کردهٔ خود، زندان تازه بینی  
غیر از این هیچ میان تو و من، حایل نیست

## ۱۷۸- در همهٔ گزینه‌ها هر دو نوع تشبیه «فشرده» و «گسترده» وجود دارد؛ به جز .....

- (۱) ای ساقی آتش‌روی آن آب چو آتش ده  
(۲) چو در میناست می، یاقوت رخشان است پنداری  
(۳) به مهر روی تو خواهم رسید، ذره مثال  
(۴) تا آتش عشق او برافروخت مرا
- باشد که دلم آبی بر آتش غم ریزد  
چو در ساغر چکد، لعل بدخشان است پنداری  
نمی‌رسد به زمین پایم از نشاط وصال  
در اشک چو شمع غرقه می‌سوخت مرا



## ۱۷۹- وزن کدام بیت، متفاوت است؟

- (۱) غلط گر همه شاهدید چو مریخ و چو ماهید  
(۲) در این درگاه بی چونی، همه لطف است و موزونی  
(۳) چه خوش صید دلم کردی بنام چشم مستت را  
(۴) خصوصاً اندر این مجلس که امشب درنمی گنجد
- ۱۸۰- کدام گزینه با بیت «روزگار است این که گه عزت دهد گه خوار دارد / چرخ بازیگر از این بازیچه‌ها بسیار دارد» هم وزن است؟
- (۱) پس جوابم داد او کز تو است این کار ما  
(۲) سدّ راه پیر کنعان بود بی چشمی ز سیر  
(۳) چند گویدم که رفت از گریه چشمت، سرمه‌ای کن  
(۴) گر شود هر سر مویی که مرا هست زبانی
- هلا بوسه خواهیید از آن دلبر توسن  
چه صحرایی، چه خضری، چه درگاهی، نمی دانم  
که کس آهوی وحشی را از این بهتر نمی گیرد  
دو چشم عقل پایان بین که صدساله رصد بیند



## زبان عربی (اختصاصی)

## ■ عَيْنِ الْأَصْحَحِّ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ التَّعْرِيبِ: (۱۸۵ - ۱۸۱):

## ۱۸۱- «و لو كنتَ فظاً غليظ القلب لانفضوا من حولك»:

- (۱) «و اگر تندخو و سنگدل بودی، قطعاً از پیرامون تو پراکنده می شدند!»  
(۲) «و اگر با ایشان تندخوی سنگدل بودی، از اطرافت پراکنده می شدند!»  
(۳) «و چنانچه بد خلق و سنگدل می بودی، آنان را از پیرامونت می راندی!»  
(۴) «و چنانچه با آنان تندخوی سنگدل باشی، از اطرافت پراکنده می شوند!»

## ۱۸۲- «عندما أعود إلى البيت تأتي نحوي الصغيرة و تحضنني و أقبلها»:

- (۱) هر زمان به خانه برمی گردم، خواهر خردسالم نزد من می آید و مرا در آغوش می گیرد و می بوسد!  
(۲) خواهرم هنگامی که به خانه برمی گردم، به سوی من می آید و مرا در آغوش می گیرد و او را می بوسم!  
(۳) هنگام بازگشتم به خانه، خواهر خردسالم به سوی من می شتابد و او را در آغوش می گیرم و می بوسم!  
(۴) خواهر کوچکم زمانی که به منزل برمی گردم، به سوی من می آید و مرا در آغوش می گیرد و او را می بوسم!

## ۱۸۳- «يا حبيبي، ما يُمرّر عيشي هو أن تمرّ بي الأيام و أنت بعيد عتي!»: «ای محبوب من.....»

- (۱) اینکه روزها بر من بگذرند، و تو از من دور باشی، زندگی کردن را بر من سخت می سازد!  
(۲) آنچه زندگی ام را تلخ می کند، این است که روزها بر من بگذرند، در حالی که تو از من دوری!  
(۳) آنچه زندگی ام را تلخ ساخته است، آن است که روزها بر من می گذرد، حال آنکه تو از من دوری!  
(۴) آنچه زندگی ام را سخت کرده است، این است که روزها می گذرند، حال آنکه تو از من دور هستی!

## ۱۸۴- عَيْنِ الْخَطَأِ:

- (۱) لا تمشوا في الأرض مَرَحِينَ لِأَنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُخْتَالِينَ! در زمین با خودپسندی راه مروید، زیرا خداوند متکبران را دوست ندارد!  
(۲) إِنَّ الْاِقْتِصَادَ فِي اسْتِهْلَاكِ الْمَاءِ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ مَوَاطِنٍ! بی شک میانه روی در مصرف آب بر همه شهروندان واجب است!  
(۳) إِذَا أَصَابَتْكَ مَصِيبَةٌ فَاصْبِرْ وَدَعْ الْأَمْرَ لِلَّهِ! هرگاه مصیبتی گریبان گیرت شد، شکیبایی بورز و کار را به خداوند واگذار کن!  
(۴) إِنَّ الْحِكْمَةَ شَجَرَةٌ تَنْبَتُ فِي قَلْبِ الْمُتَوَاضِعِ فَقَطْ! حکمت درختی است که تنها در قلب انسان متواضع می روید!

## ۱۸۵- «دندان‌های کوسه ماهی همواره می افتد و به جای آن‌ها دندان‌هایی جدید در می آید!»: عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (۱) تسقط أسنان أسماك القرش دائماً و تنمو أسنان جديدة عوضاً عنها!  
(۲) تتساقط أسنان سمكة القرش دائماً بينما تنمو أسنان جديدة محلّها!  
(۳) تتساقط أسنان سمكة القرش و تنمو بدلاً منها أسنان جديدة دائماً!  
(۴) تسقط أسنان سمكة القرش دائماً و تنمو مكانها أسنان جديدة!



## ■ عین المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (١٩٥ - ١٨٦):

١٨٦- «أحبتي هجروني كما تشاء عُداتي»؛ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي:

- (١) أحبة: اسم - جمع تكسير (مفردة: حبيب و هو مذکر) - معرب / مبتدأ و هو مضاف
- (٢) هجروني: فعل ماضٍ - للغائبين - مجرّد ثلاثي (مصدره: هَجَرَ) / فعل و الجملة فعلية
- (٣) تشاء: فعل مضارع - للغائبة - مجرّد ثلاثي - متعّد - معرب / فعل مع فاعله و الجملة فعلية
- (٤) عُداة: اسم - جمع تكسير (مفردة: عدوّ و هو مذکر) - معرب / فاعل و مضاف لضمير «ي»

## ١٨٧- عین غير المناسب للفرغ:

- (١) يأمرنا الله في القرآن أن ..... الصلاة: نَقوم
- (٢) ..... من صوتك لأنّ الأطفال نائمون! أَعْضض
- (٣) إنّ المؤمن ..... على صلواته و فرائضه! يُحافظ
- (٤) أخي رسّام و هو قد تحرّج من كلبية ..... الجميلة! الفنون

## ١٨٨- عین ما فيه اسم التفضيل و اسم المكان معاً:

- (١) يوجد فستان أبيض جميل في هذا المتجر!
- (٢) إنّ الذهاب إلى محافل العلم فيه خير كثير!
- (٣) المزارع إذا كانت ظروفها جيّدة تُعطي أفضل الثمار!
- (٤) يحتفل معظم الإيرانيين أطول ليلة في السنة في بيوتهم!

## ١٨٩- عین اسم المبالغة يدلّ على الآلة:

- (١) لا تستشر الكذّاب في حياتك أبداً!
- (٢) جلس الطيّار على مقعده في الطائرة!
- (٣) من أسماء الله الحسنى هو الفُتّاح!
- (٤) وضعت اللحم في الثلاجة كي لا يفسد!

## ١٩٥- عین «من» لا يُمكن أن تكون شرطية:

- (١) من جرّب المجرّب حلّت به الندامة!
- (٢) من جرّب المجرّب أحمق!
- (٣) من جرّب المجرّب ليس بعاقل!
- (٤) من جرّب المجرّب فهو جاهل!



## ١٩١- کدام گزینه از دلایل پیگیری برنامه تغییر سلطنت در ایران توسط انگلیس بود؟

- (١) استفاده از نیروهای خودی به جای نظامیان دست‌نشانده برای حضور در ایران
- (٢) طمع‌ورزی و سرمایه‌گذاری وسیع در سراسر ایران بعد از اکتشاف نفت
- (٣) پیاده‌سازی اهداف خود در ایران به صورت غیرمستقیم
- (٤) بی‌نتیجه ماندن قرارداد ١٩٥٧

## ١٩٢- به ترتیب مناصب «سید ضیاء‌الدین طباطبایی» و «رضاخان» پس از کودتای ١٢٩٩ در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- (١) نخست‌وزیر - مهره سیاسی کودتا
- (٢) نخست‌وزیر - فرمانده ارتش
- (٣) وزیر جنگ - مهره نظامی کودتا
- (٤) فرمانده ارتش - وزیر جنگ

## ١٩٣- رضاخان از سال ١٣٥٥ تا ١٣٥٢، با حمایت انگلستان، موقعیت خود را در کدام سمت حفظ کرد؟

- (١) نخست‌وزیر
- (٢) فرمانده ارتش
- (٣) وزارت جنگ
- (٤) فرماندهی قوای قزاق

## ١٩٤- پس از کدام واقعه، محبوبیت رضاخان افزایش یافت؟

- (١) حمایت مجلس از رضاخان
- (٢) منصوب شدن به نخست‌وزیری
- (٣) پیشنهاد برای برقراری نظام جمهوری
- (٤) سرکوبی شورش خزعل و بعضی شورش‌های دیگر



۱۹۵- چه کسی سوءاستفاده از نام آزادی و مشروطه را وسیله‌ای برای افزایش نفوذ غربگرایان سکولار در اداره کشور می‌دانست؟

- (۱) سید حسن مدرس (۲) شیخ فضل‌الله نوری (۳) دکتر محمد مصدق (۴) سید محمد طباطبایی

۱۹۶- کدام گزینه درباره ماده واحده خلع قاجار از سلطنت و سپردن حکومت موقت به رضاخان به درستی بیان شده است؟

- (۱) این ماده واحده قبل از این‌که عمال انگلیس اذهان عموم مردم را به سود رضاخان آماده کنند، مطرح شده بود.  
(۲) پیش‌بینی شده بود که پس از اجرای این طرح، مجلسی برای تغییر کلی قانون اساسی تشکیل خواهد شد.  
(۳) به‌جز دکتر مصدق و سه تن دیگر، سایر نمایندگان مجلس به این طرح رأی مثبت دادند.  
(۴) این ماده واحده به صورت طرح در مجلس مؤسسان مطرح شد.

۱۹۷- کدام گزینه درباره احداث خط راه‌آهن سراسری در ایران به درستی بیان شده است؟

- (۱) پیشنهاد نمایندگان برای تبدیل ایران به خط اصلی تجارت بین آسیا و اروپا، احداث راه‌آهن از شرق به غرب بود.  
(۲) تصمیم رضا شاه درباره مسیر احداث خطوط راه‌آهن، با منافع انگلستان در شرق در تضاد بود.  
(۳) در جنگ جهانی دوم، مسیر شمال جنوب، به مهم‌ترین عامل ارتباطی متحدین مبدل شد.  
(۴) احداث راه‌آهن شمال جنوب، انتقال نفت به خلیج فارس برای حمل به اروپا را برای انگلستان آسان می‌نمود.

۱۹۸- چرا رضا شاه، درهای کشور را به روی سرمایه‌های آلمانی گشود؟

- (۱) جلوگیری از افتادن ایران به دام کمونیسم  
(۲) فراهم کردن امکان فعالیت صنعتی و تجاری آلمان در ایران  
(۳) جذب سرمایه‌های آلمان برای کاهش مشکلات اقتصادی ایران  
(۴) تصمیم رضا شاه برای تقویت کشور آلمان که گرفتار مصائب جنگ جهانی اول بود.

۱۹۹- در دوران سلطنت رضا شاه، دخالت روحانیون در کدام مسائل اکیداً ممنوع اعلام شد؟

- (۱) اجتماعی (۲) سیاسی (۳) اقتصادی (۴) فرهنگی

۲۰۰- کدام گزینه درباره وضعیت عشایر ایران در دوران سلطنت رضاخان درست است؟

- (۱) شرایط نابسامان ایران در دوران پهلوی، قدرت ایلات را افزایش داد و منجر به شورش آن‌ها در برخی مناطق شد.  
(۲) اغلب مجهز به اسلحه و ادوات نظامی بودند و بعضی اوقات برای حکومت مرکزی ایجاد خطر می‌کردند.  
(۳) بخش کوچکی از جمعیت ایران را تشکیل می‌دادند که رونق دامداری وابسته به فعالیت‌های آنان بود.  
(۴) رضا شاه با هدف تمدن و تجدد و پیشرفت کشور، اقدام به اسکان اجباری عشایر نمود.

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (تاریخ ۱)، شماره ۲۰۱ تا ۲۱۰ و زوج درس ۲ (تاریخ ۲) شماره ۲۱۱ تا ۲۲۰، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

### زوج درس ۱

### تاریخ (۱) (سؤالات ۲۰۱ تا ۲۱۰)

۲۰۱- چه زمانی، بشر استفاده از هنر نقاشی را برای نشان دادن احساس و اندیشه خود به کار گرفت؟

- (۱) اواخر دوره گردآوری خوراک (۲) اوایل دوره تولید خوراک (۳) اوایل دوره گردآوری خوراک (۴) اواخر دوره تولید خوراک

۲۰۲- عبارتهای زیر به ترتیب مربوط به دوران کدام امپراتوری مصر باستان هستند؟

(الف) ترویج پرستش خدای خورشید

(ب) ساخت اهرام سه‌گانه

(ج) اوج قدرت فرعون‌ها

- (۱) جدید - جدید - قدیم (۲) قدیم - قدیم - جدید (۳) جدید - قدیم - قدیم (۴) قدیم - جدید - جدید

۲۰۳- چندراگوپتا چگونه سلسله موریایا را تأسیس کرد؟

- (۱) با شکست اسکندر مقدونی (۲) با تصرف قسمتهایی از شمال غرب هند  
(۳) با به اطاعت درآوردن شماری از حاکمان محلی شمال هند (۴) با متحد کردن قبایل پراکنده آریایی و گسترش قلمرو به سراسر هند



۲۰۴- کدام وقایع قبل از دوران سلسله «هان» اتفاق افتاده‌اند؟

- (۱) گشایش جاده ابریشم و یکسان‌سازی عیار سکه‌ها
- (۲) ساخت شبکه گسترده‌ای از جاده‌ها و راهیابی آیین بودا به چین
- (۳) نوسازی تشکیلات اداری و مالیاتی و پایان دادن به تجزیه سیاسی چین
- (۴) تکمیل دیوار بزرگ چین و انتخاب مأموران دولتی بر اساس توانمندی‌ها و شایستگی‌ها

۲۰۵- حکومت مقدونیان بر یونان، تا چه زمانی ادامه یافت؟

- (۱) مرگ اسکندر
- (۲) لشکرکشی اسکندر به هند
- (۳) پایان رقابت میان دولت شهرهای یونانی
- (۴) ضمیمه شدن یونان به امپراتوری روم

۲۰۶- کدام گزینه از نتایج تغییرات اکتاوایان نیست؟

- (۱) قرار گرفتن قدرت اجرایی در اختیار آگوستوس
- (۲) افزایش نقش امپراتور در انتخاب اعضای مجلس سنا
- (۳) افزایش قدرت و اختیارات امپراتورها به مرور زمان
- (۴) باقی ماندن مجلس سنا به عنوان مجمع اصلی مشورتی

۲۰۷- راولینسون، سنگ‌نوشته موجود در کدام مکان تاریخی را ترجمه کرد؟

- (۱) محوطه باستانی شوش
  - (۲) تخت جمشید
  - (۳) نقش رستم
  - (۴) بیستون
- ۲۰۸- کدام‌یک از منابع نوشتاری، بازگوکننده تاریخ عمومی سرزمین و مردم ایران از آغاز آفرینش تا اواخر حکومت ساسانی هستند؟

- (۱) الواح گلی کشف‌شده به زبان ایلامی در نقش رستم
- (۲) سنگ‌نوشته شاپور یکم در کعبه زرتشت
- (۳) سنگ‌نوشته بیستون
- (۴) خدای‌نامه‌ها

۲۰۹- سکونتگاه‌های روستایی ابتدا در کدام مناطق ایران پدید آمدند؟

- (۱) جنوب
- (۲) غرب
- (۳) شرق
- (۴) شمال

۲۱۰- کدام گزینه درباره تمدن ایلام به درستی بیان شده است؟

- (۱) قلمرو ایلام بارها مورد هجوم سپاهیان بین‌النهرین قرار گرفت، اما هیچ‌گاه استقلال خود را از دست نداد.
- (۲) حکومت ایلام پس از یک قرن سلطنت، بر اثر یورش ویرانگر آشوریان، دچار فروپاشی شد.
- (۳) شهر شوش در دوران این حکومت، دوباره شکوه و عظمت دیرین خود را بازیافت.
- (۴) حکومت ایلام، خط و زبان آسیای صغیر و هند را تحت تأثیر قرار داد.

## زوج درس ۲

## تاریخ (۲) (سوالات ۲۱۱ تا ۲۲۰)

۲۱۱- کدام پیمان، سرآغاز تأسیس امت و حکومت اسلامی بود؟

- (۱) پیمان برادری میان مسلمانان
- (۲) پیمان‌نامه عمومی مدینه
- (۳) پیمان عقبه دوم
- (۴) پیمان حدیبیه

۲۱۲- کدام گزینه درباره جنگ‌هایی که میان مسلمانان و مشرکان رخ داد، به درستی بیان شده است؟

- (۱) غزوه بدر موقعیت قریش در حجاز را تضعیف کرد؛ به همین دلیل گرایش ساکنان آن منطقه به اسلام کاهش یافت.
- (۲) غزوه بدر در نتیجه تداوم سیاست تعقیب کاروان‌های تجاری مسلمانان توسط قریش صورت گرفت.
- (۳) در سال سوم هجرت، مسلمانان به قصد جبران شکست در جنگ احد، راهی مدینه شدند.
- (۴) مشرکان برخلاف غزوه احزاب، در جنگ احد به موفقیتی نسبی دست یافتند.

۲۱۳- عبدالله بن ابی پس از کدام واقعه اظهار مسلمانی کرد؟

- (۱) محاصره یهودیان بنی‌نضیر
- (۲) پیروزی مسلمانان در جنگ بدر
- (۳) بسته شدن پیمان صلح حدیبیه
- (۴) جدایی از غزوه‌های احد و تبوک

۲۱۴- چرا طلحه و زبیر بیعت خود با علی (ع) را شکستند؟

- (۱) مخالفت علی (ع) با تقاضایشان برای حکومت بعضی شهرها
- (۲) تصمیم علی (ع) برای حکومت مطابق سنت پیامبر (ص)
- (۳) همراهی با معاویه به بهانه خون‌خواهی عثمان
- (۴) تحریک توسط قریش و اشراف بنی‌امیه



۲۱۵- در زمان خلفای نخستین، بیشترین نبرد مسلمانان در سرزمین شام در زمان چه کسی به وقوع پیوست و از زمان چه کسی آغاز شد؟ (به ترتیب)

- (۱) خلیفه اول - خلیفه دوم (۲) خلیفه سوم - خلیفه دوم (۳) خلیفه دوم - خلیفه اول (۴) خلیفه دوم - خلیفه سوم

۲۱۶- سپاهیان مسلمان در سده‌های اولیه اسلامی موفق به فتح کدام سرزمین نشدند؟

- (۱) مصر (۲) اندلس (۳) قسطنطنیه (۴) بیت المقدس

۲۱۷- چرا اقدامات هشتمین خلیفه اموی، موجب تغییر مهم و پایداری در سیاست امویان نشد؟

(۱) عربگرایی امویان

(۲) ترویج تفکر جبرگرایی میان مردم توسط امویان

(۳) ناسازگاری و مخالفت خوارج با شیوه حکومت او

(۴) کوتاه بودن دوران خلافت وی و کنار گذاشتن سیاست‌های او توسط خلفای بعدی

۲۱۸- مأمون تحت تأثیر چه کسی مرکز خلافت را از بغداد به مرو منتقل کرد؟

- (۱) یحیی خالد برمکی (۲) فضل بن سهل (۳) حسن بن سهل (۴) طاهر بن حسین

۲۱۹- دوران فرمانروایی برمکیان مربوط به دوران کدام خلیفه عباسی بود؟

- (۱) دوم (۲) پنجم (۳) ششم (۴) چهارم

۲۲۰- ناامیدی رستم فرخزاد، از عوامل شکست ایرانیان در کدام جنگ بود؟

- (۱) قادسیه (۲) نهاوند (۳) جسر (۴) جولوا



## جغرافیا



۲۲۱- ..... عبارت است از تعدادی مکان‌های جغرافیایی که به صورت یک سامانه به وسیله مسیرهایی به یکدیگر پیوند داده شده‌اند.

- (۱) مسیر (۲) شبکه (۳) شاخص انحراف (۴) گره

۲۲۲- کدام گزینه مربوط به تقاضای حمل و نقل از نظر کمی می‌باشد؟

- (۱) بهبود سرعت (۲) کاهش زمان و هزینه‌ها (۳) تقاضای افزایش مسیرهها (۴) رفاه و ایمنی بیشتر

۲۲۳- طول مسیر قابل احداث بین رودبار و قصرآباد ۸ کیلومتر است و طول مسیر مستقیم بین آن دو ۴ کیلومتر می‌باشد، شاخص انحراف چند است؟

- (۱) ۲۰۰ (۲) ۱۵۰ (۳) ۳۰۰ (۴) ۲۵۰

۲۲۴- کدام گزینه درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را با توجه به موضوع ایمنی حمل و نقل به درستی نشان می‌دهد؟ (به ترتیب)

(الف) ساکنان روستاها و مزارع مجاور خطوط لوله انتقال نفت و گاز، باید از حفاری‌های غیرمجاز بپرهیزند.

(ب) باید خطرات پرتاب اشیاء به سمت قطارها را که موجب خسارت اموال عمومی و زخمی شدن مسافران می‌شود، به ساکنان مناطق نزدیک ریل‌های قطار گوشزد کرد.

(ج) باید اصول رانندگی صحیح در جاده‌ها و رعایت نکاتی نظیر پرهیز از سبقت و سرعت غیرمجاز آموزش داده شود.

(د) از دوربین‌های کنترل سرعت در جاده‌ها استفاده می‌شود و چمدان‌ها و مسافران با اشعه X در فرودگاه‌ها کنترل می‌شوند.

- (۱) غ - غ - غ (۲) ص - غ - غ (۳) غ - ص - ص (۴) ص - ص - ص

۲۲۵- کدام گزینه مربوط به «آلودگی منظر» است؟

(۱) تخریب پوشش گیاهی

(۲) سر و صدای خودرو و هواپیما

(۳) انبوه موتورسیکلت‌ها و کانتینرها

(۴) کربن و دی‌اکسید کربن

۲۲۶- کدام گزینه مربوط به حمل و نقل چندوجهی است؟

(۱) روش‌ها و تجهیزات پایش و نظارت بر چندین نوع حمل و نقل است.

(۲) مدیریت حمل و نقل عمومی ریلی (BRT) در شهرها است.

(۳) ترکیبی از دو یا چند شیوه مختلف حمل و نقل است.

(۴) حفظ و ایمنی حمل و نقل ریلی در کشور است.



۲۲۷- کدام گزینه به مهم‌ترین راهکار بهبود حمل و نقل شهری اشاره دارد؟

- (۱) احداث بزرگراه داخل شهر  
(۲) گسترش حمل و نقل عمومی  
(۳) افزایش کامیون‌ها  
(۴) افزایش کانتینرها در شهرها

۲۲۸- کدام گزینه به ترتیب به نام دیگر «قطار هوایی» و «قطار خیابانی که روی ریل‌ها حرکت می‌کند»، اشاره دارد؟

- (۱) مترو - مونوریل  
(۲) تراموا - مترو  
(۳) تراموا - مونوریل  
(۴) مونوریل - تراموا

۲۲۹- در کدام شهرهای ایران، اغلب خانواده‌ها دوچرخه دارند؟

- (۱) اصفهان - شیراز  
(۲) زابل - یزد  
(۳) میاندوآب - نیناب  
(۴) کاشان - طبس

۲۳۰- در کدام کشورهای اروپایی، سهم دوچرخه از سفرهای درون‌شهری بین ۱۰ تا ۳۰ درصد است؟

- (۱) دانمارک - لهستان - هلند  
(۲) هلند - دانمارک - آلمان  
(۳) نروژ - سوئد - فرانسه  
(۴) سوئد - سوئیس - فرانسه

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سوالات زوج درس ۱ (جغرافیای ایران، شماره ۲۳۱ تا ۲۴۰) و زوج درس ۲ (جغرافیا ۲)، شماره ۲۴۱ تا ۲۵۰، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

### زوج درس ۱

### جغرافیای ایران (سوالات ۲۳۱ تا ۲۴۰)

۲۳۱- پژوهشگر با نتایج حاصل از ..... پاسخ مسئله پژوهش را می‌یابد.

- (۱) استخراج و طبقه‌بندی اطلاعات  
(۲) حذف اطلاعات ضروری و غیرضروری  
(۳) تجزیه و تحلیل اطلاعات  
(۴) بررسی سوابق پژوهشی

۲۳۲- فاصله کشور ایران از نظر مداری تا مدار رأس‌السرطان تقریباً چند درجه است؟

- (۱) ۱  
(۲) ۲  
(۳) ۵  
(۴) ۶

۲۳۳- دریای عمان از چه نظر اهمیت بسیاری برای ایران دارد؟

- (۱) منابع نفت و گاز  
(۲) تأمین مروارید، صدف و میگو  
(۳) آبراهه راهبردی و استراتژیکی  
(۴) اقتصادی و نظامی

۲۳۴- فعالیت‌های آتشفشانی در دوره کوتاه‌تر سبب شکل‌گیری قله ..... شده است.

- (۱) سبلان  
(۲) سهند  
(۳) دماوند  
(۴) بینالود

۲۳۵- به ترتیب جهت‌های «شمالی - جنوبی»، «شمال غربی - جنوب شرقی» و «غربی - شرقی» مربوط به کدام مناطق کوهستانی ایران هستند؟

- (۱) البرز - آذربایجان - شمال خراسان  
(۲) آذربایجان - البرز - زاگرس  
(۳) البرز - زاگرس - تالش  
(۴) تالش - زاگرس - البرز

۲۳۶- کدام گزینه سبب گسترش سیلاب‌دشت‌ها در رشته‌کوه زاگرس می‌شود؟

- (۱) توفان‌های گرد و غبار  
(۲) گسترش شهر و روستاها در کرمان  
(۳) افزایش رسوبات  
(۴) از بین بردن جنگل‌ها و اراضی کشاورزی

۲۳۷- منطقه مکران در کدام ناحیه واقع شده است؟

- (۱) خراسان شمالی بین بجنورد و گلستان  
(۲) جنوب سیستان و بلوچستان و اطراف چاله جازموربان در کرمان  
(۳) جنوب هرمزگان در استان بوشهر  
(۴) جنوب بوشهر در اطراف سواحل خلیج فارس

۲۳۸- کدام گزینه به علت پیدایش دشت ارژن در فارس اشاره دارد؟

- (۱) انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست  
(۲) چین‌خوردگی در حد فاصل تاکدیس‌ها یا در میان ناودیس‌ها  
(۳) انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین  
(۴) ایجاد ناهمواری جدید بر اثر فرسایش بادی

۲۳۹- کمربند پرفشار جنب حاره‌ای در کدام مدار تشکیل می‌شود؟

- (۱) صفر درجه  
(۲) ۳۰ درجه  
(۳) ۶۰ درجه  
(۴) ۹۰ درجه

۲۴۰- چرا بخش زیادی از بیابان لوت کم‌تر از ۳۰ میلی‌متر باران دارد؟

- (۱) تبخیر شدید و گرمای زیاد  
(۲) دور بودن از دریا و منابع رطوبتی  
(۳) نمکزارهای پف‌کرده  
(۴) قرار گرفتن در منطقه فشار زیاد جنب حاره‌ای





## زوج درس ۲

## جغرافیا (۲) (سؤالات ۲۴۱ تا ۲۵۰)

۲۴۱- کدام یک از ابرهای زیر مربوط به جبهه سرد می‌باشد؟

- (۱) سیروس (۲) نیمبواستراتوس (۳) کومولونیمبوس (۴) استراتوس

۲۴۲- کدام گزینه از خصوصیات آب و هوای «بسیار سرد» در طبقه‌بندی کوپن است؟

- (۱) بارش تابستان بیشتر از زمستان (۲) سردترین ماه زیر  $3^{\circ}\text{C}$  - و دارای جنگل‌های خزان‌دار  
(۳) بارش در تمام طول سال و مناسب برای جنگل‌های مخروطی (۴) کمبود بارش و نامناسب برای رویش گیاه

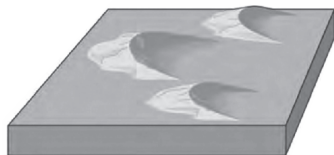
۲۴۳- علت به وجود آمدن کدام بیابان‌ها در سواحل قاره‌ها، وجود مرکز پرفشار و صعود نکردن هوا می‌باشد؟

- (۱) آتاکاما - نامیب (۲) گبی - تکله‌ماکان (۳) گبی - کالاهاری (۴) صحرای آفریقا - تکله‌ماکان

۲۴۴- دره‌های U شکل معمولاً بر اثر فرسایش ..... پدید آمده‌اند و در کوهستان‌ها پیوسته هوازدگی ..... و ..... رخ می‌دهد.

- (۱) آبی - زیستی - شیمیایی (۲) یخچالی - فیزیکی - شیمیایی (۳) یخچالی - زیستی - شیمیایی (۴) آبی - مکانیکی - شیمیایی

۲۴۵- تصویر زیر، مربوط به کدام یک از اشکال فرسایش در بیابان‌ها است؟



- (۱) دشت ریگی

- (۲) یاردانگ

- (۳) برخان

- (۴) ستون ستونی

۲۴۶- کدام گزینه به یکی از اشکال فرسایش تراکمی در سواحل اشاره کرده است؟

- (۱) ستون سنگی دریایی (۲) آب‌سنگ‌ها (۳) طاق دریایی (۴) غارها

۲۴۷- کدام زیست‌بوم‌ها به ترتیب بیشترین و کم‌ترین میزان تولید خالص اولیه (NPP) را در جهان دارا هستند؟

- (۱) جنگل‌های پهن‌برگ - ساوان (۲) تایگا - بیابان

- (۳) جنگل‌های بارانی استوایی - بیابان (۴) تایگا - توندرا

۲۴۸- به ترتیب معادن بیابان‌های «صحرای بزرگ آفریقا» و «کالاهاری» در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- (۱) فسفات - الماس (۲) نفت - بوکسیت (۳) بوکسیت - طلا (۴) روی - مس

۲۴۹- ۴۰٪ جمعیت جهان در ..... زندگی می‌کنند و حدود ۳۳٪ درصد سطح زمین پوشیده از ..... است.

- (۱) دشت‌ها - کوهستان (۲) نواحی ساحلی - کوهستان (۳) نواحی ساحلی - بیابان (۴) دشت‌ها - بیابان

۲۵۰- حدود ..... مردم جهان در نواحی کوهستانی زندگی می‌کنند و دامنه‌های کوه‌های ..... دارای بیشترین تراکم جمعیت در نواحی

کوهستانی جهان است.

- (۱) ۱۰٪ - آلپ (۲) ۳۰٪ - هیمالیا (۳) ۱۰٪ - هیمالیا (۴) ۳۰٪ - آلپ



DriQ.com

جامعه‌شناسی



## جامعه‌شناسی (۳)

۲۵۱- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) انسان همواره سه‌گانه قدرت، ثروت و دانش را ارزش‌های واسطه‌ای و پیش‌نیازهای دستیابی به سعادت و کمال حقیقی می‌داند.

(ب) رسانه‌های آمریکایی اسلام‌هراسی را به عنوان شیوه‌ای برای بسط هژمونی آمریکا به کار می‌برند، تا مردم جهان را برای مقابله با اسلام راضی و همراه سازند.

(ج) الیگارشی حکومت نخبگانی است که از امتیازات طبقاتی برخوردار بوده‌اند.

(د) در گذشته قدرت سخت یک کشور، موجب سلطه سیاسی، اقتصادی و فرهنگی بر سایر کشورها می‌شد.

- (۱) ص - غ - ص - غ (۲) غ - غ - ص - ص (۳) ص - ص - غ - غ (۴) غ - ص - غ - ص





۲۵۲- به ترتیب، پیامد، معنا یا مفهوم، علت هر عبارت را کدام گزینه نشان می‌دهد؟  
- قدرت برخلاف حکم و قانون الهی باشد اما تبعیت از آن، از روی رضایت باشد.

- اعمال قدرت سازمان یافته برای دستیابی به هدف

- امور سیاسی، اموری خنثی نیستند.

(۱) قدرت غیرمشروع و مقبول است - نظام سیاسی - در عمل تشخیص دقیق خوب از بد بسیار دشوار است و غیرممکن.

(۲) قدرت مقبول ولی غیرمشروع وجود دارد - سیاست - امور سیاسی، همواره مورد تأیید یا رد، انتخاب یا طرد، ستایش یا نکوهش انسان‌ها قرار می‌گیرند.

(۳) قدرت مقبول و فاقد مشروعیت وجود دارد - سیاست - دست کشیدن از شناخت معتبر و علمی پیامد دشواری شناخت خوب از بد است.

(۴) قدرت فاقد مقبولیت ولی مشروع است - نظام سیاسی - امور سیاسی، همواره مورد تأیید یا رد، انتخاب یا طرد، ستایش یا نکوهش انسان‌ها قرار می‌گیرند.

۲۵۳- کدام گزینه به ترتیب جدول زیر را کامل می‌کند؟

جامعه‌شناسان انتقادی	(الف)	هژمونی	(د)
(ب)	درصد براندازی حکومت‌های مخالف غرب برآمدند.	(ج)	حکومت پاپ بر واتیکان و کلیسای جهانی کاتولیک

(۱) سلبریتی‌ها - دست شستن از داوری علمی درباره ارزش‌های سیاسی و اجتماعی را بنیست زندگی انسان معرفی می‌کنند - بیشتر مورد رضایت و پذیرش است - آریستوکراسی

(۲) انقلاب‌های رنگین - امور سیاسی را پدیده‌هایی معنادار و ارزشی می‌دانند، اما صرفاً به توصیف ارزش‌ها و نظام‌های سیاسی بسنده می‌کنند - سلطه به شیوه فرهنگی - موناشری

(۳) رسانه‌ها - رویکردهای تبیینی و تفسیری، هیچ راهکاری برای بهتر ساختن وضعیت موجود ندارند - بیشتر مورد رضایت و پذیرش قرار می‌گیرد - الیگارشی

(۴) انقلاب‌های رنگین - یافتن راهی برای داوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی به ویژه در عرصه قدرت را ضروری می‌دانند - سلطه به شیوه فرهنگی - موناشری

۲۵۴- کدام گزینه در ارتباط با مسیری که جامعه‌شناسی برای مطالعه ارزش‌های اجتماعی و سیاسی پیموده است، نادرست است؟

(۱) باید بکوشیم جوامع و فرهنگ‌های دیگر را از منظر خودشان مطالعه کنیم یعنی با رویکرد تفسیری بینیم و بررسی کنیم، در این صورت امکان مقایسه و داوری فرهنگ‌ها نیز به دست می‌آید و می‌توان ارزش‌های صحیح را از ارزش‌های غلط تشخیص داد.

(۲) در پیامدهای یکسان‌انگاری نظم اجتماعی و نظم طبیعت، طبیعت یک نظم جهان‌شمول دارد؛ یعنی قوانین طبیعت در همه مکان‌ها و زمان‌ها یکسان هستند و نتایج مطالعه بر روی طبیعت در هر مکان و زمانی می‌تواند به تمامی مکان‌ها و زمان‌ها تعمیم داده شود ولی جوامع و فرهنگ‌ها همانند طبیعت نیستند.

(۳) می‌توان سایر جوامع و فرهنگ‌ها را مطالعه و بررسی کرد و به معانی فرهنگی آن‌ها توجه نکرد و صرفاً از منظر غرب فرهنگ‌ها و جوامع را بررسی نمود، در این صورت معنای پدیده‌های اجتماعی به درستی دریافت نمی‌شوند.

(۴) فرهنگ‌های مختلف معمولاً به مرزهای خودشان محدود نمی‌مانند و تنوع فرهنگ‌ها و جوامع معاصر و قدیمی، ما را ناگزیر از مقایسه ارزش‌ها برای تشخیص ارزش‌های صحیح از ارزش‌های غلط می‌سازند.

۲۵۵- هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب با کدام قسمت جدول زیر مرتبط است؟

هژمونی	لیبرال دموکراسی	(ج)	(د)
(ب)	(الف)	جوامع و فرهنگ‌های دیگر را از منظر خودشان مطالعه شود.	با دو مفهوم بهتر و بدتر هدایت می‌شود.

- رویکرد تفسیری

- سلطه به شیوه فرهنگی اعمال شود.

- کنش سیاسی

- هیچ حقیقت و فضیلتی را که مستقل از خواست مردم باشد، به رسمیت نمی‌شناسد.

(۴) ج - ب - الف - د

(۳) ج - الف - د - ب

(۲) ج - ب - د - الف

(۱) د - ج - الف - ب



۲۵۶- به ترتیب «اشتراک ارسطو و فارابی»، «افتراق جمهوری و دموکراسی»، «اشتراک جامعه‌شناسی تبیینی و تفسیری از دیدگاه جامعه‌شناسان

انتقادی» و «افتراق آریستوکراسی و الیگارشسی» در کدام گزینه به درستی بیان شده‌اند؟

- ۱) دسته‌بندی نظام‌های سیاسی - روش حکومت - مطالعه قدرت به عنوان یک پدیده خنثی و فاقد معنا - تعداد حاکمان
- ۲) ملاک‌های دسته‌بندی نظام‌های سیاسی - روش حکومت - محافظه‌کار - روش حکومت
- ۳) نظریه سیاسی - نقش مردم - منفعل ساختن انسان در برابر وضعیت موجود - تعداد حاکمان
- ۴) دسته‌بندی نظام‌های سیاسی - روش حکومت - محافظه‌کار - روش حکومت

۲۵۷- هر عبارت نشانگر چیست؟ (به ترتیب)

- شعار جمهوری فرانسه بر سردر یک کلیسا پس از قانون سال ۱۹۰۵م، مبنی بر جدایی دین از سیاست

- آزادی را مهم‌ترین ارزش اجتماعی می‌داند، توسعه، ثبات، رفاه و سلطه بر طبیعت و جهان، از دیگر ارزش‌های مهم در این نظام سیاسی است.

- گاهی در مقایسه با دولت‌ها، تأثیرگذاری اجتماعی و فرهنگی بیشتری دارند و در برخی موارد می‌توانند جریان ساز شوند.

۱) تأثیر نظام فرهنگی بر نظام سیاسی - آریستوکراسی - رسانه‌ها

۲) تأثیر نظام سیاسی بر نظام فرهنگی - لیبرال دموکراسی - سلبریتی‌ها

۳) تأثیر نظام سیاسی بر نظام فرهنگی - آریستوکراسی - رسانه‌ها

۴) تأثیر نظام فرهنگی بر نظام سیاسی - لیبرال دموکراسی - سلبریتی‌ها

۲۵۸- هر عبارت به ترتیب، به کدام نوع جامعه‌شناسی اشاره دارد؟

- ماکس وبر شهر را زیستگاهی که دارای قلعه و برج و بارو، بازار، دادگاه مستقل و ... است، تعریف می‌کند.

- دست شستن از داوری علمی درباره ارزش‌های سیاسی و اجتماعی را بن‌بست زندگی انسان معرفی می‌کنند.

- امور سیاسی را پدیده‌هایی معنادار و ارزشی می‌داند، اما صرفاً به توصیف آن‌ها بسنده می‌کند و ملاک و معیاری برای ارزیابی علمی آن‌ها ارائه نمی‌دهد.

- با ارزش‌زدایی و معنازدایی از قدرت آن را به عنوان یک پدیده خنثی و فاقد معنا مطالعه می‌کند.

۱) تفهیمی، تبیینی - انتقادی - تفسیری - انتقادی

۲) تفهیمی، تبیینی - انتقادی - تفسیری - تبیینی

۲۵۹- به ترتیب کدام گزینه در ارتباط با «نظام سیاسی جمهوری اسلامی» و «جامعه‌شناسی انتقادی» درست و نادرست است؟

۱) قوانین و مقررات با خواست مردم و براساس احکام الهی و اسلامی تعیین می‌گردند - معتقدند رویکردهای تبیینی و تفسیری، نه تنها انسان‌ها را دارای

آگاهی و اراده می‌دانند، بلکه می‌توانند داوری علمی درباره ارزش‌های سیاسی و اجتماعی داشته باشند.

۲) مردم مسئولیت شناخت و اجرای قوانین اجتماعی را دارند - یافتن راهی برای داوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی به ویژه در عرصه قدرت را

ضروری می‌دانند و دست شستن از این آرمان بزرگ را بن‌بست زندگی انسان معرفی می‌کنند.

۳) ارزش‌های سیاسی و همچنین قوانین و مقررات با حس و تجربه شناخته و معین می‌شوند - با ارزش‌زدایی و معنازدایی از قدرت، آن را به عنوان

یک پدیده خنثی و فاقد معنا مطالعه می‌کنند.

۴) مردم جامعه، خودشان سرنوشت سیاسی خود را تعیین می‌کنند و با خواست و اراده اکثریت مردم شکل می‌گیرد و با فرهنگ غرب سازگار است -

صرفاً به توصیف ارزش‌ها و نظام‌های سیاسی بسنده می‌کند و ملاک و معیاری برای ارزیابی علمی آن‌ها ارائه نمی‌دهد.

۲۶۰- کدام گزینه عبارت‌های زیر را به درستی کامل می‌کند؟ (به ترتیب)

- رسانه‌ها از طریق سلبریتی‌ها ..... می‌کنند.

- ارسطو از دو ملاک ..... و ..... برای تقسیم‌بندی نظام‌های سیاسی استفاده می‌کند.

- تنها راه تأثیر گذاردن بر ..... دیگران، ..... آن‌هاست که بتوانند مطابق آن چه از آن‌ها خواسته می‌شود، عمل کنند.

۱) درآمدزایی - تعداد حاکمان - روش حکومت - اراده - جلب تبعیت

۲) جریان‌سازی - تعداد افراد تأثیرگذار و تصمیم‌گیرنده - روش تصمیم‌گیری - هدف - تأمین نیازهای

۳) درآمدزایی - تعداد افراد تأثیرگذار و تصمیم‌گیرنده - روش تصمیم‌گیری - قدرت فردی - جلب تبعیت

۴) تأثیرگذاری - تعداد حاکمان - روش حکومت - اراده - ارزیابی



## جامعه‌شناسی (۱)

۲۶۱- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) اشکال در بازتولید جهان اجتماعی، پیامد تهدید دوام و بقای آن است.

(ب) انسان باید مراقبت عواملی باشد که در تربیت و هویت‌یابی او مؤثرند، شغل فرد یکی از عوامل تأثیرگذار است.

(ج) برخی تغییرات، یک جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند و برخی دیگر از نوع تغییراتی است که درون یک جهان اجتماعی رخ می‌دهد.

(د) انسداد اجتماعی فقط در جوامعی وجود دارد که موقعیت اجتماعی افراد صرفاً براساس ویژگی‌های انتسابی مانند وراثت و نژاد تعیین می‌شود.

(۱) غ - ص - غ - ص (۲) ص - غ - ص - غ (۳) غ - ص - ص - غ (۴) ص - ص - غ - ص

۲۶۲- به ترتیب هر عبارت، پیامد، علت، پیامد کدام گزینه است؟

- تأیید تغییرات هویتی

- پذیرش معیار فایده‌مندی توسط عموم مردم

- عدم ساماندهی کنش‌های اجتماعی جهان اجتماعی براساس فرهنگ خود

(۱) فردی که با تلاش و پشتکار خود در یکی از عرصه‌های اجتماعی دست به نوآوری می‌زند - شکل‌گیری جوامعی که در آن‌ها وضعیت اقتصادی افراد،

موقعیت اجتماعی آن‌ها را معین می‌کند و سایر ویژگی‌های هویتی به آن وابسته می‌شد - تحول هویتی

(۲) هویت اجتماعی افراد در چارچوب عقاید و ارزش‌های اساسی جامعه شکل می‌گیرد - شکل‌گیری جوامعی که در آن‌ها وضعیت اقتصادی افراد،

موقعیت اجتماعی آن‌ها را معین می‌کند و سایر ویژگی‌های هویتی به آن وابسته می‌شد - تداوم تعارض فرهنگی

(۳) هر نوع مواجهه با جهان‌های اجتماعی دیگر و هر نوع ابداع و نوآوری - پیدایش فرهنگ فایده‌گرایی - تداوم تعارض فرهنگی

(۴) تغییرات هویتی افراد و گروه‌ها با هویت جهان اجتماعی سازگار است - ارزیابی همه انسان‌ها براساس ملاک وضعیت اقتصادی - تحول هویتی

۲۶۳- کدام گزینه به ترتیب جدول زیر را کامل می‌کند؟

(ب)	تعارض فرهنگی	(ج)	(د)
ناسازگاری، اغلب از سطح رفتارها و هنجارها آغاز می‌شود و به سطوح عمیق‌تر یعنی عقاید و ارزش‌ها می‌رسد.	(الف)	روشی که به واسطه آن، فرهنگ در افراد درونی می‌شود.	نوعی از عقاید و ارزش‌ها از سوی افراد پذیرفته و به رسمیت شناخته شود.

(۱) تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد - تزلزل فرهنگی - اقناع - پدیدآیی هویت فرهنگی

(۲) گاهی پیامد تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر است - عدم ثبات و استقرار لایه‌های بنیادین - اقناع - تحقق هویت اجتماعی

(۳) شیوه‌های زندگی ما که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند - تزلزل فرهنگی - اقناع - مقاومت هویت اجتماعی

(۴) اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوان - تردید در لایه‌های بنیادین - تشویق - پدیدآیی هویت فرهنگی

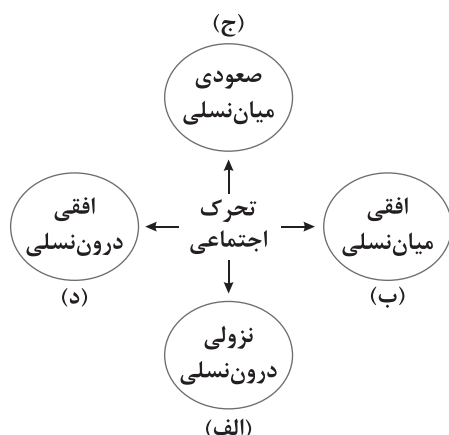
۲۶۴- هر یک از عبارتهای زیر به ترتیب با کدام قسمت نمودار زیر ارتباط دارد؟

- معلم جامعه‌شناسی دبیرستان شهید مفتاح، معلم جامعه‌شناسی دبیرستان شهید مطهری می‌شود.

- فرزند کارمندی، به مدیر کلی شرکت رسیده است.

- هر دو فرزند یک نانا، به کار نانوایی مشغول هستند.

- مدیر اداره، ۲ سال پایان خدمت خود را به صورت کارمند عادی ادامه داده است.



(۴) د - ج - الف - ج

(۳) ب - د - الف - ج

(۲) د - ج - ب - الف

(۱) ب - ج - د - الف



۲۶۵- به ترتیب کدام گزینه در رابطه با «فرصت‌ها و محدودیت‌های تغییرات هویتی» و «بازتولید هویت اجتماعی» درست و نادرست است؟

(۱) کارگران کارخانه آجرپزی در ایالت بیهار هند در کاست نجس‌ها به دنیا آمده‌اند، توسط جامعه وظایف معین و مشخصی بر دوش آن‌ها گذاشته می‌شود بی‌آن‌که از فرصت‌های تحرکی که نظام‌های طبقاتی به افراد می‌دهند، برخوردار شوند - فرد با آموزش‌های اساسی و ماندگاری که در خانواده می‌بیند، اولین و مهم‌ترین آشنایی‌ها را با جهانی که در آن متولد شده است، پیدا می‌کند.

(۲) در جوامع فئودالی غربی، موقعیت اجتماعی افراد به رابطه آن‌ها با زمین بستگی داشت، برخی ارباب و گروهی رعیت بودند - فرآیندی که هر فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌کند و مسیری که برای شکل‌گیری هویت اجتماعی طی می‌کند، همیشه به طور کامل و با شیوه ثابتی انجام می‌شود.

(۳) در یک جهان دینی و معنوی، هویت‌هایی که ابعاد الهی و متعالی و الهی انسان را نفی نکنند، به رسمیت شناخته نمی‌شوند - صدور شناسنامه برای نوزادان مصداق تعیین بخشی از هویت اجتماعی فرد توسط جهان اجتماعی است که او را به عنوان یکی از اعضای خود به رسمیت می‌شناسد.

(۴) قانون ممنوعیت استفاده از حجاب در مدارس فرانسه، فرصت تحصیل و اشتغال را از زنان مسلمان باحجاب سلب می‌کند و مغایر شعار معروف انقلاب فرانسه (آزادی، برابری، برادری) است - شیوه غیررسمی تشویق و تنبیه بیشتر در خانواده، همسالان را به وسیله عموم افراد جامعه انجام می‌شود و آثار و نتایج عمیق تری دارد.

۲۶۶- هر عبارت نشانگر کدام گزینه است؟ (به ترتیب)

- مجموعه فعالیت‌هایی که برای پذیرش فرهنگ جامعه و انطباق افراد با انتظارات جامعه انجام می‌گیرد.  
- هویت منفی و پست داشتند و از نظر قانونی و اجتماعی از هیچ اعتبار و اهمیتی برخوردار نبود ولی به علت فواید و کارکردهایی که داشت، تحمل می‌شد.

- برخی شکل‌گیری آن را تحول هویتی جهان متجدد می‌دانند و برخی آن را تغییری می‌دانند که درون این جهان اتفاق افتاده و پذیرفته شده است.  
- علی‌رغم گذر زمان و پذیرش تغییرات هویتی جهان اجتماعی، ویژگی‌های اساسی آن پایدار می‌ماند و دوام می‌آورد.

(۱) کنترل اجتماعی - طبقه سوم - دوران تجدد - بازتولید هویت اجتماعی

(۲) بازتولید هویت اجتماعی - طبقه متوسط - دوران پسامدرن - فرهنگ فایده‌گرایی

(۳) کنترل اجتماعی - طبقه متوسط - دوران پسامدرن - بازتولید هویت اجتماعی

(۴) کنترل اجتماعی - طبقه سوم - دوران بعد از تجدد - شیوه واحد و ثابت جامعه‌پذیری

۲۶۷- کدام گزینه به سؤالات زیر به درستی پاسخ می‌دهد؟ (به ترتیب)

- تغییرات موقعیت اجتماعی افراد پیامد چیست؟

- چالش‌های تداوم هویت فرهنگی پیامد چیست؟

- بحران هویت فرهنگی چگونه شکل می‌گیرد؟

(۱) تحرک اجتماعی - عقاید و ارزش‌ها اهمیت و اعتبار خود را نزد اعضای جهان اجتماعی از دست بدهند - جهان اجتماعی نمی‌تواند کنش‌های اجتماعی را براساس فرهنگ خود سامان دهد.

(۲) کسب هویت‌های اجتماعی جدید - عدم مقاومت هویت فرهنگی جهان اجتماعی در برابر انواع هویت‌های اجتماعی ناسازگار - تردید درباره عقاید آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند.

(۳) تحرک اجتماعی - عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی برای اعضای جهان اجتماعی مهم نباشد - تداوم شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی

(۴) کسب هویت‌های اجتماعی جدید - عقاید و ارزش‌ها اهمیت و اعتبار خود را نزد اعضای جهان اجتماعی از دست بدهند - جهان اجتماعی توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.



۲۶۸- هر عبارت علت کدام گزینه است؟ (به ترتیب)

- کاستی و خلأ معنوی

- غفلت از پاسخ به پرسش‌های درباره معنای زندگی و مرگ

- عدم بروز و ظهور هویت دینی و معنوی

- فرهنگ‌هایی که ظرفیت منطقی و عقلانی بیشتری دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند.

(۱) دانشمندان و متفکران اجتماعی را به بازاندیشی درباره بنیان‌های عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی فرا می‌خواند - پوچ انگاری - از دست دادن

نشاط زندگی - یأس و ناامیدی و خودکشی - عقاید و ارزش‌های دنیوی - قدرت اقناعی بیشتر فرهنگ

(۲) جهان اجتماعی با وجود به کارگیری تمامی ظرفیت‌های خود از پاسخ‌گویی به نیازهای طبیعی و جسمانی یا فطری و معنوی انسان‌ها باز می‌ماند -

کهولت - مرگ فرهنگ - اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوان - لایه‌های بنیادین این جهانی - قدرت اقناعی بیشتر فرهنگ

(۳) دانشمندان و متفکران اجتماعی را برای عبور از مرزهای هویت فرهنگی جهان اجتماعی تشویق می‌کند - ابداع و نوآوری‌های مثبت و منفی افراد و

اعضای جهان اجتماعی - نشاط زندگی را از دست می‌دهد - یأس و ناامیدی و خودکشی - تحرک اجتماعی صعودی را در محدوده همان ارزش‌ها

به رسمیت می‌شناسد - قدرت تنبیه بیشتر

(۴) یک جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند و تغییرات اساسی هویت فرهنگی را به دنبال دارد - پوچ انگاری - از دست

دادن نشاط زندگی - یأس و ناامیدی و خودکشی - عقاید و ارزش‌های دنیوی - قدرت تنبیه بیشتر

۲۶۹- افراد در بدو تولد هویت اجتماعی ..... خود را به صورت ..... ، در محیط خانواده می‌پذیرند.

با گذر زمان، آن‌ها به گونه‌های ..... با محیط اجتماعی خود برخورد می‌کنند؛ هویت ..... خود را به دست می‌آورند و متناسب با این هویت

اجتماعی جدید از ..... برخوردار می‌شوند.

(۱) انفعالی - اکتسابی - خلاق - اکتسابی - فرصت‌ها و محدودیت‌های جدیدی

(۲) انتسابی - انفعالی - فعال - اکتسابی - موقعیت اجتماعی جدیدی

(۳) انفعالی - انتسابی - فعال - انتسابی - موقعیت اجتماعی جدیدی

(۴) انتسابی - انفعالی - خلاق - انتسابی - حقوق و تکالیف جدیدی

۲۷۰- کدام گزینه با متن زیر مرتبط است؟

«اکثریت مردم الجزایر در سال ۱۹۹۱ میلادی به حاکمیت اسلامی رأی دادند، اما کودتای نظامی مانع از اجرای نتایج انتخابات شد.

رئیس‌جمهور آمریکا در دفاع از این کودتا گفت که مردم الجزایر نیاز به دموکراسی کنترل شده دارند.»

(۱) جامعه‌های که قواعد و روابط آن براساس ارزش‌های اقتصادی است، تحرک اجتماعی صعودی را تنها برای کسانی ممکن می‌سازد که منابع ثروت را

در اختیار دارند.

(۲) در یک جهان دینی و معنوی، هویت‌هایی که ابعاد متعالی و الهی انسان را نفی کنند نیز به رسمیت شناخته می‌شوند و جهانی که حول ارزش‌های

دنیوی و این جهانی شکل می‌گیرد، تحرک اجتماعی را در محدوده همه ارزش‌ها به رسمیت می‌شناسد.

(۳) جامعه‌های که براساس ارزش‌های نژادی شکل می‌گیرد، صرفاً برای یک نژاد خاص امکان تحرک اجتماعی صعودی را فراهم می‌آورد.

(۴) در جهان‌های اجتماعی مختلف، فرصت‌های پیش روی افراد برای تحرک اجتماعی و کسب هویت‌های اجتماعی جدید متفاوت است و هر جامعه‌ای

به تناسب عقاید و ارزش‌هایی که دارد، برخی تغییرات هویتی و تحرک‌های اجتماعی را تشویق و برخی دیگر را منع می‌کند.

## جامعه‌شناسی (۲)

۲۷۱- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) اندیشمندان علوم اجتماعی و سیاسی در نقد لیبرالیسم اولیه، از دو مفهوم آزادی مثبت و منفی سخن گفته‌اند.

(ب) در جنگ جهانی اول برای نخستین بار از سلاح‌های شیمیایی و در جنگ جهانی دوم برای اولین بار از بمب اتم استفاده شد.

(ج) آسیب‌های مربوط به فقر و غنا و بحران اقتصادی تمامی جامعه را دربر می‌گیرد و در صورتی که کنترل نشوند، می‌توانند به فروپاشی

حکومت‌ها منجر شوند.

(د) تقابل شمال و جنوب، تقابلی جهانی است و در صورتی که فعال شود، بسیاری از چالش‌های درونی کشورهای غربی، دیگر بار فعال خواهند شد.

(۱) غ - ص - ص - غ (۲) ص - ص - غ - ص (۳) ص - غ - غ - ص (۴) ص - ص - غ - غ



۲۷۲- کدام گزینه به ترتیب جدول زیر را به درستی کامل می‌کند؟

(د)	بحران‌های زیست‌محیطی	(ج)	(ب)
توجیه رفتار طرف‌های درگیر در جنگ جهانی اول و دوم	(الف)	چالش میان آن‌ها از نوع چالش‌هایی بود که درون یک فرهنگ و تمدن پدید می‌آید.	چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر را به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کنند و به ابعاد فرهنگی آن نیز توجه دارند.

- (۱) برخی از متفکران، آن را مشکل سرنوشت‌ساز قرن بیستم دانسته‌اند - چالش شمال و جنوب - چالش بلوک شرق و بلوک غرب - اندیشه‌های ناسیونالیستی، اومانیستی، سکولاریسمی و دینی
- (۲) برخی اندیشمندان، آن را ناشی از رویکرد انسان مدرن و فرهنگ معاصر غرب به طبیعت می‌دانند - چالش استعمارگر و استعمارزده - جنگ‌های جهانی - اندیشه‌های ناسیونالیستی، لیبرالیستی، دینی و دنیوی
- (۳) به منطقه خاصی محدود نمی‌شوند و همه محیط طبیعی زندگی انسان، آب، خاک و هوا را فرا گرفته‌اند - چالش شمال و جنوب - چالش فقر و غنا - اندیشه‌های ناسیونالیستی، اومانیستی، سکولاریسمی و معنوی
- (۴) پیامد آن، برگزاری همایش‌های بین‌المللی متعدد است که نتوانسته‌اند از شتاب بحران بکاهند - اصطلاح استعمارگر و استعمارزده - بلوک شرق و غرب - اندیشه‌های ناسیونالیستی، لیبرالیستی و سوسیالیستی

۲۷۳- کدام گزینه به ترتیب در ارتباط با «چالش فقر و غنا» و «نظریه جنگ تمدن‌ها»، نادرست و درست است؟

- (۱) اولین چالشی است که در جوامع صنعتی پدید می‌آید و پیامد لیبرالیسم اولیه است - پس از فروپاشی بلوک شرق جنگ را از میان بلوک شرق و بلوک غرب به تمدن‌ها منتقل کرد و معتقد بود در این میان فرهنگ اسلامی بزرگ‌ترین تهدید برای غرب است.
- (۲) برخی از اندیشمندان اروپایی برای حل مشکل فقر و غنا در چارچوب ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگ جدید غرب نظریه‌هایی ارائه دادند - هانتینگتون از اولین مرحله درگیری‌ها در جهان معاصر با عنوان جنگ تمدن‌ها یاد می‌کند.
- (۳) چالش فقر و غنا چالشی همیشگی است و آسیب‌های مربوط به آن تمامی جامعه را دربر می‌گیرد - عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی را توجیه می‌کرد.
- (۴) چالش فقر و غنا، آسیبی است که نظام اقتصادی را دچار اختلال می‌کند و مقطعی است - رقابت و درگیری‌ها در جهان معاصر بین دولت‌ملت‌ها به وقوع خواهد پیوست نه بین فرهنگ‌ها و تمدن‌های بزرگ.

۲۷۴- کدام گزینه به ترتیب علت، پیامد، علت عبارت‌های زیر است؟

- رونق بخشیدن به اقتصاد کشورهای صنعتی که وابسته به تسلیحات نظامی بود.
- حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی
- افزایش دامنه چالش فقر و غنا

- (۱) جنگ سرد بین دو بلوک شرق و غرب به همراه جنگ گرم بین مناطق پیرامونی - خودداری کردن از هر اقدامی برای مقابله با قحطی ایرلند - پیوند بحران اقتصادی با چالش فقر و غنا
- (۲) انتقال جنگ از کشورهای غربی به فرهنگ‌ها و تمدن‌هایی که در دوران استعمار، تحت سلطه جهان غرب قرار گرفته بودند - باز شدن راه استثمار برای صاحبان ثروت - انتقال فشارهای ناشی از بحران اقتصادی به سرمایه‌داران از اقشار ضعیف
- (۳) جنگ سرد بین دو بلوک شرق و غرب به همراه جنگ گرم بین مناطق پیرامونی - حمایت و دستگیری از فقرا - پیوند بحران اقتصادی با چالش فقر و غنا
- (۴) مقاومت کشورهای غیرغربی و مقابله قدرت‌های غربی با این کشورها - کارگران سرمایه وجود خود را به صاحبان ثروت و صنعت می‌فروختند و از قید و بندهای پیشین آزاد شده بودند - پیوند بحران اقتصادی با چالش فقر و غنا

۲۷۵- به ترتیب «افتراق بحران اقتصادی با چالش فقر و غنا»، «افتراق بلوک شرق و غرب»، «اشتراک جنگ‌های جهانی اول و دوم» و «اشتراک مالتوس و ریکاردو» را کدام گزینه به درستی نشان می‌دهد؟

- (۱) هویت اقتصادی - جغرافیایی، سیاسی، اقتصادی - ریشه فرهنگ غرب - نظریه پردازان لیبرال
- (۲) مستمر - سیاسی، اقتصادی، جغرافیایی - به کشورهای اروپایی محدود نشدند - به سخره گرفتن فیلسوفان لیبرال
- (۳) اختلال در نظام اقتصادی - سیاسی، اقتصادی، فرهنگی - رقابت بر سر مناطق استعماری - مخالف هر نوع دخالت دولت
- (۴) دوره‌ای و مقطعی - سیاسی، اقتصادی، جغرافیایی - رقابت بر سر مناطق استعماری - نظریه پردازان لیبرال



۲۷۶- به ترتیب هر عبارت به کدام مفهوم یا موضوع اشاره دارد؟

- آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانستند.

- اشتراک سوسیالیسم و کمونیسم

- در صورتی که کنترل نشود، می‌تواند به فروپاشی حکومت‌ها منجر شود.

- ابتدا در حوزه رابطه انسان با طبیعت قرار داشت ولی به تدریج به روابط انسان‌ها و جوامع با یکدیگر نیز سرایت کرد.

- پدیده‌ای اجتماعی است، برخی از آن‌ها منشأ دینی و مذهبی داشته یا ظاهراً توجیه دینی می‌شدند.

(۱) نظریه پردازان لیبرال - جامعه‌گرا - بحران‌های زیست‌محیطی - بحران زیست‌محیطی - جنگ

(۲) لیبرالیسم اولیه - در مقابل فردگرایی اند - چالش فقر و غنا - بحران اقتصادی - جنگ

(۳) نظریه پردازان لیبرال - جامعه‌گرا - بحران اقتصادی - بحران زیست‌محیطی - جنگ

(۴) لیبرالیسم قرن‌های هجدهم و نوزدهم - در مقابل فردگرایی اند - بحران اقتصادی - بحران زیست‌محیطی - بحران اقتصادی

۲۷۷- به ترتیب هر عبارت به دیدگاه کدام متفکر اشاره دارد؟

- جنگ در فرهنگ جدید غربی، ذاتی نیست، بلکه امری عارضی و تحمیلی است.

- اگر حکومتگران ما بگذارند سرمایه، پرسودترین راه خود را دنبال کند، کالاها قیمت مناسب خود را داشته باشند، استعداد و تلاش به

پاداش طبیعی خود برسد، پیشرفت کشور را به بهترین وجه تأمین خواهند کرد.

- حل چالش‌های جامعه سرمایه‌داری، فقط با یک انقلاب قابل حل بود.

- در آخرین مرحله درگیری‌ها در جهان معاصر، رقابت‌ها و درگیری‌ها بین دولت - ملت‌ها نیست و دولت - ملت‌ها بازیگران اصلی صحنه روابط

بین‌المللی نیستند.

(۱) مارکس - مالتوس - مارکس - کنت

(۲) کنت - ریکاردو - مارکس - هانتینگتون

(۳) هانتینگتون - ریکاردو - مارکس - هانتینگتون

(۴) کنت - ریکاردو - مالتوس - هانتینگتون

۲۷۸- کدام گزینه در رابطه با نظریه پردازان لیبرال یا پیامدهای لیبرالیسم اولیه درست نیست؟

(۱) روابط اجتماعی ارباب رعیتی را در هم ریخت - کشاورزان را از بردگی رها کرد - به کشاورزان اجازه مهاجرت داد - کشاورزان اجازه داشتند

درباره شیوه زندگی خود تصمیم بگیرند - موانع پیشین مانند غیرقابل فروش بودن زمین را از پیش پای صاحبان ثروت برداشت - کشاورزان به

کارگران تبدیل شدند که سرمایه وجود خود را به صاحبان ثروت می‌فروختند - سرمایه‌داران آزادانه به بهره‌کشی از کارگران پرداختند - کارگران،

برندگان جدیدی بودند که ظاهراً از قید و بندهای پیشین آزاد شده بودند.

(۲) نظریه‌پردازان لیبرال آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانستند و مخالف هر نوع مداخله دولت در اقتصاد بودند، آنان

حتی کمک به مستمندان را بیهوده می‌دانستند و از نظر مالتوس، کسی که در فقر متولد می‌شود، بر سر سفره گسترده طبیعت جایی برای او وجود

ندارد، طبیعت حکم به رفتن او می‌دهد و این حکم را اجرا می‌کند.

(۳) روابط اجتماعی ارباب رعیتی را در هم ریخت - کشاورزان را از بردگی رها کرد - به کشاورزان اجازه مهاجرت داد - کشاورزان درباره شیوه

زندگی خود تصمیم گرفتند - موانع پیشین مانند غیرقابل فروش بودن زمین را از پیش پای صاحبان ثروت برداشت - کشاورزان به کارگران تبدیل

شدند - کارگران از قید و بندهای پیشین رها شدند.

(۴) مالتوس معتقد بود که که انسانی که در دنیای از قبل تملک‌شده به دنیا می‌آید، اگر نتواند قدرت خود را از والدینش دریافت کند و اگر جامعه

خواهان کار او نباشد، هیچ حقی برای دریافت کم‌ترین غذا یا چون و چرا درباره مقام خود ندارد.





۲۷۹- به ترتیب هر عبارت نتیجه چیست؟

- پیدایش طبقه جدید

- تسهیل انتقال ثروت از کشورهای پیرامون به کشورهای مرکز

- آشکار شدن آثار و پیامدهای جهانی بحران‌های منطقه‌ای

- شکل‌گیری نخستین چالش، چالش فقر و غنا

(۱) شکل‌گیری جوامع سوسیالیستی - سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی - شکل‌گیری اقتصاد جهانی و کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و جغرافیایی - لیبرالیسم اولیه - تکیه بر شعار آزادی - باز شدن راه استثمار برای صاحبان ثروت - نادیده گرفتن عدالت - شکل‌گیری نخستین چالش در کشورهای غربی

(۲) انتقاد از لیبرالیسم اولیه - سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی - فعال شدن تقابل شمال و جنوب - لیبرالیسم اولیه - تکیه بر شعار آزادی - باز شدن راه تحرک اجتماعی برای کشاورزان - نادیده گرفتن عدالت - شکل‌گیری نخستین چالش در کشورهای غربی

(۳) شکل‌گیری جوامع سوسیالیستی - تأمین رفاه کارگران و اقشار ضعیف - شکل‌گیری اقتصاد جهانی و اهمیت مرزهای سیاسی و جغرافیایی - لیبرالیسم - تکیه بر شعار عدالت اجتماعی - باز شدن راه استثمار برای صاحبان ثروت - نادیده گرفتن عدالت اقتصادی - شکل‌گیری نخستین چالش در جهان

(۴) توزیع مناسب ثروت - انتقال مشکلات حاد درونی کشورهای مرکز به کشورهای پیرامون - شکل‌گیری اقتصاد جهانی و کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و جغرافیایی - لیبرالیسم اولیه - تکیه بر شعار آزادی سیاسی - باز شدن راه استثمار برای صاحبان ثروت - نادیده گرفتن عدالت - شکل‌گیری نخستین چالش در کشورهای غربی

۲۸۰- کدام گزینه عبارت‌های زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟ (به ترتیب)

- بحران اقتصادی و چالش فقر و غنا هر دو ..... دارند.

- مفاهیم شمال و جنوب عمدتاً بعد از جنگ جهانی دوم به کار گرفته شد زیرا برخی اندیشمندان معتقد بودند که چالش اصلی بین ..... و ..... نیست، بلکه چالش اصلی بین ..... و ..... است.

- خطا بودن نظریه کنت را ..... نشان می‌دهد.

- در کشورهای سوسیالیستی طبقه جدیدی شکل گرفت که نه براساس ..... بلکه بر مدار ..... سازمان می‌یافت.

(۱) هویت اقتصادی - بلوک شرق - بلوک غرب - کشورهای غنی - کشورهای فقیر - وقوع دو جنگ جهانی - ثروت - قدرت

(۲) به یک‌دیگر پیوند می‌خورند - بلوک شرق - بلوک غرب - کشورهای توسعه‌یافته - کشورهای عقب‌مانده - وقوع جنگ سرد به همراه جنگ گرم بین مناطق پیرامونی - قدرت - ثروت

(۳) هویت اقتصادی - بلوک غرب - بلوک شرق - کشورهای مرکز - کشورهای پیرامون - بحران موشکی کوبا - ثروت - قدرت

(۴) هویت اقتصادی - بلوک شرق - بلوک غرب - کشورهای غنی - کشورهای فقیر - وقوع جنگ سرد به همراه جنگ گرم بین مناطق پیرامونی - ثروت - قدرت



### فلسفه (۲)

۲۸۱- دلیل متفاوت بودن توانایی افراد در تعقل و استدلال از نظر فیلسوفان، در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

(۱) یکسان نبودن استعداد افراد از بدو کودکی

(۲) عدم توجه برخی افراد به عقل فعال

(۳) دستیابی به درجات محدودی از عقلانیت

(۴) تمرین و تربیت عقلانی صحیح

۲۸۲- کدام گزینه بیانگر دلیل استفاده بیشتر از عقل در دانش فلسفه نسبت به سایر دانش‌ها است؟

(۱) سروکار داشتن فلسفه با استدلال‌های عقلی محض

(۲) توجه فلسفه به مفاهیم مجرد و انتزاعی

(۳) ضرورت تمییز گزاره‌های درست از نادرست در فلسفه

(۴) لزوم دستیابی فلسفه به دانش‌ها و حقایق



۲۸۳- کدام گزینه در ارتباط با علم موجودات عقلانی مجرد و روح انسانی به درستی بیان شده است؟

- ۱) روح برخی انسان‌ها می‌تواند در مرتبه عالم عقل قرار بگیرد و مانند موجودات مجرد عقلانی، حقایق را از طریق شهود به دست آورد.
- ۲) روح هر انسانی قابلیت دارد که در عین استفاده از قوه استدلال، هم‌چون موجودات مجرد عقلانی، بسیاری از حقایق اشیا را نیز شهود نماید.
- ۳) علم تمام موجودات مجرد از طریق استدلال و کنار هم گذاشتن مفاهیم نیست و روح انسان استعداد رسیدن به چنین مرتبه‌ای از وجود را ندارد.
- ۴) موجودات مجرد هم‌چون روح انسانی در کسب علم، بی‌نیاز از تصورات و تصدیقات هستند و همواره برای کشف حقیقت از شهود بهره می‌برند.

۲۸۴- با توجه به تعریفی که ارسطو از عقل نظری و عقل عملی ارائه می‌دهد، می‌توان گفت که به عقیده وی ..... .

- ۱) جایگاه استدلال قیاسی تنها در حیطة عقل عملی است که با بایدها و نبایدها سروکار دارد.
- ۲) چون فلسفه با استدلال‌های عقلی محض سروکار دارد، استفاده از عقل نظری در آن بیشتر است.
- ۳) جایگاه استدلال تجربی تنها در حیطة عقل نظری است که به هست‌ها و نیست‌ها مربوط است.
- ۴) هر دو قوه عقل انسان جایگاه ویژه‌ای دارد و حوزه فعالیت یکی از آن‌ها، افعال اختیاری انسان است.

۲۸۵- ارسطو، به عقل به عنوان ..... ، توجه ویژه‌ای کرد و بنابراین ..... از عقل ارائه کرد.

- ۱) قوه استدلال انسان - تبیین دقیق‌تری
- ۲) وجود برتر و مجرد از ماده - تصویر روشن‌تری
- ۳) دستگاه تفکر و استدلال - تبیین متفاوتی
- ۴) یک عالم برتر و متعالی در جهان - تصویر روشن‌تری

۲۸۶- کدام عبارت، توصیف درستی از ویژگی‌های دوره اول و دوره دوم حاکمیت کلیسا ارائه نمی‌کند؟

- ۱) در دوره اول حاکمیت کلیسا، نه تنها یک نوع نگرش منفی نسبت به عقل و استدلال‌های عقلی شکل گرفت و عقل مورد تحقیر واقع شد، بلکه در این دوره، تقابل بین عقل و دین به اوج خود رسید.
- ۲) در دوره دوم، حکمای مسیحی سعی در ایجاد سازگاری میان اندیشه دینی مسیحیت و عقل داشتند؛ اما به علت عدم سازگاری مبانی اصلی مسیحیت با عقل، رشد عقل‌گرایی منجر به تضعیف مسیحیت شد.
- ۳) در همان ابتدای دوره دوم حاکمیت کلیسا که اندیشه‌های ضد دینی رشد بیشتری کرده بود، حکمای مسیحی تحت تأثیر مطالعه کتاب‌های ابن‌سینا و ابن‌رشد به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند.
- ۴) در دوره اول حاکمیت کلیسا، این عقیده رواج داشت که عقل مانع ایمان و سبب سست شدن آن است، بنابراین، کسی از ایمان قوی برخوردار است که در برابر چون و چراهای عقل بایستد و در ایمان خود استوار بماند.

۲۸۷- فرانسویس بیکن آشکارا با تشبیه ..... بحث فلاسفه قدیم به بت، دیدگاه آن‌ها را مورد ..... قرار داده و بیان داشت که ..... .

- ۱) روش - ستایش - روش تجربی بهترین روش برای پیشرفت زندگی بشر است.
- ۲) موضوع - نكوهش - توانایی عقل انسان محدود به امور حسی و تجربی است.
- ۳) موضوع - ستایش - تجربه حسی تنها راه رسیدن انسان به دانش و معرفت است.
- ۴) روش - نكوهش - روش تجربی بهترین روش برای پیشرفت زندگی بشر است.

۲۸۸- چه عاملی سبب شد که در ابتدای دوره رنسانس، فیلسوفان اروپا به دو دسته «تجربه‌گرا» و «عقل‌گرا» تقسیم شوند؟

- ۱) بروز اختلاف میان فلاسفه اروپایی دوره رنسانس درباره محدودۀ کارآمدی عقل
- ۲) گسترش استدلال‌های عقلی محض و قیاسی و بی‌توجهی کامل به روش تجربی
- ۳) بروز اختلاف میان فلاسفه اروپایی دوره رنسانس درباره محدودۀ کارآمدی روش تجربی
- ۴) معتبر دانستن سنجش درستی گزاره‌های علمی و فلسفی از طریق روش تجربی محض

۲۸۹- کدام عبارت بیانگر نظر دکارت درباره عقل است؟

- ۱) عقل به عنوان وجود برتر و مجرد از ماده، صرفاً عوالم مجرد را شامل نمی‌شود، بلکه هم‌چنین مرتبه عالی نفس انسان را نیز دربر می‌گیرد.
- ۲) عقل صرفاً همان دستگاه تفکر و استدلال است که نه تنها به صورت مستقل از تجربه بلکه از طریق تجربه نیز می‌تواند به حقیقت برسد.
- ۳) پذیرش عقل به عنوان یک عالم برتر و متعالی در جهان، بهترین دلیل برای اثبات وجود خدا، نفس مجرد و غیرمادی انسان و اختیار اوست.
- ۴) در تأملات ذهنی فیلسوفان از جهان باید تنها به برخی از توانایی‌های عقل مانند بدیهیات عقلی و استدلال‌های عقلی محض نیز توجه داشت.



۲۹۰- کدام گزینه به آثار و پیامدهای گسترش تدریجی دیدگاه اوگوست کنت در میان فیلسوفان اروپایی اشاره نمی‌کند؟

- (۱) ناممکن شمردن اثبات امور ماوراءالطبیعه و حقیقت معنوی انسان و جهان
- (۲) تقلیل پیدا کردن عقل و محدود شدن توانایی آن به امور تجربی و حسی
- (۳) محدود شدن رد و اثبات قضایای منطقی و عقلی به حوزه ریاضیات
- (۴) توجه به همه توانایی‌های عقل به ویژه استدلال‌های عقلی محض و بدیهیات عقلی

### منطق

۲۹۱- اگر به قضایای زیر سور مناسبی اضافه کنیم که قضایا صادق باشند، در آن صورت «دامنهٔ مصادیق موضوع» به ترتیب در کدام گزینه

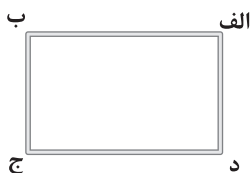
گسترده‌تر و محدودتر است؟

- (۱) سنگ گران قیمت نیست - سنگ جسم است.
- (۲) آب دارای وزن است - انسان پزشک است.
- (۳) درخت دارای میوه نیست - درخت می‌تواند مفید باشد.
- (۴) فلز رسانا است - انسان غیرمتفکر نیست.

۲۹۲- موضوع کدام قضیه، جزئی نیست؟

- (۱) همهٔ دوستان عدالت، پانصد نفر هستند.
- (۲) عدالت بر وزن قضاوت است.
- (۳) همهٔ انسان‌ها عدالت را دوست دارند.
- (۴) همهٔ دوستان عدالت، به اندازهٔ تعداد دانش‌آموزان این کلاس است.

۲۹۳- با توجه به مربع تقابل روبه‌رو، درست یا نادرست بودن عبارتهای زیر را به ترتیب مشخص کنید.



- «الف» و «ج» هر دو می‌توانند صادق باشند.

- «ب» و «الف» هر دو می‌توانند کاذب باشند.

- (۱) درست - درست
- (۲) نادرست - درست
- (۳) نادرست - نادرست
- (۴) درست - نادرست

۲۹۴- در کدام یک از اقسام تقابل، از نظر صدق و کذب رابطه کاملاً دوطرفه است؟

- (۱) تضاد
- (۲) تضاد و تداخل
- (۳) تداخل و تناقض
- (۴) تناقض

۲۹۵- به ترتیب، متضاد نقیض قضیهٔ صادق «بعضی الف ب است»، کدام است و قضیهٔ حاصل، از نظر صدق و کذب چه وضعیتی دارد؟

- (۱) هیچ الف ب نیست - کاذب
- (۲) هر الف ب است - نامشخص
- (۳) هر الف ب است - صادق
- (۴) بعضی الف ب است - نامشخص

۲۹۶- کدام گزینه دربارهٔ تداخل صحیح است؟

- (۱) ممکن است هر دو قضیه صادق و یا کاذب باشند.
- (۲) ممکن نیست هر دو قضیه کاذب باشند.
- (۳) دو قضیه متداخل بعضاً از نظر کمیت متفاوت اما از نظر محمول یکسان‌اند.
- (۴) دو قضیه متداخل از نظر کیفیت یکسان اما از نظر موضوع متفاوت‌اند.

۲۹۷- مغالطهٔ «استثنای قابل چشم‌پوشی» ناشی از پافشاری بر ..... است و در آن از تقابلی ..... استفاده می‌شود.

- (۱) صادق بودن قضیهٔ کلی دارای مثال نقض - تناقض
- (۲) صادق بودن موارد استثنا و کذب قضیهٔ جزئی - تضاد
- (۳) صادق بودن قضیهٔ کلی دارای مثال نقض - تداخل
- (۴) کاذب بودن قضیهٔ جزئی با فرض صادق بودن قضیهٔ کلی - تداخل

۲۹۸- مصراع «چون که صد آمد، نود هم پیش ماست» بیانگر این است که در ..... از ..... قضیه ..... ، ..... قضیه ..... را می‌توان

نتیجه گرفت.

- (۱) تضاد - صادق - کلی - کذب - دیگر
- (۲) تداخل - صادق - کلی - صدق - جزئی
- (۳) تداخل - کذب - جزئی - کذب - کلی
- (۴) تناقض - کذب - جزئی - صدق - دیگر



۲۹۹- قضایای «بعضی الف ب است» و «بعضی الف ب نیست»، از طریق کدام گزینه به دست می‌آیند؟

(۱) عکس مستوی متناقض قضیه‌ای کلی

(۲) متضاد متداخل قضیه‌ای جزئی

(۳) نقیض متداخل قضیه‌ای جزئی

(۴) متداخل عکس مستوی قضیه‌ای جزئی

۳۰۰- هر گاه بدانیم قضیه «بعضی الف ب است» کاذب است، صدق یا کذب قضایای «هیچ ب الف نیست» و «هر الف ب است» و «هیچ الف ب

نیست» به ترتیب در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

(۱) نامشخص - صادق - کاذب

(۲) کاذب - کاذب - صادق

(۳) صادق - نامشخص - کاذب

(۴) صادق - کاذب - صادق

### فلسفه (۱)

۳۰۱- کدام گزینه درباره شناخت حسی درست نیست؟

(۱) استفاده مناسب از اشیای طبیعی در زندگی روزانه بیانگر معتبر بودن شناخت حسی است.

(۲) از طریق این نوع شناخت که برای ما انسان‌ها معتبر است، می‌توانیم با عالم طبیعت آشنا شویم.

(۳) تشخیص خطا و اشتباه در شناخت حسی، به ارزش و اعتبار شناخت حسی خدشه وارد نمی‌کند.

(۴) تشخیص حقیقت همواره فرع بر تشخیص خطا و اشتباه در شناخت حسی و مقدم بر آن است.

۳۰۲- کدام گزینه نشان‌دهنده وجه تمایز یا وجه اشتراک میان شناخت حسی با شناخت تجربی و شناخت عقلی نیست؟

(۱) در شناخت حسی، عقل صرفاً داده‌هایی را که از حواس پنج‌گانه به دست آمده است، درک می‌کند.

(۲) در شناخت حسی برخلاف شناخت تجربی و شناخت عقلی، عقل ضرورتاً و لزوماً استدلال نمی‌کند.

(۳) در شناخت تجربی، ابزار حواس هیچ‌گونه مدخلیتی نداشته و پایه و اساس این نوع شناخت، عقل است.

(۴) در شناخت تجربی، عقل صرفاً به داده‌های حسی اکتفا نمی‌کند بلکه علاوه بر آن‌ها، استدلال نیز می‌کند.

۳۰۳- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«یک دانشمند علوم طبیعی برای دستیابی به شناخت تجربی، هم به ..... نیازمند است و هم به ..... شناخت تجربی.»

(۱) یافته‌های عقلانی - قواعد عقلانی

(۲) یافته‌های حسی - قواعد عقلانی

(۳) ادراک حسی - یافته‌های عقلانی

(۴) شناخت عقلانی - یافته‌های حسی

۳۰۴- در کدام مورد، امکان خطا وجود ندارد؟

(۱) معرفت شهودی

(۲) معرفت وحیانی

(۳) ادراک حسی

(۴) شناخت تجربی

۳۰۵- مبحث «ارزش شناخت» کدام مسئله را بررسی می‌کند؟

(۱) تقسیم معرفت به تجربی و عقلی

(۲) تقسیم معرفت به صادق و کاذب

(۳) انطباق یا عدم انطباق علم با واقعیت خارجی

(۴) امکان‌پذیر بودن اصل معرفت

۳۰۶- آرای فلاسفه دوره یونان باستان درباره «ارزش و اعتبار شناخت» در کدام گزینه به درستی آمده است؟

(۱) دانشمندان پس از سقراط، اولین کسانی بودند که درباره این مسئله که کدام‌یک از ابزارهای شناخت، ما را موفق به شناخت حقایق و واقعیات مختلف می‌کند، اختلاف نظر داشتند.

(۲) می‌توان گفت که هراکلیتوس، از جهت اهمیت دادن یا اهمیت ندادن به عقل، نظری در مقابل پارمنیدس داشته است، اما وی بیش از پارمنیدس به شناخت حسی اهمیت می‌داد.

(۳) در میان مجادلات طرفداران عقل و حس، تنها ارسطو بود که سعی کرد راه‌های معتبر شناخت و روش‌های رسیدن به آن را تبیین کرده و راه‌های گریز از خطا را هم توضیح دهد.

(۴) پارمنیدس نه تنها به عدم وجود حرکت در عالم اعتقاد داشت، بلکه ادراک حسی را معتبر نمی‌دانست، اما هراکلیتوس هم به وجود حرکت قائل بود و هم حس را معتبر می‌دانست.



۳۰۷- کدام مورد از مشترکات آرای همه فلاسفه اسلامی است؟

- (۱) راه‌های مختلف معرفت را قبول داشتند و معتقد بودند که هر کدام از این راه‌ها در جایگاه خود کاربرد دارند و ما را به مقصد می‌رسانند.
- (۲) تأکید ویژه‌ای بر معرفت شهودی و قلبی دارند و علاوه بر حس و عقل، از داده‌های شهود قلبی در معرفت فلسفی نیز استفاده کرده‌اند.
- (۳) به طور دقیق، معرفت شهودی را در کتاب‌های فلسفی خویش توضیح داده و از ارتباط آن با فلسفه و استدلال‌های فلسفی سخن گفته‌اند.
- (۴) پیوند مستحکمی میان فلسفه و معرفت وحیانی برقرار کردند و اثبات کردند که تناقضی میان داده‌های عقل و معارف وحیانی وجود ندارد.

۳۰۸- کدام گزینه درباره آرای فرانسیس بیکن صحیح است؟

- (۱) مبتنی بودن فلسفه او بر اصالت تجربه
- (۲) اعتقاد داشتن به علم فطری در انسان
- (۳) بی‌اعتبار بودن حس و تجربه در شناخت
- (۴) تأکید بر اصالت عقل و شناخت عقلانی

۳۰۹- کدام مورد از دیدگاه اثبات‌گرایان درست است؟

- (۱) معرفت امری نسبی است.
- (۲) شناسایی غیرقابل حصول است.
- (۳) قضایای مابعدالطبیعی بی‌معنا هستند.
- (۴) فقط قضایای ریاضی یقینی هستند.

۳۱۰- کدام گزینه، تعریف پراگماتیست‌ها از «حقیقت» یا «صدق» است؟

- (۱) اندیشه‌ای که در زندگی انسان مفید باشد.
- (۲) معرفتی که با گزاره‌های عقلی و فلسفی اثبات شود.
- (۳) آن‌چه که همه مردم بر آن اتفاق نظر دارند.
- (۴) شناختی که بتوان آن را با تجربه حسی اثبات کرد.



## روانشناسی



۳۱۱- به ترتیب «انتخاب شهری برای زندگی از بین سه شهر»، «خرسندی از محل سکونت جدید» و «انتخاب شهر رامسر»، بیانگر کدام مراحل

تصمیم‌گیری هستند؟

- (۱) اول - چهارم - دوم
- (۲) دوم - هفتم - پنجم
- (۳) اول - هفتم - دوم
- (۴) دوم - چهارم - اول

۳۱۲- به ترتیب عبارت‌های «بلافاصله با پشیمانی همراه است»، «به دلیل زودگذر بودن نمی‌تواند زیربنای تصمیم‌گیری باشد» و «دلیل انتخاب

شخص، این است که دیگران چنین تصمیمی گرفتند»، به کدام سبک تصمیم‌گیری مربوط می‌شوند؟

- (۱) اجتنابی - وابسته - احساسی
- (۲) تکانشی - وابسته - اجتنابی
- (۳) اجتنابی - احساسی - احساسی
- (۴) تکانشی - احساسی - وابسته

۳۱۳- «معلمی که با استفاده از روش بارش مغزی نمی‌تواند مسابقه ورزش مناسبی را برای دانش‌آموزان تدارک ببیند» و «دانشجویی که نمی‌تواند

بین دو رشته تحصیلی دلخواه خود، یکی را انتخاب کند»، به ترتیب با کدام پیامد زیر مواجه می‌شوند؟

- (۱) تعارض - تعارض
- (۲) ناکامی - ناکامی
- (۳) ناکامی - تعارض
- (۴) تعارض - ناکامی

۳۱۴- اگر تصمیم‌گیری براساس تعداد اولویت‌ها باشد، انواع آن کدام است؟

- (۱) ساده - معمولی
- (۲) فردی - گروهی
- (۳) مهم - معمولی
- (۴) ساده - پیچیده

۳۱۵- در رابطه با حل مسائل هندسه توسط علی، موقعیت‌های زیر به ترتیب بیانگر کدام مراحل حل مسئله هستند؟

(الف) علی برای حل مسائل هندسی از روش مهندسی معکوس استفاده می‌کند.

(ب) علی نمرات درس هندسه را قبل و بعد از استفاده از روش مهندسی معکوس با یک‌دیگر مقایسه می‌کند.

(ج) علی متوجه می‌شود که موفق نشدن او به دلیل عدم تسلط بر مفاهیم اولیه ریاضی بوده است.

- (۱) دوم - چهارم - پنجم
- (۲) اول - سوم - چهارم
- (۳) دوم - سوم - پنجم
- (۴) اول - چهارم - سوم



۳۱۶- به ترتیب عبارت‌های «سحر تمرینات خیلی زیادی در زمینه ورزش والیبال داشته است، اما از ترس این‌که شکست بخورد از ادامه مسابقات انصراف می‌دهد» و «مدیر یک شرکت تجاری، یکی از بهترین کارمندان خود را به دلیل ابراز نارضایتی سایر کارمندان از رفتار او اخراج می‌کند»، نشان‌دهنده کدام موانع تصمیم‌گیری هستند؟

- (۱) اعتماد افراطی - کنترل نکردن هیجانات  
(۲) کوچک شمردن خود - سوگیری تأیید  
(۳) اعتماد افراطی - سوگیری تأیید  
(۴) کوچک شمردن خود - کنترل نکردن هیجانات

۳۱۷- عبارت بیان‌شده در کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) روش بارش مغزی، نیاز به پردازش عمیق اطلاعات دارد.  
(۲) روش‌های تحلیلی حل مسئله در حداقل زمان به راه‌حل می‌رسد.  
(۳) استفاده از روش مهندسی معکوس، دستیابی به راه‌حل را تضمین نمی‌کند.  
(۴) روش خرد کردن مسئله، مبتنی بر محاسبات ذهنی و قواعد منطقی است.

۳۱۸- کدام تعارض زیر با بقیه متفاوت است؟

- (۱) سپیده یا باید برای علت حل کردن مسائل درس ریاضی به معلم خود دروغ بگوید یا باید کلاس را به اجبار ترک کند.  
(۲) محسن اگر بخواهد به مهمانی برود، باید خطر احتمال ابتلا به کرونا را قبول کند، در غیر این صورت باید ساعت‌ها در خانه تنها بماند.  
(۳) سمانه می‌داند برای ازدواج با فرد مورد علاقه‌اش باید دوری از خانواده و زندگی در شهرستان را تحمل نماید.  
(۴) مهدی می‌داند یا باید جریمه رانندگی خود را بپردازد یا در غیر این صورت ماشینش به پارکینگ اداره راهنمایی و رانندگی منتقل شود.

۳۱۹- شناسایی موقعیت اولیه در کدام مسئله زیر با بقیه متفاوت است؟

- (۱) علائم بیماری کرونا کدام است؟  
(۲) علت افت تحصیلی دانش‌آموزان چیست؟  
(۳) سرطان چگونه کنترل می‌شود؟  
(۴) علت خشک شدن آب زاینده‌رود چیست؟

۳۲۰- به ترتیب عبارت‌های «در آن با اولویت‌ها سر و کار داریم» و «فقط این راه مرا به هدف می‌رساند»، به کدام مفاهیم زیر مربوط می‌شوند؟

- (۱) تصمیم‌گیری - حل مسئله  
(۲) تصمیم‌گیری - تصمیم‌گیری  
(۳) حل مسئله - حل مسئله  
(۴) حل مسئله - تصمیم‌گیری

سایت کنکور

Konkur.in



# آزمون‌های سراسر کاج

گزینه دروسدرا انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

دفترچه شماره ۳

آزمون شماره ۱۶

پنجشنبه ۱۴۰۰/۱۱/۲۱

## پاسخ‌های تشریحی

### پایه دوازدهم انسانی

#### دوره دوم متوسطه

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۲۶۰ دقیقه	تعداد سؤالاتی که باید پاسخ دهید: ۲۸۰

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

مدت پاسخگویی	شماره سؤال		تعداد سؤال	مواد امتحانی	ردیف
	تا	از			
۱۸ دقیقه	۲۵	۱	۲۵	فارسی	۱
۲۰ دقیقه	۵۰	۲۶	۲۵	زبان عربی (عمومی)	۲
۱۷ دقیقه	۷۵	۵۱	۲۵	دین و زندگی	۳
۲۰ دقیقه	۱۰۰	۷۶	۲۵	زبان انگلیسی	۴
۳۰ دقیقه	۱۱۵	۱۰۱	۱۵	ریاضی و آمار ۳	ریاضیات
	۱۲۵	۱۱۶	۱۰	ریاضی و آمار ۱	
	۱۳۵	۱۲۶	۱۰	ریاضی و آمار ۲	
۱۰ دقیقه	۱۴۵	۱۳۶	۱۰	اقتصاد	۶
۲۵ دقیقه	۱۶۰	۱۴۶	۱۵	علوم و فنون ادبی ۳	علوم و فنون ادبی
	۱۷۰	۱۶۱	۱۰	علوم و فنون ادبی ۱	
	۱۸۰	۱۷۱	۱۰	علوم و فنون ادبی ۲	
۱۰ دقیقه	۱۹۰	۱۸۱	۱۰	زبان عربی (اختصاصی)	۸
۲۰ دقیقه	۲۰۰	۱۹۱	۱۰	تاریخ ۳	تاریخ
	۲۱۰	۲۰۱	۱۰	تاریخ ۱	
	۲۲۰	۲۱۱	۱۰	تاریخ ۲	
۲۰ دقیقه	۲۳۰	۲۲۱	۱۰	جغرافیا ۳	جغرافیا
	۲۴۰	۲۳۱	۱۰	جغرافیای ایران	
	۲۵۰	۲۴۱	۱۰	جغرافیا ۲	
۳۰ دقیقه	۲۶۰	۲۵۱	۱۰	جامعه‌شناسی ۳	جامعه‌شناسی
	۲۷۰	۲۶۱	۱۰	جامعه‌شناسی ۱	
	۲۸۰	۲۷۱	۱۰	جامعه‌شناسی ۲	
۳۰ دقیقه	۲۹۰	۲۸۱	۱۰	فلسفه ۲	فلسفه و منطق
	۳۰۰	۲۹۱	۱۰	منطق	
	۳۱۰	۳۰۱	۱۰	فلسفه ۱	
۱۰ دقیقه	۳۲۰	۳۱۱	۱۰	روان‌شناسی	۱۳



# آزمون‌های سراسر گاج

دروس	طراحان	ویراستاران علمی
فارسی	امیرنجات شجاعی	اسماعیل محمدزاده - مسیح گرجی مریم نوری‌نیا - فاطمه اسدی
زبان عربی	روح اله اصغری	شاهو مرادیان - سیدمهدی میرفتحی علیرضا شفیعی - پریسا فیلو محمدیوسف هدایت
دین و زندگی	مرتضی محسنی کبیر	بهاره سلیمی - عطیه خادمی
زبان انگلیسی	امید یعقوبی فرد - مهدیه حسامی	مهدیه حسامی - مریم پارسائیان ساناز فلاحی
ریاضیات	محمد یگانه	ندا فرهختی - مریم ولی‌عابدینی مینا نظری
اقتصاد	سیدامیرحسین میراسکندری	مریم پارسائیان - احمد منصوری رقیه بژند - مریم میرقاسمی
تاریخ	محمداسماعیل سلیمانپور	سیده مریم میرقاسمی - فاطمه ساریخانی مریم پارسائیان - لیلا عباسی
جغرافیا	محسن مصلابی	مریم پارسائیان - سیده مریم میرقاسمی لیلا عباسی
جامعه‌شناسی	میینا تاجیک	مریم پارسائیان - رقیه بژند فاطمه ساریخانی - مریم میرقاسمی
فلسفه و منطق	حیدر جلالی	مریم پارسائیان - مریم میرقاسمی
	ابراهیم امینی	
روان‌شناسی	نگار کاغذگران	سیده مریم میرقاسمی - مریم پارسائیان رقیه بژند - لیلا عباسی



فروشگاه مرکزی گاج: تهران - خیابان انقلاب  
نیش بازارچه کتاب

اطلاع‌رسانی و ثبت نام ۰۲۱-۶۴۲۰

نشانی اینترنتی www.gaj.ir



## آماده‌سازی آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزرعتی

بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری

برنامه‌ریزی و هماهنگی: مریم جمشیدی عینی - مینا نظری

بازبینی دفترچه: بهاره سلیمی - عطیه خادمی

ویراستاران فنی: ساناز فلاحی - مرورید شاه‌حسینی - مریم پارسائیان - زهرا رجیبی - سپیده‌سادات شریفی

سرپرست واحد فنی: سیده قاسمی

صفحه‌آرا: فرهاد عبیدی

طراح شکل: آرزو گلفر

حروف‌نگاران: پگاه روزبهانی - مینا عباسی - مهناز السادات کاظمی - زهرا فتاحی - فرزانه رجیبی - ربابه الطافی

به نام خدا

## حقوق دانش‌آموزان در آزمون‌های سراسری گاج

داوطلب گرامی؛ با سلام در اینجا شما را با بخشی از حقوق خود در آزمون‌های سراسری گاج آشنا می‌نمایم:

- ۱- اطلاعات شناسنامه‌ای و آموزشی شما مانند نام، نام خانوادگی، جنسیت و گروه آزمایشی بایستی به صورت صحیح در بالای پاسخ‌برگ درج شده باشد.
- ۲- آزمون‌های سراسری گاج باید راس ساعت اعلام شده در دفترچه، شروع و خاتمه یابد.
- ۳- محل برگزاری آزمون باید از لحاظ سرمایش و گرمایش، نور کافی، نظافت و سایر موارد در حد مطلوب و استاندارد باشد.
- ۴- سؤالات آزمون‌های سراسری گاج بایستی نزدیک‌ترین سؤالات به کنکور سراسری باشد و عاری از هرگونه اشکال علمی و تایپی باشد.
- ۵- در هنگام برگزاری آزمون باید تغذیه رایگان دریافت نمایید.
- ۶- بعد از هر آزمون و به هنگام خروج از جلسه آزمون بایستی پاسخ‌نامه‌ی تشریحی هر آزمون را دریافت نمایید.
- ۷- کارنامه‌ی هر آزمون بایستی در همان روز آزمون به روش‌های ذیل تحویل شما گردد:

• مراجعه به سایت گاج به نشانی [www.gaj.ir](http://www.gaj.ir)

• مراجعه به نمایندگی.

۸- خدمات مشاوره‌ای رایگانی که در طی ۱ مرحله آزمون (ویژه داوطلبان آزاد) ارائه می‌گردد شامل:

- برگزاری جلسه مشاوره حداقل یکبار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.
- تماس تلفنی حداقل ۲ بار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.
- تماس تلفنی با اولیا حداقل یکبار در هر فاز [آزمون‌های سراسری گاج در چهار فاز تابستانه، ترم اول، ترم دوم و جامع برگزار می‌گردد].
- بررسی کارنامه آزمون توسط رابط تحصیلی در هر آزمون.

چنانچه در هر یک از موارد فوق کمبود و یا نقصی مشاهده نمودید لطفاً بلافاصله با تلفن ۰۲۱-۶۴۲۰۰۰۰ تماس حاصل نموده و مراتب را اطلاع دهید.



در گاج، بهترین صدا،

صدای دانش‌آموز است.



## فارسی

۱ ۴ معنی درست واژه: سَموم: باد بسیار گرم و زیان‌رساننده

۲ ۳ معادل‌های معنایی واژگان گزینۀ (۳): درگاه: حضرت /

عَلت: عارضه / اخلاص: ارادت / متألّی: مشعشع / الوهیت: ربوبیت

## واژگان غیر مرتبط در سایر گزینه‌ها:

(۱) بلندی (۲) دور افتاده

(۴) چهره

۳ ۳ معنی درست واژه‌ها: گَهَر: اسب یا استری که به رنگ سرخ

تیره است. (گُوند: اسبی که رنگ آن میان زرد و بور باشد).

مباهات: افتخار، سرافرازی

مشتبه: اشتباه کننده، دچار اشتباه (مشتبه شدن: به اشتباه افتادن)

نماز پیشین: نماز ظهر

مرشد: آن که مراحل سیر و سلوک را پشت سر گذاشته و سالکان را راهنمایی و

هدایت می‌کند؛ مراد، پیر، مقابل مرید و سالک

شایق: آرزومند، مشتاق

۴ ۲ املاي درست واژه: مرض: بیماری

## ۵ ۲ املاک درست واژه‌هاک سایر عبارت‌ها:

(ب) حمیت (ج) هذیان

(ه) خاست

۶ ۱ املاي درست واژه: رصد: نظر دوختن و مراقب بودن (هم‌ریشه

با «مرصاد»)

۷ ۲ تحفة الاحرار: جامی

اثر مورد اشاره در گزینۀ (۲) «بهارستان» اثر جامی است.

۸ ۴ ایهام: دور از: ۱ - در دوری از ۲ - دور باد از

تلمیح: اشاره به روایت اسکندر

جناس تام: که (حرف ربط) و که (ضمیر)

تشبیه: هرکه به اسکندر

۹ ۲ ایهام تناسب: روی: ۱ - چهره (معنی مورد نظر) ۲ - نوعی فلز

(معنی غایب / تناسب با «آهن»)

اغراق: گریستن شمشیر به حال خصم ممدوح

استعاره: جان‌بخشی به تصویر شیر و شمشیر

تضاد: خندیدن ≠ گریان شدن

۱۰ ۴ تضاد (بیت «ج»): طاق ≠ جفت

اغراق (بیت «ه»): این‌که شب‌ها کسی از ناله شاعر توان خوابیدن ندارد

جناس (بیت «ب»): بریان و گریان

استعاره (بیت «د»): دست هجران

ایهام تناسب (بیت «الف»): مردم: ۱ - انسان‌ها (معنی مورد نظر) ۲ - مردمک

(معنی غایب / تناسب با «چشم»)

۱۱ ۱ جناس: -

## بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) ایهام: باری: ۱ - در هر صورت ۲ - یک بار

(۳) حس آمیزی: نوش‌خند

(۴) تضاد: عزیز ≠ خوار

۱۲ ۳ ضمیر «م» در این گزینه نقش مضاف‌الیهی (برای «جان») دارد

و در سایر گزینه‌ها متمم است.

## بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) وسع و توانم (برای من) باشد (وجود داشته باشد)

(۲) چه دولت به از آنم (برای من) باشد (وجود داشته باشد)

(۴) اگر طالع آنم (برای من) باشد (وجود داشته باشد)

۱۳ ۴ ترکیب‌های وصفی: چه دولتی / دولتی سرمد / چه قسمتی /

قسمتی ناچیز (۴ ترکیب)

ترکیب‌های اضافی: داغ لاله / خون دل / پیاله من (۳ ترکیب)

## بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «شب» و «دم» در این شعر، نقش نهادی دارند.

(۲) دو صفت تعجبی: چه - چه / دو فعل محذوف: شبی که با تو سرآمد چه

دولتی سرمد [بود] دمی که بی تو به سر شد چه قسمتی ناچیز [بود] / ساقی

[روی سخنم با توست.] (۳ مورد)

(۳) در بیت اول شیوه بلاغی به کار نرفته است.

۱۴ ۳ یک گندم خیانت

ممیز

۱۵ ۳ طلسم: مفعول / ش: مفعول

## بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) توبه: مفعول / مشکل: مسند

(۲) پرده: مسند / عالم آشوبی: نهاد

(۴) پیر: مضاف‌الیه / ریشه: مفعول

پیر را طول امل ← طول امل پیر

۱۶ ۱ گلی که در نظر باغبان نمی‌باشد، زود چیده شود

فعل مجهول

۱۷ ۲ مفهوم گزینۀ (۲): توصیه به خویشتن‌داری و کنترل خشم

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: بی‌توجهی عاشقان به ملامت و

نصیحت ملامتگران

۱۸ ۳ مفهوم مشترک ابیات سؤال و گزینۀ (۳): نکوهش تقلید /

کپی با اصل برابر نیست.

## مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) تلاش برای بهره بردن حداقلی از تقلید

(۲) دشواری حقیقت‌جویی حتی به صورت مقلدانه

(۴) ستایش تقلید





### زبان عربی (عمومی)

■ درست‌ترین و دقیق‌ترین جواب را در ترجمه یا تعریب مشخص کن (۳۵ - ۲۶):

۲۶ ۲ ترجمه کلمات مهم: هن: هر که / يَتَوَكَّلُ: توکل کند / على الله:

بر خداوند / قَهُوْ حَسْبُهُ: او برایش کافی است

#### بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ساختار شرطی لحاظ نشده است.

(۳) «فقط» معادلی ندارد.

(۴) «توکلش باشد» نادرست است.

۲۷ ۳ ترجمه کلمات مهم: كانت الأم تدعو الله: مادر از خداوند

طلب (استمداد) می‌کرد / أن يبيقي: که نگه دارد / لها: برایش / ولدها: فرزندش

را / حتى تراه: تا او را ببیند / يافعا: نوجوان، در نوجوانی

#### بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) بماند (← نگه دارد)، بنابراین «ولد» مفعول است و نه فاعل.

(۲) «كانت تدعو» معادل ماضی استمراری است نه بعید.

(۴) «برای فرزندش» نادرست است، «ولد» مفعول است، [او را برای فرزندش

نگه دارد = أن يبيقيها لولدها!]

۲۸ ۴ ترجمه کلمات مهم: يجئون: دوست دارند / أن يزوا: ببینند /

والديهم: پدر و مادرشان (والدیشان) را / و هما في أحسن حال: درحالی‌که

آنان در بهترین حال هستند

#### ترجمه سایر گزینه‌ها:

(۱) «أحسن» اسم تفضیل است: بهترین، «و» حالیه ترجمه نشده است:

درحالی‌که در ... هستند!

(۲) «واو» حالیه و ترجمه جمله حالیه لحاظ نشده است.

(۳) «أن يزوا» فعل معلوم است نه مجهول: که ببینند!

۲۹ ۴ نکته: در زبان عربی به ساختار «إيّاك و ... / إيّاك أن ...»

اسلوب تحذیر (هشدار) می‌گویند و باید با فعل «بپرهیز، اجتناب کن»

ترجمه شود.

بنابراین گزینه‌های (۱) و (۳) نادرست هستند. «مُصادقة: دوستی» نه

«هم‌نشینی» (اشتباه‌گزینه‌های (۲) و (۳))، در گزینه (۲) هم‌چنین ساختار

عبارت رعایت نشده است.

۳۰ ۴ ترجمه کلمات مهم: هن: هر که، هر کس / يرفَعُ صوته:

صدایش را بالا ببرد / على الآخرين: بر دیگران / قد شبّه صوته: صدایش

تشبیه شده است / بصوت الحمير: به صدای خران

#### بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «صدایش شبیه صدای خران است = صوته كصوت الحمير»، «فقد شبّه» که

فعل است، ترجمه نشده است.

(۲) «هیچ» معادلی ندارد، «دلیل» ترجمه نشده است، «الحمير» جمع مکسر

«الجمار» است نه مفرد: خرها، خران!

(۳) «رفَعُ» فعل متعدی است نه لازم: بالا ببرد، «صوت» مفعول است و نه

فاعل!، «الحمير: خرها» جمع است نه مفرد!

۱۹ ۴ مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه (۴): ستایش بی‌تعلقی /

توأم بودن آزادی و آسایش

#### مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) خوداتکایی

(۲) بی‌خبری و فراغت معشوق از حال عاشقان

(۳) نکوهش امیدواری بیپوده

۲۰ ۴ مفهوم گزینه (۴): پیری، درمان ندارد.

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: بی‌درمان بودن درد عشق

۲۱ ۳ مفهوم گزینه (۳): دشواری تقاضا / پیشدستی کریمان در

بخشش پیش از درخواست

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: ضرورت حفظ مناعت طبع

۲۲ ۴ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): ازلی بودن عشق

#### مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) بی‌ثباتی و پویایی سرشت انسان

(۲) جبر سرنوشت / سیاه‌بختی عاشقان

(۳) اغراق در زیبایی معشوق

۲۳ ۴ مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه (۴): ستایش کرم بی

چشم‌داشت

#### مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) ضرورت لیاقت برای کسب احسان

(۲) اعتماد نکردن به اقبال روزگار

(۳) فراگیری بخشش / کرم در عین تنگدستی

۲۴ ۳ مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه (۳): لذت‌بخش بودن

رنج راه عشق در نظر عاشق

#### مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) ضرورت تحمل دشواری‌های راه عشق

(۲) رنج عاشق / سختی فراق

(۴) رنج مداوم

۲۵ ۳ مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه (۳): ناپایداری قدرت

دنیوی

#### مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) همراهی و اقبال روزگار با ظالمان

(۲) بازگشت به اصل

(۴) تغییرناپذیری سرشت ظالمان



۳۱ ۴ ترجمه کلمات مهم: زَرَعُوا: کاشتند / أَشْجَاراً: درختانی / نَأْكُلُ:

که می‌خوریم / مَن ثَمَارَهَا: از میوه‌های آن‌ها / لِيَأْكُلَ: تا بخورد

#### بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «أشجاراً» نکره است، «و» اضافی است، جمله وصفیه باید با حرف «که» ترجمه شود: که از ... می‌خوریم، «ثمار» دوم ترجمه نشده است.  
(۲) «تا = حتّى» در عبارت نداریم، «درختانی» [دوم] نادرست است؛ چون «الأشجار» معرفه است.

(۳) «مَن ثمارها: از میوه‌هایش»، در قسمت دوم هم «مَن» ترجمه نشده است.

۳۲ ۴ ترجمه کلمات مهم: إِن تَجْلِسِي: اگر بنشینی / عَلِي قَبْرِ: بر

قبری که / قَد صَمَّ: در برگرفته است / رُفَات: استخوان پوسیده / سَتَشْمِينُ:

استشمام خواهی کرد / رَائِحَةَ: بوی / وَدَى لَكَ: عشق مرا به خود

#### بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) هرگاه (← اگر)، «قَد صَمَّ» باید ماضی نقلی ترجمه شود: در برگرفته است، «سَتَشْمِينُ» یعنی «استشمام خواهی کرد» [خواهی یافت = سَتَجِدِينَ]  
(۲) در بر دارد (← در برگرفته است)، «به مشامت می‌رسد» هم نادرست ترجمه شده است و هم به صورت مستقبل نیامده است.

(۳) در آن است (← در برگرفته است)، «بَد» علامت مستقبل است و فعل باید با «خواهی ...» ترجمه شود.

۳۳ ۳ دَقْتُ کنيد «اسمها شيماء» يعني «که اسمش شيما بود»، «به

نام» نادرست است، «زميلة: یک همکلاسی» نه «دوستی».

۳۴ ۴ «أعجب» اسم تفضيل است: شگفت‌انگيزترين چيز در تماشاء ...!

۳۵ ۴ «پسرکم = يا بُنَيَّ» بنابر این گزینه‌های (۲) و (۳) نادرست

هستند. دَقْتُ کنيد در گزینه (۲) «بُنَيَّ» یعنی «فرزند من» و جمع است نه مفرد، در گزینه (۱) «کسی است که = مَن» در تعريب لحاظ نشده است.

■ متن زیر را با دقت بخوان سپس متناسب با آن به سؤال‌های آمده پاسخ بده (۴۲ - ۳۶):

اخلاق قابل تغییر است یا نه؟ پیرامون این موضوع دو دیدگاه وجود دارد. برخی از مردم به این سؤال پاسخ «نه» می‌دهند و آنان اعتقاد دارند که اخلاق مانند آب است؛ لذا به محض از بین رفتن عوامل بیرونی [دوباره] به حالت اولیه‌اش بازمی‌گردد. پس اگر میان ما بچه‌ای اخلاق‌گر باشد یا شخصی بد اخلاق، امکان تغییر رفتارش برای ما وجود ندارد. اما دارندگان دیدگاه دوم اعتقاد دارند که اخلاق تغییرپذیر است و اگر اخلاق تغییر نمی‌پذیرفت بعثت انبیاء و فرستادگان و تلاش‌هایشان معنایی نداشت. ما باید بدانیم که تغییر اخلاق و رفتار ممکن است سخت باشد اما نشدنی نیست و بهترین راه برای این کار برنامه‌های تربیتی درستی است که فرزندان در خانواده و مدرسه دریافت می‌کنند. و معلمان نقش مهمی در این کار دارند زیرا آنان عقل‌های نسل‌های آینده را می‌سازند!

۳۶ ۳ موضوع اساسی برای متن همان .... است:

#### ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) نقش خانواده و مدرسه در تربیت فرزندان!
- (۲) هدف از فرستاده شدن پیامبران و رسولان!
- (۳) ممکن بودن تغییر اخلاق! [مشخص است که موضوع اصلی متن «امکان‌پذیر بودن تغییر اخلاق است».]
- (۴) فلسفه اخلاق و نظرات فیلسوفان پیرامون آن!

۳۷ ۳ منظور از «عوامل خارجی» برای اخلاق چیست؟؛ گزینه اشتباه

را مشخص کن:

#### ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- (۱) پندها و نصیحت‌ها!
- (۲) برنامه‌های تربیتی!
- (۳) شخصیت فرد و اخلاقش! [این مورد، قطعاً عاملی خارجی نیست.]
- (۴) قوانین و احکام شرعی!

۳۸ ۴ کدام پاسخ دیدگاه اول را باطل می‌کند؟؛ گزینه اشتباه را

مشخص کن:

#### ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) نمونه‌های زیادی از مجرمانی وجود دارد که هشیار و تبدیل به اشخاصی نیک شده‌اند که افراد جامعه از آنان سود می‌برند!
- (۲) دانشمندان اثبات کرده‌اند که تغییر در محیط یا هورمون‌ها گاهی باعث تغییر در اخلاق و رفتار می‌شود!
- (۳) حیوانات وحشی و دزدان ممکن است به دلیل تربیت و اهلی کردن، حیواناتی اهلی و مطیع شوند!
- (۴) اشخاصی هستند که در بهترین مدارس درس خوانده‌اند یا در خانواده‌هایی ثروتمند تربیت شده‌اند اما اقدام به کارهایی غیرانسانی کرده‌اند. [این عبارت دیدگاه اول را نقض نمی‌کند.]

۳۹ ۱ پیام کلی متن این است که دیدگاه نخست، درست نیست و

اخلاقیات و رفتار قابل تغییر هستند. گزینه‌های (۲)، (۳) و (۴) دقیقاً از این حرف می‌زنند که اگر سرشت آدمی و ذات چیزی بد باشد؛ درست‌شدنی نیست. اما گزینه (۱) به نتیجه تربیت مخصوصاً در کودکی اشاره دارد.

#### ترجمه گزینه‌ها (۱) و (۳):

- (۱) هر کس فرزندش را در کودکی تربیت کند، در بزرگسالی از او شادمان می‌شود!
  - (۳) هرگاه سرشت [کسی] سرشتی بد باشد، نه ادب کردن سود می‌رساند و نه ادیبی!
- گزینه نادرست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۴۲ - ۴۰):

۴۰ ۲ «يعتقدون: اعتقاد دارند» متعدی و مفعول‌پذیر است!

۴۱ ۲ «يُنشئون: می‌سازند» معلوم است نه مجهول!

۴۲ ۴ «طريق» مضاف إليه است نه خبر و خبر آن «هي البرايح» است.



## دین و زندگی

- ۴۳ ۳ گزینۀ مناسب را در پاسخ به سؤال‌های زیر مشخص کن (۵۰ - ۴۳):
- ۴۳ ۳ «شایم: دشنام‌دهنده» درست است؛ چون بر وزن «فَاعِل» و اسم فاعل است.
- ۴۴ ۳ «هرکه ..... باشد، مردم اطرافش .....!»
- ترجمه و بررسی گزینه‌ها:**
- (۱) دارای اخلاق خوب - جمع می‌شوند [درست است و مشکلی ندارد].  
(۲) تندخو - پراکنده می‌شوند  
(۳) سنگدل - دور می‌کند [با توجه به مرفوع بودن «النَّاس» این فعل نمی‌تواند درست باشد!]  
(۴) بداخلاق - دور می‌شوند
- ۴۵ ۳ در گزینۀ (۳) «آمرین» با «ناهین» و «المعروف» و «المنکر» متضادند!
- ۴۶ ۳ در گزینۀ (۳) «أَبْقَى» اسم تفضیل است؛ ترجمه: پایدارترین حکومت‌ها آن است که فرهیختگان عدالت‌گر بر آن حکمرانی می‌کنند!
- ترجمه سایر گزینه‌ها:**
- (۱) ای مادر؛ خداوند فرزندان کوچکت را برایت نگه دارد! [«أَبْقَى»: نگه داشت» فعل ماضی در باب افعال است و به خاطر دعایی بودن به صورت مضارع ترجمه می‌شود].  
(۲) چقدر کار درست و نیکی کردن به مردم پایدار است!  
(۴) هرگاه خوراکی‌های بهداشتی بخورم، سالم و فعال می‌مانم!
- ۴۷ ۲ در گزینۀ (۲) سه اسم تفضیل آمده است: «الغلیبا، خَيْرٌ، السُّفلی»؛ ترجمه: دست بالاتر [دهنده] بهتر از دست پایین‌تر [گیرنده] است!  
در گزینۀ (۱) «أَغْتَى» و «أَكْثَر» اسم تفضیل هستند. در گزینۀ (۳) «أَتَقَى، أَنْفَع» اسم تفضیل هستند. دَقَّتْ کنید «أَحَبُّ: دوست دارم» فعل مضارع است. آن را با «أَحَبَّ» اشتباه نگیرید. در گزینۀ (۴) نیز فقط «الْأَخْرَيْنَ» اسم تفضیل است.
- ۴۸ ۴ «الغواصون: غواصان» دلالت بر «مهنة» یا شغل دارد.
- ۴۹ ۳ در گزینۀ (۳) «ما» شرطی است؛ ترجمه: هر آن‌چه معلّم تدریس کند، در امتحان می‌آورد!
- ۵۰ ۱ دَقَّتْ کنید «انزَعَجَ: دلخور شد، آزرده شد» در باب «انفعال» و لازم است و مفعول‌پذیر نیست. بنابراین «رسول» فاعل است نه مفعول!
- ۵۱ ۳ از آن‌جا که طراحی مسیر سعادت انسان بستگی به پاسخ کامل و جامع به سؤالات و نیازهای بنیادین دارد و انسان نمی‌تواند به تنهایی به آن پاسخ دهد، لذا نمی‌تواند به تنهایی مسیر سعادت خویش را طراحی نماید و نیازمند به راهنمایی پیامبران و یا همان وحی الهی است.
- ۵۲ ۳ خدای جهان آفریدگاری حکیم است. نه تنها انسان بلکه هیچ مخلوقی را بدون هدایت رها نکرده است. او هر مخلوقی را برای هدفی معین خلق می‌کند و برای رسیدن به آن هدف او را هدایت و راهنمایی می‌فرماید پس هدایت یک اصل عام و همگانی در خلقت است.
- ۵۳ ۳ امام کاظم (ع) (موسی بن جعفر (ع)) به شاگرد برجسته خویش هشام بن حکم می‌فرماید: «... کسانی این پیام را بهتر می‌پذیرند که از معرفت برتر (افضل) برخوردار باشند و آنان که در تعقل و تفکر برترند (افضل‌اند) نسبت به فرمان‌های الهی داناترند (اعلم‌اند) ...».
- ۵۴ ۲ خداوند در قرآن کریم پیامبر اسلام (ص) را به «خاتم النبیین» معرفی می‌کند. پیامبر اکرم (ص) نیز در اجتماعات مختلف خود را به عنوان آخرین پیامبر الهی معرفی می‌کرد تا پس از ایشان کسی ادعای پیامبری نکند یا اگر ادعا کرد مردم فریب او را نخورند و بدانند که او پیامبر واقعی نیست. آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی (تکامل جامعه انسانی) مؤید آیه مبارکه «وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَ خَاتَمَ النَّبِيِّينَ» می‌باشد.
- ۵۵ ۳ دینی می‌تواند برای همیشه ماندگار باشد که بتواند به سؤال‌ها و نیازهای انسان‌ها در همه مکان‌ها و زمان‌ها پاسخ دهد، یعنی دارای پویایی و روزآمد بودن باشد. دین اسلام ویژگی‌هایی دارد که می‌تواند پاسخ‌گوی نیازهای بشر در دوره‌های مختلف باشد برخی از این ویژگی‌ها عبارت‌اند از: ۱ - توجه به نیازهای متغیر در عین توجه به نیازهای ثابت ۲ - وجود قوانین تنظیم‌کننده
- ۵۶ ۳ قرآن در آیه شریفه «وَمَنْ يَسْتَعِزَّ بِالْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَ هُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَابِرِينَ» و هر کس که دینی جز اسلام اختیار کند هرگز از او پذیرفته نخواهد شد و در آخرت از زیانکاران خواهد بود. که بیان‌کننده این موضوع است که قرار گرفتن در زمره زیانکاران در آخرت برای کسی است که دینی غیر از اسلام را اختیار کند.
- ۵۷ ۴ گذشته از اعجاز لفظی، قرآن کریم از نظر محتوا و مطالب آن ویژگی‌هایی دارد که نشان می‌دهد از قلم هیچ اندیشمندی تراوش نکرده است، چه رسد به شخصی که قبل از آن، چیزی نوشته و آموزشی ندیده است این جنبه از اعجاز برای کسانی که زبان قرآن را نمی‌دانند و فقط از ترجمه‌ها استفاده می‌کنند نیز قابل فهم و ادراک است.
- ۵۸ ۱ با این‌که بیش از شش هزار آیه در طول ۲۳ سال به تدریج نازل شد و درباره موضوعات متنوع سخن گفته است نه تنها میان آیات آن، تعارض و ناسازگاری نیست، بلکه آیاتش دقیق‌تر از اعضای یک بدن، با یکدیگر هماهنگی دارند و هم‌دیگر را تأیید می‌کند و این موضوع نشان‌دهنده این است که از سوی خداست و منشأ و خاستگاه و ریشه الهی دارد و این موضوع در آیه شریفه «أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ وَ لَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا» مشهود است.



۶۵ ۳ براساس حدیث ثقلین دو یادگار گران‌بهای پیامبر (ص)، کتاب خدا و عترت ایشان است، لذا عبارت قرآنی «لَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ...» مربوط به قرآن است و عبارت «يُطَهِّرُكُمْ تَطْهِيرًا» درباره اهل بیت و عترت ایشان است.

۶۶ ۲ یکی از ویژگی‌های سیره نبی مکرم اسلام، سخت‌کوشی و دلسوزی در هدایت مردم است. امام علی (ع) در این باره می‌فرماید: «پیامبر یک طبیب سیار بود ... او با داروهای خویش بیماران غفلت‌زده و سرگشته را درمان می‌کرد» و پیامبر می‌فرماید: «... هرگز آب مشرکان را زهرآلود نکنید و مزارع و نخلستان‌ها را نسوزانید».

یکی دیگر از ویژگی‌های ایشان محبت و مدارا با مردم است و به یاران خود می‌فرمود: «بدی‌های یک‌دیگر را پیش من بازگو نکنید، زیرا دوست دارم با دلی پاک و خالی از کدورت با شما معاشرت کنم».

۶۷ ۴ جابر بن عبدالله انصاری از یاران خوب رسول خدا (ص) می‌گوید: در کنار خانه خدا در حضور رسول خدا (ص) بودیم که علی (ع) وارد شد، رسول خدا (ص) فرمود: برادرم به سویتان آمده سپس رو به سمت کعبه کرد و دست بر آن گذاشت و فرمود: «سوگند به خدایی که جانم در دست قدرت اوست، این مرد و شیعیان و پیروان او، رستگاری و در روز قیامت اهل نجات‌اند» و سپس فرمود: «این مرد اولین ایمان آورنده ...» در همین هنگام، این آیه بر پیامبر (ص) نازل شد و پیامبر آن را قرائت کرد: «إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ: کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند اینان بهترین مخلوقات‌اند».

۶۸ ۱ یکی از قوای وجودی ما قوه غضب است خداوند این قوه را در انسان قرار داده تا در مواقع خطر از خود دفاع کند و با متجاوزان مقابله نماید اما اگر کسی تصمیم بگیرد مردمان دیگر را زیر سلطه خود قرار دهد و اموال آنان را به چنگ آورد از همین قوه سوء استفاده می‌کند و به حقوق مردم تجاوز می‌نماید و به ظلم و ستم می‌پردازد، ظالمان و متجاوزان به حقوق مردم در جهان کسانی هستند که از همین قوه استفاده نادرست کردند.

۶۹ ۲ در آیات ابتدایی سوره مؤمنون ویژگی‌های مؤمنان بیان شده که در فرازی از آن می‌فرماید: «به راستی که مؤمنان پیروز و رستگاران ... ایشان وارث وعده‌های زیبای خداوند هستند و «فردوس» را که یکی از بالاترین مراحل بهشت است، برای ابد به ارث می‌برند».

۷۰ ۳ موارد «الف»، «ب» و «د» حکمشان جایز است، ولی مورد «ج» حرام است یعنی شرط‌بندی، از امور زیان‌آور روحی و اجتماعی است و انجام آن، حتی در بازی‌ها و ورزش‌های معمولی نیز حرام می‌باشد.

۷۱ ۲ قرآن کریم، رمز سعادت و رستگاری ما را تزکیه نفس «مَنْ زَكَاها» دانسته و می‌فرماید: «قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَاها: به یقین هر کس خود را تزکیه کرد، رستگار شد» و تزکیه نفس زمانی اتفاق می‌افتد که نفس ما از آلودگی‌ها پاک شود، این کار با توبه از گناهان آغاز می‌شود.

۷۲ ۱ اشرافی‌گری، تجمل‌گرایی برخی مسئولین و فساد اداری و مالی، یکی از مهم‌ترین عوامل عقب‌ماندگی اقتصادی و فاصله طبقاتی است که علاوه بر آثار منفی اقتصادی، باعث بی‌اعتمادی عمومی و رواج تجمل‌گرایی و مصرف‌گرایی در میان مردم می‌شود. بنابراین، بر مسئولین و مدیران کشور واجب است که از این شیوه زندگی اجتناب کنند و با اسوه قرار دادن خود، دیگران را به سوی یک اقتصاد سالم دعوت کنند.

۵۹ ۲ خداوند، دعوت به مبارزه طلبی (تحدی) را با پیشنهاد آوردن مانند قرآن سرانجام تلاش مخالفان سرسخت اسلام را بی‌ثمر شمرده است: «قُلْ لَئِنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ لَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا: بگو: اگر تمامی انس و جن جمع شوند تا همانند قرآن را بیاورند نمی‌توانند همانند آن را بیاورند هر چند پشتیبان هم باشند» از گذشته دور تا امروز، مخالفان قرآن کریم متن‌هایی ارائه کرده‌اند که برای افراد غیرمتخصص ممکن است بی‌عیب جلوه کند اما تاکنون هیچ‌یک از متن‌ها در مراکز علمی و تخصصی، مورد قبول واقع نشده است و جملگی به فراموشی سپرده شده‌اند.

۶۰ ۳ پسر ابوسفیان یعنی معاویه که جنگ صفین را علیه امیرالمؤمنین (ع) به راه انداخت در سال چهلیم هجری با بهره‌گیری از ضعف و سستی یاران امام حسن (ع) حکومت مسلمانان را به دست گرفت بدعتی را بنا نهاد که بعدها بنی عباس هم آن را ادامه دادند و آن این بود که خلافت رسول خدا (ص) را به سلطنت تبدیل کرد.

۶۱ ۳ کسانی که به مردم فرمان می‌دهند و قانون‌گذاری می‌کنند، در حالی که فرمان و قانون‌شان نشأت گرفته از فرمان الهی نیست «طاغوت» نامیده می‌شوند، پذیرش حکومت «طاغوت» و انجام دستورهای (فرامین) وی بر مسلمانان حرام است (جایز نیست) در کلام قرآنی می‌خوانیم: «... يَرْبُدُونَ أَنْ تَحْكَامُوا إِلَىٰ الطَّاغُوتِ وَ قَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا: ... اما می‌خواهند داوری به نزد طاغوت برند، حال آن‌که به آنان دستور داده شده که به آن کفر بورزند و شیطان می‌خواهد آنان را به گمراهی دور و درازی بکشاند».

۶۲ ۴ این سخن امام خمینی (ره) که می‌فرماید: «مذهب اسلام هم‌زمان با این‌که به انسان می‌گوید که خدا را عبادت کن و چگونه عبادت کن ... هیچ حرکتی و عملی از فرد و جامعه نیست، مگر این‌که مذهب اسلام برای آن حکمی مقرر داشته است» مؤید «ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام» از دلایل ضرورت تشکیل حکومت اسلامی است و چون درباره همه چیز سخن گفته است، جامعیت و همه‌جانبه بودن قرآن کریم، برداشت می‌شود.

۶۳ ۳ مسئولیت ولایت و حکومت رسول خدا (ص) پس از ایشان نیز ادامه می‌یابد و براساس تدبیر حکیمانۀ خداوند، امیرالمؤمنین و امامان معصوم از نسل ایشان جانشینی رسول خدا (ص) را بر عهده گرفتند و از جانب خدا به ولایت و رهبری جامعه برگزیده شدند ولی پس از رحلت رسول خدا (ص) حوادثی رخ داد که رهبری امت را از مسیری که پیامبر (ص) برنامه‌ریزی کرده و بدان فرمان داده بود خارج کرد و در نتیجه، نظام حکومت اسلامی که بر مبنای امامت طراحی شده بود تحقق نیافت که قرآن با تعبیر «انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ» یعنی بازگشت به جاهلیت یاد کرده و کسانی که مصون از این انحراف هستند شاکرینی هستند که پس از رحلت پیامبر (ص) ثابت‌قدم بوده و تزلزل نداشتند.

۶۴ ۱ با توجه به حدیث شریف ثقلین که می‌فرماید: «أَتَىٰ تَارِكٌ فَيْكُمُ الثَّقَلَيْنِ كِتَابَ اللَّهِ وَ عِترتی اهل بیتی ما ان تَمَسَّكُمْ بِهَما لَنْ تَضَلُّوا أَبَدًا وَ إِنَّهُما لَنْ يَفْتَرِقَا حَتَّىٰ يَرِدَا عَلَيَّ الْحَوْضِ: من در میان شما دو چیز گران‌بها می‌گذارم: کتاب خدا و عترتم، اهل بیتم را. اگر به این دو تمسک جویند هرگز گمراه نمی‌شوید و این دو هیچ‌گاه از هم جدا نمی‌شوند تا این‌که کنار حوض کوثر بر من وارد شوند.» شرط رها شدن از گمراهی (ضلال) ابدی تمسک (دست یازیدن) به ثقلین است و این موضوع را از این حدیث می‌فهمیم که وجود معصومین در کنار قرآن که همان کلام جاوید خداوند است، ابدی و همیشگی است.





### زبان انگلیسی

۷۳ ۳ امام علی (ع) درباره فکر گناه می‌فرماید: «مَنْ كَثُرَ فِكْرُهُ وَ فِي

الْمَعَاصِي دَعَتَهُ إِلَيْهَا: کسی که درباره معاصی زیاد فکر کند، گناهان او را به سوی خود می‌کشاند.» و توجیه گناه و «عادت» به آن، از پرتگاه‌های خطرناک سقوط در وادی ضلالت و گمراهی است. (قسمت دوم هر چهار گزینه صحیح است)

۷۴ ۱ همین که انسان بعد از انجام گناه، در دل احساس پشیمانی کند

و زبان حالش این باشد که «چقدر بد شد! چرا به فرمان خدا بی‌توجهی کردم ...» امام باقر (ع) درباره حقیقت توبه می‌فرماید: «برای توبه کردن پشیمانی کافی است.» و پیامبر اکرم (ص) درباره توبه و پاک‌ی می‌فرماید: «الْتَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ؛ کسی که از گناه توبه کرده مانند کسی است که هیچ گناهی نکرده است.» و حدیث: «الْتَّوْبَةُ تُطَهِّرُ الْقُلُوبَ ...» از امام علی (ع) است.

۷۵ ۲ یکی از حیل‌های شیطان، ناامید کردن از رحمت الهی، که

ابوسعید ابوالخیر درباره آن این طور سروده است: «... این درگه ما درگه نومیدی نیست / صدار اگر توبه شکستی باز»

و مهم‌ترین راه اصلاح و معالجه جامعه از بیماری‌های اجتماعی انجام دادن وظیفه امر به معروف و نهی از منکر است.

۷۶ ۳ تولد من چهارشنبه است. اون وقت داری بسکتبال بازی

می‌کنی، نه؟ اگر به من اهمیت می‌دادی، روز تولد من بسکتبال بازی نمی‌کردی.  
**توضیح:** با توجه به کاربرد فعل آینده در گذشته ساده (wouldn't play) در بند جواب شرط، جمله شرطی دارای ساختار شرطی نوع (دو) است و در بند شرط به فعل گذشته ساده (در این مورد "cared for") نیاز داریم.

۷۷ ۴ نمی‌توانید مرا مجبور به امضای این قرارداد کنید. این بیانیه‌ای

است که من نمی‌توانم با آن موافق باشم. امیدوارم این را روشن کرده باشم.  
**توضیح:** در جمله‌واره‌هایی که به اشیاء، حیوانات یا مفاهیم اشاره دارند (مانند "statement" در این تست)، از "which" به جای "who" و "whom" که به انسان اشاره دارند، استفاده می‌شود.

۷۸ ۲ شهر اصلی جزیره بسیار کوچک است و ساختمان‌های

مهم زیادی ندارد.  
**توضیح:** از معنای جمله درمی‌یابیم که نیاز به قیدی داریم که معنای «زیاد» بدهد تا با فعل منفی ترکیب شده و کوچک بودن شهر را به رخ بکشد. دقت کنید که "buildings" (ساختمان‌ها) یک اسم قابل شمارش جمع است، پس از بین "much" و "many" کلمه‌ای را انتخاب می‌کنیم که مناسب اسم‌های قابل شمارش جمع است.

۷۹ ۱ واقعاً احساس گرسنگی می‌کنم و چیزی در یخچال

نیست. اگر چند تا تخم‌مرغ داشتیم، می‌توانستم املت درست کنم.  
**توضیح:** با توجه به کاربرد فعل گذشته ساده (had) در بند شرط، جمله شرطی دارای ساختار شرطی نوع دو است و در بند جواب شرط به فعل آینده در گذشته ساده (شکل ساده فعل + "would") نیاز داریم. البته در بند جواب شرط جملات شرطی نوع دو به جای "would" از "could" یا "might" نیز می‌توان استفاده کرد.

۸۰ ۲ مثل راه رفتن در آب بود و تقریباً تعادل را از دست دادم

اما بعد از چند قدم به خوبی توانستم حرکت را کنترل کنم.

- (۱) منطقه  
(۲) تعادل  
(۳) آرامش  
(۴) رژیم غذایی

۸۱ ۴ چون ماشین‌ها بیش از همیشه کارهایی را که قبلاً

[خودمان] انجام می‌دادیم انجام می‌دهند، انتخاب‌های بیشتری برای نحوه گذراندن وقت خود خواهیم داشت.

- (۱) گرفتن  
(۲) جلوگیری کردن  
(۳) وجود داشتن، بودن  
(۴) گذراندن

۸۲ ۱ اگر کسی را می‌شناختید که شریک تجاری خوبی بود،

معاشرت کردن با او لذت‌بخش بود، اما اجازه می‌داد یکی از فرزندانش از گرسنگی بمیرد تا بتواند از سطح زندگی بالاتری برخوردار شود، نظر شما در مورد این شخص چه می‌بود؟

- (۱) معاشرت کردن  
(۲) آسیب زدن  
(۳) تصور کردن  
(۴) دویدن، اداره کردن



۸۸ ۲ توضیح: با توجه به این‌که پیش از جای خالی فاعل غیرانسان (alligator) و پس از آن فعل (lived) قرار گرفته است، در جای خالی به ضمیر موصولی فاعلی برای غیرانسان (which / that) نیاز داریم. البته دقت کنید که در این تست چون برای یک حیوان شخصیت‌بخشی انجام شده است، کاربرد ضمیر موصولی "who" نیز در متون ادبی بسیار متداول است.

۸۹ ۴ توضیح: با توجه به کاربرد فعل گذشته ساده (had) در بند شرط، جمله شرطی دارای ساختار شرطی نوع دو است و در بند جواب شرط به فعل آینده در گذشته ساده (شکل ساده فعل + "would") نیاز داریم. البته در بند جواب شرط جملات شرطی نوع دو به جای "would" از "could" یا "might" نیز می‌توان استفاده کرد.

۹۰ ۱

- (۱) منطقه  
(۲) قاره  
(۳) محدوده  
(۴) تخیل

۹۱ ۳ توضیح: با توجه به ترتیب صفات، اول صفت شمارشی (در این مورد two) و بعد صفت اندازه (در این مورد big) پیش از اسم (signs) قرار می‌گیرد.

۹۲ ۱

- (۱) جلوگیری کردن  
(۲) اجازه دادن  
(۳) آلوده کردن  
(۴) هل دادن

در حالی‌که کوکو می‌تواند به خوبی بشنود، نمی‌تواند کلمات را بیان کند؛ در عوض او به هزاران نفر دیگر می‌پیوندد که از طریق زبان اشاره آمریکایی ارتباط برقرار می‌کنند. چیزی که این وضعیت را غیرعادی می‌کند این است که کوکو یک گوریل است. کوکو زبان اشاره را از دوست صمیمی خود پنی یاد گرفت که او را از سال ۱۹۷۲ زمانی که کوکو کوچک بود بزرگ کرد و تا امروز با هم هستند.

کوکو به خوبی با زبان اشاره ارتباط برقرار می‌کند. با وجود این‌که از جملات استفاده نمی‌کند، به خوبی منظورش را می‌رساند. به عنوان مثال، هنگامی که او می‌خواهد یک بازی قایم‌موشک انجام دهد، عبارت «زمان، آرام، تعقیب کردن» را اشاره می‌کند.

وقتی کوکو پنج ساله بود، پنی تصمیم گرفت که او (کوکو) باید گوریل دیگری را به عنوان همراه داشته باشد. پنی به کوکو اطلاع داد که یک نوزاد جدید [پیش آن‌ها] خواهد بود (با آن‌ها زندگی خواهد کرد). هنگامی که کوکو به مایکل، گوریل سه‌ساله معرفی شد، او گفت: «اشتباه، پیر». مایکل بچه‌گوریل نبود. البته کوکو عادت کرده بود در مرکز توجه همه باشد و به «برادر» جدیدش حسادت می‌کرد. او از دیدن این‌که مایکل به خاطر انجام کاری نامناسب دچار مشکل می‌شود، لذت می‌برد و مانند بسیاری از خواهران بزرگ‌تر، [برادر] کوچک [تر] را به انجام کاری که او را به دردسر می‌انداخت تشویق می‌کرد. سپس وقتی مایکل را سرزنش می‌کردند، کوکو می‌خندید.

۸۳ ۳ تنها چیزی که با آن دختر مشترک داشت این حقیقت بود که هر دو فقیر بودند و استطاعت زندگی با آسایش را نداشتند.

- (۱) آینده  
(۲) تخیل  
(۳) مشترک  
(۴) منطقه

۸۴ ۳ هم در چین و هم در هند، خدای میمون نقش مهمی در تاریخ اولیه فرهنگی آن‌ها بازی می‌کرد.

- (۱) اخیر  
(۲) تغییرپذیر  
(۳) فرهنگی  
(۴) مکرر، تکرارشونده

۸۵ ۲ ممکن است چندان چیز مهمی به نظر نرسد، اما نوشیدن یک فنجان قهوه هر روز صبح می‌تواند منجر به اعتیاد موزیانه شود.

- (۱) محدوده  
(۲) اعتیاد  
(۳) رابطه  
(۴) محبوبیت

۸۶ ۱ می‌دانیم که برای خواننده شدن آن تلاش زیادی کردید، اما در ارتباط با پیشنهاد شما، متأسفیم بگوییم که نمی‌توانیم با آن موافقت کنیم.

- (۱) احترام؛ ارتباط  
(۲) ارزش  
(۳) حقیقت، واقعیت  
(۴) کارکرد، عملکرد

توضیح: در ارتباط با: with respect to

۸۷ ۳ ممکن است به ذهنتان نرسد، اما ویروس‌ها می‌توانند امنیت بانکداری آنلاین شما را نیز به خطر بیندازند.

- (۱) آرایش کردن؛ تشکیل دادن  
(۲) خدمت کردن  
(۳) به خطر انداختن  
(۴) اندازه‌گیری کردن

آلبرت تمساحی است که در مزرعه تمساح زندگی و کار می‌کرد. افراد زیادی برای دیدن تمساح‌ها به مزرعه می‌آمدند. مربی‌ها با تمساح‌ها کار می‌کردند و تمساح‌ها در ازای خوراکی حقه‌هایی انجام می‌دادند. آلبرت سال‌ها در مزرعه زندگی کرده بود. او از [این‌که] مردم همیشه به او نگاه می‌کردند حالش به هم می‌خورد و از این‌که مجبور به انجام حقه‌بازی بود خسته شده بود. اگر فرصت داشت به رودخانه‌ای دور از همه مردم می‌رفت. یک روز، وقتی توریستی یک جفت عینک آفتابی را روی زمین انداخت، آلبرت آن‌ها را برداشت. او بلند شد، آن‌ها را [به چشم] زد و درست از مزرعه تمساح پشت سر جمعیتی از مردم خارج شد. فکر می‌کرد حالا که عینک آفتابی زده است، کسی او را نمی‌شناسد و می‌تواند از آن منطقه برود و در جای دیگری ساکن شود. با عجله به سمت جاده رفت و دو تابلوی بزرگ را در گوشه جاده دید. روی یکی از آن‌ها نوشته شده بود «ساحل این طرف». پس آلبرت علامت را دنبال کرد. در ساحل، آلبرت روی یک صندلی تاشو استراحت کرد و در آفتاب غرق شد. او فکر کرد باید از [این‌که] انسان‌ها بیایند و او را پیدا کنند جلوگیری کند. چشمانش را بست، دراز کشید و نمی‌توانست زندگی بهتری را برای خودش تصور کند.



شهردار شهر نیویورک این افتخار را داشت که کلیدی نقره‌ای را برای روشن کردن موتور اولین قطار متروی آمریکا که چهار واگن داشت وارد کند. یک راننده ماهر آماده رانندگی با قطار بود، اما شهردار هرگز از جایگاه راننده دست نکشید. مانند هر راننده جدیدی، اقدامات او نرم نبود و قطار به طرز ناخوشایندی به سمت جلو حرکت می‌کرد. هنگامی که قطار به راه افتاد، به آرامی در مسیرهای کاملاً جدید حرکت می‌کرد، بنابراین شهردار گاز را افزایش داد و دوباره آن را افزایش داد. قطار با سرعت در حال حرکت بود! آقای هدلی، مدیر کل مترو، که می‌دانست قطار باید به زودی متوقف شود، به راننده پیشنهاد کرد که کنترل‌ها را به دست بگیرد. «نه آقا!» شهردار پاسخ داد «من این قطار را می‌رانم.» از آن جایی که حواس شهردار پرت شد، دستش از روی دریچه گاز لیز خورد و به ترمز اضطراری برخورد کرد که ناگهان و بلافاصله قطار دارای سرعت زیاد را متوقف کرد. همه افراد برجسته خوش لباس با کلاه‌های فانتزی‌شان همه جا غلتیدند. و به این ترتیب، متروی نیویورک رسماً افتتاح شد.

۹۷ ۲ چرا جمعیت نیویورک در اواخر دهه ۱۸۰۰ به سرعت

رشد کرد؟

(۱) بومیان آمریکا در نیویورک ساکن شدند.

(۲) مهاجران از اروپا [به نیویورک] آمدند.

(۳) مردم از روستا به شهر کوچ کردند.

(۴) افراد نوزادان بیشتری داشتند (بیشتر بچه‌دار شدند).

۹۸ ۴ برای افتتاح متروی نیویورک از چه نوع کلید مخصوصی

استفاده شد؟

(۱) برنج

(۲) برنز

(۳) طلا

(۴) نقره

۹۹ ۱ چرا نیویورک مترو ساخت؟

(۱) خیابان‌ها مملو از ترافیک بود.

(۲) آن‌ها می‌خواستند اختراع جدید را امتحان کنند.

(۳) جایی برای پارک ماشین‌ها نبود.

(۴) آن‌ها نمی‌خواستند بقیه دنیا بهتر از آن‌ها باشد.

۱۰۰ ۳ بهترین تعریف برای کلمه "society" (جامعه) در سطر

۲ چه خواهد بود؟

(۱) یکی از هفت توده خشکی بزرگ در سطح زمین که توسط دریا احاطه شده یا عمدتاً احاطه شده است و معمولاً شامل کشورهای مختلف است

(۲) شیوه زندگی، به ویژه آداب و رسوم و باورهای عمومی گروه خاصی از مردم در یک زمان خاص

(۳) گروه بزرگی از مردم که به صورت سازماندهی شده با هم زندگی می‌کنند [و] در مورد نحوه انجام کارها تصمیم می‌گیرند

(۴) باور، اصل یا روشی از عملکرد که افراد در یک گروه خاص برای مدت طولانی پیوسته از آن پیروی کرده‌اند

کوکو و مایکل مانند خواهر و برادرهای انسان معمولی، یک‌دیگر را به نام صدا می‌کردند و کمی مجادله ناشی از رقابت داشتند. یک روز پنی از کوکو درباره مایکل پرسید و کوکو اشاره کرد: «احمق، توالت.» مایکل فوراً در پاسخ اشاره کرد: «بدبو، کدوخلوایی، گوریل.» کوکو از گریه خانگی اش لذت می‌برد و به آرامی با آن رفتار می‌کرد. او خودش بچه‌گره را انتخاب کرد و حتی اسمش را گذاشت. وقتی پنی از کوکو پرسید: «تا حالا به اسمی [برای بچه‌گره] فکر کردی؟» کوکو در پاسخ اشاره کرد: «آن دود. دود دود.» که برای بچه‌گره خاکستری دودی جدیدش کاملاً مناسب بود. اما اگر از او می‌پرسیدند حیوان مورد علاقه‌اش چیست، همیشه پاسخ می‌داد: «گوریل.»

۹۳ ۱ کوکو و مایکل وقتی اولین بار [همدیگر را] ملاقات کردند

چندساله بودند؟

(۱) کوکو ۵ ساله بود؛ مایکل ۳ ساله بود.

(۲) کوکو ۳ ساله بود؛ مایکل ۵ ساله بود.

(۳) کوکو و مایکل هر دو ۵ ساله بودند.

(۴) کوکو و مایکل هر دو ۳ ساله بودند.

۹۴ ۳ کوکو به ..... ارتباط برقرار می‌کند.

(۱) انگلیسی

(۲) اسپانیایی

(۳) زبان اشاره آمریکایی

(۴) پرتغالی

۹۵ ۲ کدام‌یک از موارد زیر بهترین مترادف کلمه

"communicate" (ارتباط برقرار کردن) در سطر ۲ است؟

(۱) اسکن کردن

(۲) اطلاعات را به اشتراک گذاشتن

(۳) ملاقات کردن

(۴) آرایش کردن؛ تشکیل دادن

۹۶ ۲ عبارت "time quiet chase" (زمان، آرام، تعقیب

کردن) کوکو به چه معناست؟

(۱) مسابقه برای خوابیدن در شب (۲) بازی قایم‌موشک

(۳) یک بازی گرگم‌به‌هوا (۴) مسابقه برای فرار از قفس

مسافران و شهروندان در مناطق شهری که به طور منظم از مترو استفاده می‌کنند، به یاد نمی‌آورند که مترو زمانی یک اختراع جدید و چیز خاصی بود، زیرا جامعه اکنون به آن عادت کرده است. لندن اولین شهر بزرگ دنیا بود که مترو داشت. آن در ۹ ژانویه ۱۸۶۳ افتتاح شد و از آن زمان مورد استفاده قرار گرفته است.

ده‌ها هزار مهاجر از اروپا در پایان دهه ۱۸۰۰ به شهر نیویورک آمدند و هر یک به دنبال نوید یک زندگی جدید در ایالات متحده بودند. ترافیک شهر وحشتناک بود و کارگران به وسیله‌ای برای رسیدن به مشاغل کارخانه خود نیاز داشتند. شهر نیویورک متروبی را ساخت که در ۲۷ اکتبر ۱۹۰۴ افتتاح شد. البته [طبیعتاً] هیچ پوشش تلویزیونی از این رویداد وجود نداشت. در آن روزها، سیاستمداران سخنرانی‌های طولانی برای جلب توجه داشتند. پس از تمام سخنرانی‌ها، مقامات نیویورک اولین کسانی بودند که از پله‌ها پایین رفتند و روی سکوی قطار کاملاً جدید رفتند.



۲ ۱۰۶

$$a_{n+1} = \frac{2}{a_n}, a_1 = 2$$

$$\xrightarrow{n=1} a_2 = \frac{2}{a_1} = \frac{2}{2} = 1$$

$$\xrightarrow{n=2} a_3 = \frac{2}{a_2} = \frac{2}{1} = 2 \Rightarrow \text{دنباله: } 2, 1, 2, 1, \dots$$

$$\xrightarrow{n=3} a_4 = \frac{2}{a_3} = \frac{2}{2} = 1$$

دنباله در جملات ردیف فرد (اول، سوم و پنجم و ...) برابر ۲ و در جملات ردیف زوج (دوم، چهارم، ششم و ...) برابر ۱ است و مجموع ده جمله اول آن برابر است:

$$2 + 1 + 2 + \dots + 1 = (5 \times 2) + (5 \times 1) = 10 + 5 = 15$$

همان طور که مشاهده می شود در هر مرحله ۲ چوب کبریت به چوب کبریت های قبلی اضافه شده است که یک الگوی خطی است:

$$3, 5, 7, \dots$$

پس ضابطه دنباله به صورت  $a_n = 2n + 1$  است و در جمله بیست و پنجم تعداد چوب کبریت ها برابر است با:

$$a_{25} = 2(25) + 1 = 50 + 1 = 51$$

۲ ۱۰۸

$$a_{n+1} = \frac{1}{a_n}, a_1 = 3$$

$$\xrightarrow{n=1} a_2 = \frac{1}{a_1} = \frac{1}{3}$$

$$\xrightarrow{n=2} a_3 = \frac{1}{a_2} = \frac{1}{\frac{1}{3}} = 3 \Rightarrow \text{دنباله: } 3, \frac{1}{3}, 3, \frac{1}{3}, \dots$$

$$\xrightarrow{n=3} a_4 = \frac{1}{a_3} = \frac{1}{3}$$

مشاهده می شود که جملات ردیف فرد (اول، سوم، پنجم و ...) برابر ۳، جملات

ردیف زوج (دوم، چهارم، ششم و ...) برابر  $\frac{1}{3}$  هستند پس اختلاف جملات

پانزدهم ( $a_{15} = 3$ ) و شانزدهم ( $a_{16} = \frac{1}{3}$ ) برابر است با:

$$3 - \frac{1}{3} = \frac{8}{3}$$

اعداد صورت کسرها به صورت  $5, 7, 9, 11, 13, \dots$  هستند که یک الگوی خطی با ضابطه  $a_n = 2n + 3$  می سازند و صورت جمله هشتم آن برابر است با:

$$a_8 = 2(8) + 3 = 16 + 3 = 19$$

اعداد مخرج کسرها به صورت  $1, 2, 4, 8, 16, \dots$  هستند که ضابطه دنباله

آن ها به صورت  $a_n = 2^{n-1}$  است و مخرج جمله هشتم آن برابر است با:

$$a_8 = 2^{8-1} = 2^7 = 128$$

و در نهایت جمله هشتم این دنباله  $\frac{19}{128}$  است.

## ریاضیات

۲ ۱۰۱

در دنباله ای با الگوی خطی، شیب خط همان مقدار اضافه شده به هر جمله است یعنی در این جا با فرض  $a_1 = m$  خواهیم داشت:

$$a_{n+1} = a_n - 2, a_1 = m$$

پس جملات دنباله به صورت زیر خواهند بود:

$$m, m-2, m-4, m-6, \frac{m-8}{a_8}, \dots$$

از آن جا که  $a_8 = 7$  پس:

$$m-8=7 \Rightarrow m=8+7 \Rightarrow m=15 \Rightarrow a_1=15$$

در دنباله  $800, 200, 50, \dots$  هر جمله در  $\frac{1}{4}$  ضرب شده است. رابطه بازگشتی آن به صورت زیر است:

$$a_{n+1} = \frac{1}{4} a_n, a_1 = 800$$

$$a_n = 2 \Rightarrow \frac{5n-3}{2n+3} = 2 \Rightarrow 5n-3 = 4n+6$$

$$\Rightarrow 5n-4n = 6+3 \Rightarrow n=9$$

۳ ۱۰۳

$$\frac{a_{n+1}}{a_n} = \frac{1}{4} \Rightarrow 4a_{n+1} = a_n \Rightarrow a_{n+1} = \frac{1}{4} a_n, a_1 = 4$$

$$\xrightarrow{n=1} a_2 = \frac{1}{4} a_1 = \frac{1}{4} (4) = 1$$

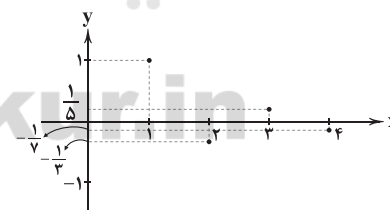
$$\xrightarrow{n=2} a_3 = \frac{1}{4} a_2 = \frac{1}{4} (1) = \frac{1}{4}$$

$$\xrightarrow{n=3} a_4 = \frac{1}{4} a_3 = \frac{1}{4} \left(\frac{1}{4}\right) = \frac{1}{16}$$

پس دنباله به صورت  $4, 1, \frac{1}{4}, \frac{1}{16}, \dots$  است. یعنی هر جمله در عدد  $\frac{1}{4}$  ضرب شده است پس:

$$a_n = 4 \left(\frac{1}{4}\right)^{n-1} = 4 \times \frac{1}{4^{n-1}} = \frac{4}{4^{n-1}} = 4^{1-(n-1)} = 4^{2-n} = 4^{2-n}$$

۳ ۱۰۵



$$a_n = \frac{(-1)^{n+1}}{2^{n-1}}$$

$$\xrightarrow{n=1} a_1 = \frac{(-1)^{1+1}}{2(1)-1} = \frac{(-1)^2}{2-1} = \frac{1}{1} = 1$$

$$\xrightarrow{n=2} a_2 = \frac{(-1)^{2+1}}{2(2)-1} = \frac{(-1)^3}{4-1} = \frac{-1}{3}$$

$$\xrightarrow{n=3} a_3 = \frac{(-1)^{3+1}}{2(3)-1} = \frac{(-1)^4}{6-1} = \frac{1}{5}$$

$$\xrightarrow{n=4} a_4 = \frac{(-1)^{4+1}}{2(4)-1} = \frac{(-1)^5}{8-1} = \frac{-1}{7}$$

دنباله:  $1, -\frac{1}{3}, \frac{1}{5}, -\frac{1}{7}, \dots$



۱ ۱۱۰

مقدار ثابت  $\frac{1}{n}$  به هر جمله اضافه شده پس الگوی خطی است.

$$\begin{aligned} \text{ج) } a_n &= \frac{1}{n+2} \\ \left. \begin{aligned} \xrightarrow{n=1} a_1 &= \frac{1}{1+2} = \frac{1}{3} \\ \xrightarrow{n=2} a_2 &= \frac{1}{2+2} = \frac{1}{4} \\ \xrightarrow{n=3} a_3 &= \frac{1}{3+2} = \frac{1}{5} \end{aligned} \right\} \Rightarrow \frac{1}{3}, \frac{1}{4}, \frac{1}{5}, \dots \end{aligned}$$

مقدار ثابتی به جملات دنباله اضافه نشده است پس الگوی خطی نیست.

$$a_{n+1} = \frac{1}{n} \left( a_n + \frac{k}{a_n} \right), a_1 = k \quad \text{۳ ۱۱۵}$$

از آن جا که مقدار تقریبی  $\sqrt{7}$  مدنظر است پس  $k=7$  پس داریم:

$$\begin{aligned} a_{n+1} &= \frac{1}{n} \left( a_n + \frac{7}{a_n} \right), a_1 = 7 \\ \xrightarrow{n=1} a_2 &= \frac{1}{1} \left( a_1 + \frac{7}{a_1} \right) = \frac{1}{1} \left( 7 + \frac{7}{7} \right) = \frac{1}{1} (7+1) = \frac{1}{1} (8) = 8 \\ \xrightarrow{n=2} a_3 &= \frac{1}{2} \left( a_2 + \frac{7}{a_2} \right) = \frac{1}{2} \left( 8 + \frac{7}{8} \right) = \frac{1}{2} \left( \frac{64}{8} + \frac{7}{8} \right) = \frac{1}{2} \left( \frac{71}{8} \right) = \frac{71}{16} \end{aligned}$$

پس مقدار تقریبی  $\sqrt{7}$  برابر  $\frac{71}{16}$  است.

عدد موردنظر را  $x$  فرض می‌کنیم:

$$\begin{aligned} 2(x-7) - 4 &= \frac{x}{2} \Rightarrow 2x - 14 - 4 = \frac{x}{2} \Rightarrow 2x - 18 = \frac{x}{2} \\ \Rightarrow 4x - 36 &= x \Rightarrow 4x - x = 36 \Rightarrow 3x = 36 \Rightarrow x = \frac{36}{3} = 12 \end{aligned}$$

آن عدد ۱۲ و مربع آن برابر  $(12)^2 = 144$  است.

۱ ۱۱۷

$$\begin{aligned} \frac{x-4}{x-2} - \frac{x^2+2x}{4-x^2} &= \frac{x-4}{x-2} - \frac{x(x+2)}{-(x-2)(x+2)} \\ &= \frac{x-4}{x-2} + \frac{x(x+2)}{(x-2)(x+2)} = \frac{x-4}{x-2} + \frac{x}{x-2} = \frac{x-4+x}{x-2} \\ &= \frac{2x-4}{x-2} = \frac{2(x-2)}{x-2} = 2 \end{aligned}$$

ریشه‌های معادله را  $\alpha$  و  $\beta$  فرض می‌کنیم و داریم:

$$\alpha = \frac{1}{\beta} + 1 \quad \text{طرفین در } \beta \rightarrow \alpha\beta = 1 + \beta$$

 $\alpha\beta$  یعنی ضرب ریشه‌های معادله و می‌دانیم ضرب ریشه‌های معادله درجهدوم از رابطه  $\frac{c}{a} = \frac{-6}{3} = -2$  به دست می‌آید که در این جا برابر است با  $\alpha\beta = -2$  و

در نتیجه:

$$-2 = 1 + \beta \Rightarrow -2 - 1 = \beta \Rightarrow -3 = \beta$$

حال داریم:

$$\alpha\beta = 1 + \beta \xrightarrow{\beta=-3} \alpha(-3) = 1 + (-3)$$

$$\Rightarrow -3\alpha = -2 \Rightarrow \alpha = \frac{-2}{-3} \Rightarrow \alpha = \frac{2}{3}$$

$$\text{مجموع ریشه‌ها} = \alpha + \beta = \frac{2}{3} - 3 = -\frac{7}{3}$$

$$a_{n+2} = a_n + a_{n+1}$$

$$\xrightarrow{n=5} a_{17} = a_{15} + a_{16} \Rightarrow 1597 = 610 + a_{16}$$

$$\Rightarrow 1597 - 610 = a_{16} \Rightarrow a_{16} = 987$$

$$\xrightarrow{n=16} a_{18} = a_{16} + a_{17} \Rightarrow 987 + 1597 = 2584$$

دنباله فیبوناچی به صورت زیر است: ۳ ۱۱۱

$$\underbrace{1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, \dots}_{\text{نه جمله}}$$

و مجموع نه جمله آن برابر است با:

$$1+1+2+3+5+8+13+21+34=88$$

۱ ۱۱۲

$$a_{n+1} = a_n + (2n+1), a_1 = 1$$

$$\xrightarrow{n=1} a_2 = a_1 + (2(1)+1) = 1+3=4$$

$$\xrightarrow{n=2} a_3 = a_2 + (2(2)+1) = 4+5=9$$

$$\xrightarrow{n=3} a_4 = a_3 + (2(3)+1) = 9+7=16$$

$$1, 4, 9, 16, \dots$$

دنباله فوق معروف به دنباله مربعی است:

و ضابطه آن  $a_n = n^2$  است و جمله سی و هفتم آن برابر است:

$$a_{37} = (37)^2 = 1369$$

۲ ۱۱۳

$$a_n = \left(-\frac{1}{2}\right)^{n+1} \Rightarrow a_4 = \left(-\frac{1}{2}\right)^{4+1} = \left(-\frac{1}{2}\right)^5 = -\frac{1}{32}$$

$$b_n = 1 - n^2 \Rightarrow b_3 = 1 - (3)^2 = 1 - 9 = -8$$

$$c_n = -2n^2 + 5 \Rightarrow c_2 = -2(2)^2 + 5 = -8 + 5 = -3$$

$$\Rightarrow 16a_4 - b_3 - c_2 = 16\left(-\frac{1}{32}\right) - (-8) - (-3) = -\frac{1}{2} + 8 + 3$$

$$= -\frac{1}{2} + 11 = \frac{21}{2} = 10\frac{1}{2}$$

۲ ۱۱۴

$$\text{الف) } a_n = 2 + n^2$$

$$\xrightarrow{n=1} a_1 = 2 + (1)^2 = 2 + 1 = 3$$

$$\xrightarrow{n=2} a_2 = 2 + (2)^2 = 2 + 4 = 6$$

$$\xrightarrow{n=3} a_3 = 2 + (3)^2 = 2 + 9 = 11$$

مقدار ثابتی به جملات اضافه نشده پس الگوی خطی نیست.

$$\text{ب) } a_n = 3 + \frac{n}{2}$$

$$\xrightarrow{n=1} a_1 = 3 + \frac{1}{2} = \frac{7}{2}$$

$$\xrightarrow{n=2} a_2 = 3 + \frac{2}{2} = 4$$

$$\xrightarrow{n=3} a_3 = 3 + \frac{3}{2} = \frac{9}{2}$$



۳ ۱۲۵

$x = 200 - 4p \Rightarrow 4p = -x + 200 \xrightarrow{\div 4} p = -\frac{1}{4}x + 50$

$\text{درآمد} = R(x) = x \cdot p = x(-\frac{1}{4}x + 50) = -\frac{1}{4}x^2 + 50x$

$\text{سود} = \text{درآمد} - \text{هزینه} \Rightarrow p(x) = (-\frac{1}{4}x^2 + 50x) - (300 + 10x)$

$= -\frac{1}{4}x^2 + 50x - 300 - 10x = -\frac{1}{4}x^2 + 40x - 300$

$x = \frac{-b}{2a} = \frac{-40}{2(-\frac{1}{4})} = \frac{40}{\frac{1}{2}} = 80$

$y_{\max} = \underbrace{-\frac{1}{4}(80)^2 + 40(80) - 300}_{\text{فاکتور از } 80} = 80(-\frac{1}{4}(80) + 40) - 300 = 80(20) - 300 = 1600 - 300 = 1300$

۳ ۱۲۶ بررسی گزینه‌ها:

۱)  $(p \Rightarrow \sim q) \vee (p \Rightarrow \sim r) \equiv (\sim p \vee \sim q) \vee (\sim p \vee \sim r)$   
 $\equiv \sim p \vee \sim q \vee \sim r$

۲)  $\sim p \vee (\sim q \vee \sim r) \equiv \sim p \vee \sim q \vee \sim r$

۳)  $(p \wedge q) \Rightarrow r \equiv \sim (p \wedge q) \vee r \equiv \sim p \vee \sim q \vee r$

۴)  $p \Rightarrow \sim (q \wedge r) \equiv \sim p \vee \sim (q \wedge r) \equiv \sim p \vee (\sim q \vee \sim r)$   
 $\equiv \sim p \vee \sim q \vee \sim r$

گزینه‌های (۱)، (۲) و (۴) یکسان هستند.

۲ ۱۲۷

$\sim (p \vee q) \wedge (p \wedge q) \equiv (\sim p \wedge \sim q) \wedge (p \wedge q)$

$\equiv \underbrace{(\sim p \wedge p)}_F \wedge \underbrace{(\sim q \wedge q)}_F \equiv F$

پس ارزش این گزاره همواره نادرست است.

۱ ۱۲۸

$(p \wedge \sim q) \Rightarrow \sim q \equiv (p \wedge \sim q) \vee \sim q$

$\equiv (\sim p \vee q) \vee \sim q \equiv \sim p \vee \underbrace{(q \vee \sim q)}_T \equiv \sim p \vee T \equiv T$

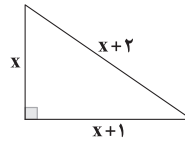
۳ ۱۲۹ هم‌ارز یک گزاره شرطی عکس نقیض آن گزاره است:

$(\sim p \Rightarrow q) \equiv (\sim q \Rightarrow \sim (\sim p)) \equiv \sim q \Rightarrow p$

۱ ۱۳۰ اگر p یا q هر کدام نادرست باشد، ارزش  $(p \wedge q)$  نادرست و بالطبع ارزش گزاره شرطی به انتفای مقدم درست است.

در صورتی‌که هر دو درست باشد،  $(p \vee q)$  درست و ارزش گزاره شرطی از آن‌جا‌که تالی درست است پس درست خواهد بود. در صورتی‌که p و q هر دو نادرست باشند، باز ارزش  $(p \wedge q)$  نادرست و بالطبع ارزش گزاره شرطی به انتفای مقدم درست است. یعنی در هر چهار حالت ارزش گزاره درست است.

۲ ۱۱۹ طبق رابطه فیثاغورس داریم:



$(x+2)^2 = (x)^2 + (x+1)^2 \Rightarrow x^2 + 4x + 4 = x^2 + x^2 + 2x + 1$

$\Rightarrow 2x^2 + 2x + 1 - x^2 - 4x - 4 = 0 \Rightarrow x^2 - 2x - 3 = 0$

$\Rightarrow (x+1)(x-3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x+1=0 \Rightarrow x=-1 \\ x-3=0 \Rightarrow x=3 \end{cases}$   
غیرقابل قبول  
قابل قبول

$\text{مساحت} = \frac{\text{قاعده} \times \text{ارتفاع}}{2} = \frac{x(x+1)}{2} = \frac{3(3+1)}{2} = \frac{3 \times 4}{2} = 6$

۳ ۱۲۰ اگر فرض کنیم دستگاه دوم به تنهایی چاپ کتاب را در X روز انجام دهد، دستگاه اول 2X روز طول می‌کشد تا به تنهایی کار را تمام کند پس:

$\frac{1}{x} + \frac{1}{2x} = \frac{1}{8} \Rightarrow \frac{2+1}{2x} = \frac{1}{8} \Rightarrow \frac{3}{2x} = \frac{1}{8}$

$\Rightarrow 2x = 24 \Rightarrow x = \frac{24}{2} = 12$

۲ ۱۲۱ فقط عبارت «ج» تابع است. رابطه‌های «الف» و «ب» تابع نیستند.

۳ ۱۲۲

$\begin{cases} (-1, m+1) \\ (-1, 2m) \end{cases} \Rightarrow m+1 = 2m \Rightarrow 1 = 2m - m \Rightarrow m = 1$

$\begin{cases} (m, n-3) \\ (1, 2) \end{cases} \xrightarrow{m=1} \Rightarrow n-3 = 2 \Rightarrow n = 2+3 \Rightarrow n = 5$

و در نتیجه:

$m + n = 1 + 5 = 6$

۱ ۱۲۳

$f(-1) = 4 \Rightarrow A(-1, 4) \Rightarrow m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{4 - (-2)}{-1 - 2} = \frac{6}{-3} = -2$   
 $f(2) = -2 \Rightarrow B(2, -2)$

$y - y_1 = m(x - x_1) \Rightarrow y - (-2) = -2(x - 2)$

$\Rightarrow y + 2 = -2x + 4 \Rightarrow y = -2x + 4 - 2 \Rightarrow y = -2x + 2$

برای یافتن محل تلاقی با محور Xها کافی است به جای y عدد صفر را قرار دهیم:

$y = -2x + 2 \Rightarrow 0 = -2x + 2 \Rightarrow 2x = 2 \Rightarrow x = \frac{2}{2} = 1$

۲ ۱۲۴ شرط آن‌که نمودار تابع درجه دوم بر محور Xها مماس باشد آن است که  $\Delta$  معادله متناظر با آن صفر باشد (یعنی معادله یک ریشه داشته باشد):

$$y = 2x^2 - (a-2)x - a \Rightarrow \begin{cases} a = 2 \\ b = -(a-2) \\ c = -a \end{cases}$$

$\Delta = 0 \Rightarrow b^2 - 4ac = 0 \Rightarrow (-(a-2))^2 - 4(2)(-a) = 0$

$\Rightarrow a^2 - 4a + 4 + 8a = 0 \Rightarrow a^2 + 4a + 4 = 0$

$\Rightarrow (a+2)^2 = 0 \Rightarrow a+2=0 \Rightarrow a = -2$





در گزاره مرکب ۱ ۱۳۱

« ۲ تنها عدد اول زوج نیست یا رنگ ماشین علی زرد است »  

$$\underbrace{\text{رنگ ماشین علی زرد است}}_q \quad \underbrace{\text{یا}}_p$$

از آن جا که گزاره  $p$  قطعاً نادرست است اما ارزش کل گزاره درست گردیده است نتیجه می‌گیریم که قطعاً رنگ ماشین علی زرد است (یعنی  $q$  دارای ارزش درست است).  
 ضمناً در گزاره مرکب

« رنگ ماشین علی زرد نیست یا محسن به مسافرت رفته است »  

$$\underbrace{\text{رنگ ماشین علی زرد نیست}}_{\sim q} \quad \underbrace{\text{یا}}_r$$

می‌دانیم گزاره  $q \sim$  نادرست است اما از آن جا که ارزش کل گزاره درست گردیده است، نتیجه می‌گیریم که قطعاً محسن به مسافرت رفته است. (یعنی  $r$  دارای ارزش درست است) پس نتیجه‌گیری گزینه (۱) درست است.

چنین نیست که  $p \sim$  درست نباشد یعنی  $p \sim$  درست است ۳ ۱۳۲

( $p$  نادرست است) و هم چنین نقیض  $q$  نادرست است. ( $q$  درست است)

الف)  $(p \wedge \sim q) \vee \sim p \equiv (F \wedge F) \vee T \equiv T$   

$$F$$

ب)  $(p \Leftrightarrow q) \vee \sim q \equiv (F \Leftrightarrow T) \vee F \equiv F$   

$$F$$

گزاره «الف» درست و گزاره «ب» نادرست است.

گزاره شرطی  $S \Rightarrow T$  وقتی نادرست است که  $T$  درست و  $S$  ۱ ۱۳۳

نادرست باشد بنابراین وقتی عکس ترکیب شرطی یعنی  $p \Rightarrow q$  نادرست است به معنای آن است که  $q$  درست و  $p$  نادرست است پس:

$(\sim p \Leftrightarrow \sim q) \Rightarrow (p \vee q) \equiv (T \Leftrightarrow F) \Rightarrow (F \vee T)$   
 نادرست

این ترکیب شرطی به انتفای مقدم درست است.

$p \Rightarrow \sim q \equiv F \Rightarrow F \equiv T$

این ترکیب شرطی نیز به انتفای مقدم درست است.

فقط عبارت «ج» نادرست است و صحیح آن به صورت زیر است: ۲ ۱۳۴

$(\frac{1}{x})^2 + \frac{x}{2} = 4x - 2$

اشتباه در مرحله دوم و در هنگام تقسیم طرفین بر  $3x$  رخ ۲ ۱۳۵

داده، چرا که اگر  $x = 0$  باشد (که در این جا  $x = 0$  یکی از ریشه‌های معادله است) آن‌گاه به عبارت تعریف نشده می‌رسیم.

## اقتصاد

۱ ۱۳۶

الف) برای حل اساسی مشکل رکود کشور در بلندمدت باید سیاست‌های جانب عرضه (مثل بهبود بهره‌وری، افزایش سرمایه‌گذاری و بهبود فضای کسب و کار) را در پیش گرفت.  
 ب) بودجه در کتاب دو تعریف دارد:

۱- سند پیش‌بینی درآمد - مخارج و برنامه کار سال آینده

۲- برنامه کوتاه‌مدت یک‌ساله که در آن منابع درآمدی و مخارج برنامه‌ای کشور پیش‌بینی شده است.

ج) استقراض در صورتی که از بانک مرکزی باشد، موجب افزایش نقدینگی می‌شود و نامناسب است.

توجه: اگر استقراض از خارج موجب وابستگی شود نامناسب است. در غیر این صورت مشکلی ندارد.

د) دولت‌ها با افزایش ظرفیت تولیدی و امکانات کشور موجب رشد بیشتر و عقب نماندن از سایر اقتصادهای جهان می‌شوند.

۴ ۱۳۷

برای پاسخ به قسمت «الف» باید ابتدا جواب قسمت «ب» را پیدا کنیم.

ب) برای محاسبه این قسمت، ابتدا باید ببابیم که درآمد آقای احمدی در کدام ردیف قرار می‌گیرد. با توجه به این‌که در ردیف آخر، درآمدهای تا ۹/۵ میلیون قرار می‌گیرد، پس نرخ مالیاتی او ۱۵ درصد است:

$$۸,۶۰۰,۰۰۰ \times ۰.۱۵ = ۱,۲۹۰,۰۰۰$$

الف) برای محاسبه درآمد خالص از فرمول زیر استفاده می‌کنیم:

مالیات - درآمد ناخالص = درآمد خالص

$$= ۸,۶۰۰,۰۰۰ - ۱,۲۹۰,۰۰۰ = ۷,۳۱۰,۰۰۰$$

برای به دست آوردن میزان درآمد سالیانه، آن را ضرب در ۱۲ ماه سال می‌کنیم:

$$۷,۳۱۰,۰۰۰ \times ۱۲ = ۸۷,۷۲۰,۰۰۰$$

۴ ۱۳۸

الف) هزینه‌های تربیت نیروی انسانی مربوط به سرمایه‌گذاری‌های اجتماعی است.

ب) هزینه‌های مربوط به کار جاری ادارات مثل حمل و نقل یا کاغذ و قلم هزینه‌های اداری است.

ج) در سرمایه‌گذاری‌های مولد پول و پرداخت دولت باعث ایجاد و استقرار صنعتی می‌شود که خدمات و کالاهای نهایی مورد نیاز مردم را تولید می‌کنند.

د) کمک‌های بلاعوض دولت هم مربوط به پرداخت‌های انتقالی است.

۲ ۱۳۹

رفاه اجتماعی تنها در پی سنجیدن معیارهای مادی نیست بلکه به نیازهای روحی و معنوی هم توجه زیادی دارد و اصطلاحی است که در پی تأمین حداقل نیازهای اساسی جمعیت کشور، برخورداری از سلامت جسم و روح افراد جامعه و ... است.





## علوم و فنون ادبی

- ۱۴۰ ۳ الف) همان‌طور که از نام دهک پیداست، هر کدام ۱۰٪ جمعیت کشور را دارد.
- ۱۴۱ ۱ الف)  $65,000,000 \times 10\% = 6,500,000$
- ۱۴۲ ۲ الف) دولت‌ها در گذشته به دو شکل روابط اقتصادی با مردم داشتند؛ یکی گرفتن خراج و مالیات از مردم و دیگری هزینه کردن این مالیات‌ها به صورت‌های مختلف. هم‌چنین در مواقع قطعی و گرانی اقدامات خاصی را انجام می‌داد. ج) اصل ۵۳ قانون اساسی در مورد **خرانه‌داری** است. د) مؤدی مالیاتی کسی است که پرداخت‌کننده مالیات می‌باشد. **دقت کنید:** مؤدی مالیاتی می‌تواند بار مالیاتی را بر روی دوش کسی دیگر بیندازد.
- ۱۴۳ ۳ الف)  $3 + 9 = 12$  دهک ششم  
 $7 + 8 = 15$  دهک هشتم  
 $2 + 15 = 17$  دهک نهم  
ب) برای محاسبه شاخص توزیع درآمد، از فرمول زیر بهره می‌بریم:  
 $\frac{\text{دهک دهم}}{\text{دهک اول}} = \frac{17}{2} = 8.5$
- ۱۴۴ ۲ الف) رفع فقر راهی برای گسترش توسعه اقتصادی و افزایش سرعت روند توسعه‌یافتگی جامعه است (معلول)، زیرا فقر گسترده می‌تواند **مانعی بر سر راه پیشرفت همه‌جانبه کشور باشد (علت)**.  
ب) مالیات بر فروش در مرحله **خرده‌فروشی** گرفته می‌شود.  
ج) مخارج جاری **مخارجی هستند که همیشه وجود دارند و صرف امور** مربوط به زمان حال می‌شوند؛ این مخارج متناسب با سیاست‌های دولت **تغییر می‌کند**.  
د) نرخ خمس، ۲۰ درصد است پس نرخ ثابت به حساب می‌آید.
- ۱۴۵ ۱ الف) **بررسی عبارت‌هاک نادرست:**  
الف) نرخ بیکاری هیچ‌وقت به صفر نمی‌رسد. بر همین مبنا است که می‌گویند اشتغال کامل به معنای صفر بودن نرخ بیکاری نیست.  
ج) **سند تفریغ بودجه، اختلاف مفاد بر پیش‌بینی شده بودجه با مقادیر واقعی آن است.**
- ۱۴۶ ۴ الف) سرمایه‌گذاری اجتماعی موجب پرورش انسان‌های (نیروی کار) توانمند می‌شود و از آن‌جایی که بدون نیروی کار ماهر، استقلال اقتصادی و انجام سایر سرمایه‌گذاری‌ها ممکن نیست، آن را مهم‌ترین سرمایه‌گذاری دولت می‌دانند.  
ب) سیاست‌های مالی چه انقباضی چه انبساطی **مربوط به دولت هستند نه** بانک مرکزی.
- ۱۴۷ ۳ الف) **درآمدها گاهی قابل ثبت نیست، به همین دلیل اقتصاددانان برای به دست آوردن شکاف درآمدی، شکاف هزینه‌ای را محاسبه می‌کنند.** هزینه‌ها نسبت به درآمد بیشتر قابل محاسبه است؛ برای همین از شکاف هزینه‌ای استفاده می‌کنند.  
د) دولت تصویری از آینده در نظر می‌گیرد.  
و) مالیات بر ارزش افزوده نوعی مالیات غیرمستقیم بر مصرف است.
- ۱۴۶ ۴ عبارت سؤال، معرف «سیمین دانشور» است وی با نشریه «آرش» همکاری داشت.
- ۱۴۷ ۲ «علی‌محمد افغانی» نویسنده «شوهر آهو خانم» از شخصیت‌های ادبی شاخه معرفی شده در عبارت سؤال است.
- ۱۴۸ ۲ در دوره معاصر ابتدا تقی رفعت و افرادی مانند بانو شمس کسمایی، ابوالقاسم لاهوتی، جعفر خامنه‌ای و در نهایت نیما یوشیج تلاش‌هایی در تغییر شعر فارسی از نظر قالب و محتوا داشتند که آن‌ها را پیشگامان شعر نو خوانده‌اند.
- ۱۴۹ ۳ «سفر ششم» اثری است از «علی مؤذنی» که یکی از نویسندگان مطرح دهه ۷۰ است.  
در دهه ۶۰ از نویسندگانی همچون محمود دولت‌آبادی با رمان «روزگار سپری شده مردم سالخورده»، احمد محمود با رمان «مدار صفر درجه» و «زمین سوخته»، اسماعیل فصیح با رمان «زمستان ۶۲»، هوشنگ گلشیری با داستان «آینه‌های دردار» و دیگران که کار نویسندگی را در دوره‌های پیش آغاز کرده بودند، می‌توان نام برد.
- ۱۵۰ ۴ هر چند در سال‌های آغازین انقلاب، در میان شاخه جوان، اقبال به شعر نیمایی کم‌رنگ بود، دیری نپایید که شعر نیمایی با مقیاسی محدود، در شعر انقلاب جای خود را باز کرد. البته بدون این‌که مثل قالب‌های سنتی، عمومیت پیدا کند.
- ۱۵۱ ۳ تشکیل اولین کنگره نویسندگان و شاعران ایران در تیرماه ۱۳۲۵ بود.
- ۱۵۲ ۲ عبارت سؤال، معرف «دوره سوم» شعر معاصر پیش از انقلاب است.
- ۱۵۳ ۲ شعر سؤال، نخستین بند از شعر افسانه «علی اسفندیاری (نیما یوشیج)» است.
- ۱۵۴ ۳ رخشنده (پروین) اعتصامی در قصیده به سبک ناصر خسرو به روانی و لطافت سعدی شعر می‌سراید. اوج سخن پروین در قطعات اوست که در آن‌ها به شیوه انوری و سنایی توجه دارد.
- ۱۵۵ ۴ اولین تجربه داستان‌نویسی دانشور «آتش خاموش» بود. وی بعدها «شهری چون بهشت» را منتشر کرد.
- ۱۵۶ ۱ بیت سؤال، سروده «سید محمدحسین بهجت تبریزی (شهریار)» است.
- ۱۵۷ ۳ قیصر امین‌پور با مجموعه شعر «در کوچه آفتاب» توانایی خود را در ادبیات انقلاب نشان داد؛ پس از آن، با آثاری چون «تنفس صبح» و «آینه‌های ناگهان»، منظومه «ظهر روز دهم» و سرانجام «دستور زبان عشق» جایگاه خویش را در شعر انقلاب تثبیت کرد.



۱۵۸ ۲ اگه بابا بمیره، مهاجر کوچک: محمدرضا سرشار

کشتی پهلو گرفته: سید مهدی شجاعی

### بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) از آسمان سبز، از این ستاره تا آن ستاره، دری به خانه خورشید: سلمان هراتی

(۳) ظهر روز دهم، طوفان در پراتنز، بی‌بال پریدن: قیصر امین‌پور

(۴) صدای سبز، خواب ارغوانی، برآشفتن گیسوی تاک: موسوی گرم‌رودی

۱۵۹ ۳ یکی از موفق‌ترین رهروان شعر نیمایی، اخوان ثالث است. بیان

روایی و داستانی، حماسی بودن زبان، کهن‌گرایی، به‌کارگیری ترکیبات زیبا و خوش‌آهنگ و برخی از کاربردهای نحوی سبک خراسانی از ویژگی‌های شعر اوست.

۱۶۰ ۳ شعر سؤال، نخستین بخش از شعر ققنوس «علی اسفندیاری

(نیمایوشیچ)» است که در سال ۱۳۱۶ سروده شد.

۱۶۱ ۱ عبارت سؤال، معرّف «شاهنامه ابومنصوری» است که حدود

سال ۳۴۶ قمری، به دست عده‌ای از دانشوران خراسان، نوشته شد.

۱۶۲ ۳ رایج‌ترین انواع شعر فارسی در این دوره، «حماسی»، «مدحی»

و «غنایی» بود.

### بررسی گزینه‌ها:

(۱) غنایی

(۲) حماسی

(۳) انتقادی و مذهبی

(۴) مدح

۱۶۳ ۲ نثر قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم، بیشتر به موضوع‌های

حماسی، ملی و تاریخی توجه دارد.

۱۶۴ ۳ شعر حکمی و اندرزی (تعلیمی) هم در این دوره به وجود آمد

ولی در دوره سلجوقیان به پختگی رسید. آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن چهارم معمول گردید و در این باب، قطعه‌های کوتاهی سروده شد؛ اما کسی که قصیده تمام و کمال در این موضوع سرود، «کسایه مروزی» بود. (سراینده ابیات گزینه (۳))

۱۶۵ ۳ وزن مشترک مصرع سؤال و گزینه (۳): مفاعیلن مفاعیلن

مفاعیلن مفاعیلن

### وزن سایر گزینه‌ها:

(۱) فعولن فعولن فعولن فعولن

(۲) مفاعیلن فعلاتن // مفاعیلن فعلاتن

(۴) مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن

۱۶۶ ۴ (الف است / و) مه (ماه)

### بررسی سایر ابیات:

(ب) «چنگ» جناس تام است و معنی متفاوت دارد.

(ج) «تنگ» جناس تام است و معنی متفاوت دارد.

(د) «آهسته آهسته» یک واژه است.

(ه) «گُل» و «گِل» در تلفظ متفاوت هستند.

۱۶۷ ۳ مضمون مشترک رباعی سؤال و گزینه (۳): بی‌اعتباری وجود

انسان و حتمی بودن مرگ

### مضمون سایر گزینه‌ها:

(۱) چاره حرص، مرگ است.

(۲) مرگ، کلید وصال است.

(۴) زندگی بدون یار، غیرممکن است.

۱۶۸ ۲ مفهوم گزینه (۲): فراوانی عاشقان / همه در پی معشوقند.

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: وفاداری عاشقانه

۱۶۹ ۲ مفهوم گزینه (۲): اتحاد، کلید موفقیت است.

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: دشواری راه عشق و ساده‌انگاری عاشق در ابتدای راه.

۱۷۰ ۱ مفهوم گزینه (۱): رنج فراق و اغراق در گریستن

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: تحمل رنج، لازمه دستیابی به مقصود است.

۱۷۱ ۴ کتاب «ظفرنامه شامی»، قدیمی‌ترین تاریخ نوشته شده درباره

تیمور است، نه چنگیز.

۱۷۲ ۱ از نظر ویژگی‌های زبانی، در سبک عراقی «می» کم‌کم جای

«همی» را می‌گیرد.

۱۷۳ ۳ ممدوح در این گزینه، خداوند است. در سه گزینه دیگر،

ممدوح زمینی و دست‌یافتنی است.

۱۷۴ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) وش

(۲) همبر

(۴) به کردار

۱۷۵ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) رو به صبح

(۲) سرو سیم‌اندام / مقایسه یار با سرو

(۳) فراق به زهر

۱۷۶ ۳ تشبیه خود به صبا [مورد]

### بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) یار به آه / کدورت به راه / اشک به پیک [مورد]

(۲) تو به سرشک / سرشک به گوهر / صفا به دُرذانه [مورد]

(۴) خود به چوپان / عشق به دشت / غزل به نای [مورد]

۱۷۷ ۱ روی (مشبهه)، ماه (مشبهه به)، تابندگی (وجه‌شبهه)، ادات تشبیه: —

ابرو (مشبهه)، هلال (مشبهه به)، خوشی = زیبایی (وجه‌شبهه)، ادات تشبیه: —

### بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) خود [م] (مشبهه)، گل (مشبهه به)، سر در گریبان (وجه‌شبهه)، چو (ادات) /

خود [م] (مشبهه)، گل (مشبهه به)، پاکیزه دامانم (وجه‌شبهه)، چو (ادات)

(۳) خصم (مشبهه)، کرم پیله (مشبهه به)، کم بقایی (وجه‌شبهه)، ماند (ادات)

(۴) تن (مشبهه)، میان (مشبهه به)، هیچ بودن (وجه‌شبهه)، همچو (ادات)



### زبان عربی (اختصاصی)

■ درست‌ترین و دقیق‌ترین جواب را در ترجمه یا تعریب مشخص کن (۱۸۵-۱۸۱):

۱ ۱۸۱ ترجمه کلمات مهم: و لو کُنتَ: و اگر بودی / فَظًا: تندخو /

غلیظ القلب: سنگدل / لَ: قطعاً / اِنْفَضُوا: پراکنده می‌شدند / مِنْ حَوْلِكَ: از

پیرامونت

#### بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) «با ایشان» اضافی است، حرف «لام» تأکید ترجمه نشده است.

۳) «لام» تأکید در «لَانْفَضُوا» ترجمه نشده است، «اِنْفَضُوا» صیغه جمع مذکر

غائب است ولی «می‌راندی» مفرد مذکر مخاطب است.

۴) «با آنان» معادلی ندارد، «كُنتَ» و فعل «اِنْفَضُوا» باید ماضی ترجمه شوند،

«لَ» تأکید در ترجمه نیامده است.

۴ ۱۸۲ ترجمه کلمات مهم: عِنْدَمَا: زمانی که / اَعُوذُ: برمی‌گردم، باز

می‌گردم / تَأْتِي: می‌آید / نَحْوِي: به سوی من، به سویم / تَحَضَّنِي: مرا در

آغوش می‌گیرد / اَقْبَلُهَا: او را می‌بوسم

#### بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «عِنْدَمَا: زمانی که، هنگامی که» نه «هر زمان»، «نَحْوِي: به سوی من»،!

«اَقْبَلُهَا» نادرست ترجمه شده است.

۲) «الصغيرة» ترجمه نشده است.

۳) «هنگام بازگشتم» نادرست است، «تَأْتِي: می‌آید» نه «می‌شتابد»،

«تَحَضَّنِي: مرا در آغوش می‌گیرد» [او را در آغوش می‌گیرم = اَحْضَنُهَا]

۲ ۱۸۳ ترجمه کلمات مهم: مَا يُمَرِّزُ: آنچه تلخ می‌کند / عَيْشِي:

زندگی مرا / هُوَ اُنْ: این است که / تَمَرُّ بِِي الْاَيَّامُ: روزها بر من بگذرند / و:

درحالی که / اَنْتَ بَعِيدٌ عَنِّي: تو از من دور هستی

#### بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «ما: آنچه» ترجمه نشده است، «عَيْشِي: زندگی ام را»، «يُمَرِّزُ» نادرست

ترجمه شده است.

۳) «يُمَرِّزُ» مضارع است نه ماضی، می‌گذرد (→ بگذرد)

۴) «سخت کرده است» ترجمه فعل «يُمَرِّزُ» نیست، ضمناً این فعل مضارع

است نه ماضی، «بي: بر من» ترجمه نشده است.

۲ ۱۸۴ «كُلُّ مَوَاطِنٍ: هر شهروندی». [همه شهروندان = كَلِّ

المواطنین]

#### بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «کوسه‌ماهی» مفرد است، اِنَّمَا «أَسْمَاك» جمع است، درست: «سَمَكَة

القرش!»، «عَوَظًا عَنْهَا» ترجمه دقیقی از «به جای آن‌ها» نیست!

۲) دَقَّتْ کنید «می‌افتد» معادلش «تَسْقَطُ» است نه «تَتَسَاقَطُ» [«تتساقط»

افتادن از بالا را می‌گویند.]. «بَيْنَمَا: درحالی که» معادلی ندارد.

۳) «تَتَسَاقَطُ» نادرست است، دَقَّتْ کنید «دائماً» برای قسمت اول جمله است

نه برای قسمت دوم!

۲ ۱۷۸ می، پنداری یا قوت رخشان است: گسترده / [می]، پنداری، لعل

بدخشان است: گسترده

#### بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) آتش روی: فشرده / آب چو آتش: گسترده / آتش غم: فشرده

۳) مهر رو: فشرده / من ذره مثال خواهم رسید: گسترده

۴) آتش عشق: فشرده / مرا چو شمع می‌سوخت: گسترده

۱ ۱۷۹ وزن گزینه (۱): مفاعیل فعولن // مفاعیل فعولن

وزن مشترک سایر گزینه‌ها: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

۳ ۱۸۰ وزن مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): فاعلاتن فاعلاتن

فاعلاتن فاعلاتن

#### وزن سایر گزینه‌ها:

۱) فاعلاتن فاعلن // فاعلاتن فاعلن

۲) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

۴) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن



## تاریخ

## ۱۹۱ | ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) انگلیس برای حضور در ایران ترجیح می‌داد از نظامیان دست‌نشانده به جای نیروهای خودش استفاده کند.
- (۲) بعد از اکتشاف نفت و پی بردن به اهمیت آن، انگلستان سرمایه‌گذاری و طمع‌ورزی وسیعی در بخش‌های جنوبی ایران انجام داده بود.
- (۴) بی‌نتیجه ماندن قرارداد ۱۹۱۹، این نکته را به انگلیسی‌ها یادآور شد که آگاهی مردم به خصوص بعد از ماجرای مشروطه بالا رفته و نمی‌تواند مانند هندوستان، ایران را به خاک بریتانیا اضافه کند.

- ۱۹۲ | ۲ شاه تحت فشار انگلیسی‌ها به ناچار سید ضیاء‌الدین طباطبایی را به نخست‌وزیری منصوب کرد. رضاخان نیز که مهره نظامی کودتا بود، به عنوان فرمانده ارتش، لقب «سردار سپه» گرفت. به فاصله کوتاهی، سید ضیاء (مهره سیاسی کودتا) استعفا کرد و به اروپا رفت؛ اما رضاخان (مهره نظامی کودتا) در مقام وزیر جنگ روز به روز بر قدرت و نفوذ خود افزود.

- ۱۹۳ | ۳ رضاخان در سمت وزارت جنگ از سال ۱۳۰۰ تا ۱۳۰۲ ش، با دسیسه‌چینی و حمایت انگلستان، موقعیت خود را تثبیت کرد.

- ۱۹۴ | ۴ پس از سرکوبی شورش خزعل و بعضی شورش‌های پراکنده دیگر، با توجه به امنیتی که رضاخان به وجود آورده بود، محبوبیت او افزایش یافت.

- ۱۹۵ | ۲ آیت‌الله شیخ فضل‌الله نوری، سوءاستفاده از نام آزادی و مشروطه را وسیله‌ای برای افزایش نفوذ غرب و غربگرایان سکولار در اداره کشور می‌دانست.

## ۱۹۶ | ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) این ماده واحده پس از این‌که عمال انگلیس اذهان عموم مردم را به سود رضاخان آماده کردند، مطرح شد.
- (۲) پیش‌بینی شده بود که پس از اجرای این طرح، مجلس مؤسسان برای تغییر چند ماده از قانون اساسی تشکیل خواهد شد.
- (۴) این ماده واحده به صورت طرح در مجلس شورای ملی مطرح شد.

## ۱۹۷ | ۴ بررسی گزینه‌ها:

- (۱) پیشنهاد نمایندگان برای اتصال ایران به خط اصلی تجارت بین آسیا و اروپا، احداث راه‌آهن از شرق به غرب بود.
- (۲) پیشنهاد بسیاری از نمایندگان و صاحب‌نظران برای احداث مسیر شرق به غرب راه‌آهن، با منافع انگلستان در شرق در تضاد بود.
- (۳) در جنگ جهانی دوم، مسیر شمال جنوب، به مهم‌ترین عامل ارتباطی متفقین مبدل شد.
- (۴) احداث مسیر شمال جنوب، دسترسی انگلستان به منابع نفتی در مناطق شمال ایران و انتقال آن به خلیج فارس (برای حمل به اروپا) را آسان می‌نمود.

■ گزینه مناسب را در جواب سؤالات زیر مشخص کن (۱۹۰ - ۱۸۶):

۱۸۶ | ۴ به خاطر بسپارید، «عُدَاة» جمع مکتّر «عادی: دشمن» است نه «عدوّ»! جمع «عدوّ» می‌شود: اُعداء!

۱۸۷ | ۱ دَقّت کنید در گزینه (۱)، «نُقَسِیم: بر پا داریم» [در باب «إفعال»] درست است، نه «نَقُوم: بلند بشیم»؛ ترجمه: خداوند در قرآن به ما دستور می‌دهد که نماز را برپا داریم!

## ترجمه سایر گزینه‌ها:

(۲) صِدایت را پایین بیاور، چون بچه‌ها خواب هستند!  
(۳) مؤمن به نمازها و واجبات دینی‌اش مواظبت می‌کند!  
(۴) برادرم نقّاش است و او از دانشکده هنرهای زیبا فارغ التحصیل شده است!

۱۸۸ | ۳ در گزینه (۳)، «المزّارع» جمع مکتّر «المزرعة» است و اسم مکان و «أفضل» اسم تفضیل است؛ ترجمه: «مزرعه‌ها اگر شرایطشان خوب باشد، بهترین میوه‌ها را می‌دهند!»

در گزینه (۱) اسم تفضیل نداریم. «أبیض: سفید» اسم تفضیل نیست؛ در گزینه (۲) «خَیر: خوبی» اسم تفضیل نیست، در گزینه (۴) نیز «أطوّل» اسم تفضیل است، ولی اسم مکان نداریم.

۱۸۹ | ۴ در گزینه (۴)، «الثّلاجة: یخچال» اسم مبالغه‌ای است که دلالت بر ابزار و آلات و دستگاه‌ها دارد. دَقّت کنید در گزینه (۳)، «الفتّاح: بسیار گشاینده» اسم مبالغه‌ای است که دلالت بر بسیاری صفت یا انجام کاری دارد. و «الفتّاحة» دلالت بر ابزار دارد. در گزینه (۲)، نیز «الطّیار: خلبان» اسم مبالغه‌ای است که دلالت بر شغل دارد.

۱۹۰ | ۲ دَقّت داشته باشید که در اسلوب شرط، جواب شرط یا باید فعل باشد یا جمله اسمیّه؛ و هرگز نمی‌تواند مانند گزینه (۲)، یک اسم باشد!



۲۰۹ ۲ با روی آوردن گروه‌هایی از مردم به کشاورزی و دامپروری، به تدریج سکونتگاه‌ها و روستاهایی نخست در غرب و سپس در دیگر مناطق ایران پدید آمد.

۲۱۰ ۴ ایلام هم‌چنین با دیگر مناطق فلات ایران و سرزمین‌های مجاور آن، مانند آسیای صغیر و هند، روابط تجاری داشت. ارتباط‌های سیاسی و تجاری موجب شکل‌گیری روابط فرهنگی میان این سرزمین‌ها شد و دین، فرهنگ، خط و زبان آن‌ها را تحت تأثیر قرار داد.

#### بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) قلمرو ایلام بارها مورد هجوم سپاهیان بین‌النهرین قرار گرفت و استقلال خود را از دست داد.

۲) حکومت ایلام پس از قرن‌ها سلطنت، بر اثر یورش ویرانگر آشوریان، دچار فروپاشی شد.

۳) شهر شوش در دوران حکومت هخامنشی دوباره شکوه و عظمت دیرین خود را بازیافت.

۲۱۱ ۲ پیمان‌نامه عمومی مدینه، سرآغاز تأسیس امت و حکومت اسلامی بود.

#### بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) غزوة بدر ضربه سنگین و جبران‌ناپذیری بر قریش وارد آورد و قدرت و موقعیت آنان را در منطقه حجاز تضعیف کرد. پس از آن، ساکنان آن منطقه گرایش بیشتری به رسول خدا (ص) و اسلام نشان دادند.

۲) غزوة بدر در نتیجه تداوم سیاست تعقیب کاروان‌های تجاری قریش توسط مسلمانان صورت گرفت.

۳) در سال‌های سوم و پنجم هجرت، سپاهی بزرگ از جنگجویان قبیله قریش و قبیله‌های هم‌پیمان آن به قصد جبران شکست جنگ بدر و نابودی اسلام، راهی مدینه شدند.

۲۱۳ ۲ عبداللّه بن اُبی، پس از پیروزی مسلمانان در جنگ بدر، اظهار مسلمانی کرد.

۲۱۴ ۱ معدودی از بزرگان قریش مانند طلحه و زبیر نیز که بیعت کرده بودند، چون امام با تقاضایشان برای به دست گرفتن حکومت برخی شهرها و مناطق موافقت نکرد، بیعت خود را شکستند و به صف مخالفان پیوستند.

۲۱۵ ۳ ابوبکر (خلیفه اول)، در اواخر خلافت خود، چندین سپاه را به سوی منطقه شام فرستاد. این سپاهیان در چند نبرد که بیشتر آن‌ها در زمان خلافت عمر (خلیفه دوم)، به وقوع پیوست، نیروهای رومی و متحدان محلی آنان را شکست دادند.

(به ترتیب صورت سؤال توجه شود.)

۲۱۶ ۳ سپاهیان مسلمان چندین بار شهر قسطنطنیه، پایتخت امپراتوری روم را از زمین و دریا محاصره کردند، اما موفق به فتح آن شهر نشدند.

۱۹۸ ۲ همزمان با آغاز سلطنت رضا شاه، انگلیسی‌ها تصمیم گرفتند با تقویت کشور آلمان که هم‌چنان گرفتار مصائب جنگ جهانی اول بود، کمی از مشکلات اقتصادی کشور یادشده بکاهند و با این همکاری، مانع از افتادن آلمانی‌ها به دام کمونیسم شوند. از نظر انگلیسی‌ها، در آن شرایط، بهترین راه مساعدت به آلمان این بود که سیاستمداران انگلیسی به رؤسای کشورهای تحت سلطه خویش دستور دهند تا امکان فعالیت‌های تجاری و صنعتی آلمان را در این کشورها فراهم سازند؛ به همین دلیل، رضا شاه درهای کشور ایران را به روی سرمایه‌های آلمانی گشود.

۱۹۹ ۱ به دستور رضا شاه، دخالت روحانیون در مسائل اجتماعی اکیداً ممنوع اعلام شد.

#### بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) شرایط نابسامان ایران در اواخر قاجار قدرت ایلات را افزایش داد و منجر به شورش آن‌ها در برخی مناطق شد.

۳) بخش عمده‌ای از جمعیت ایران را تشکیل می‌دادند که رونق دامداری وابسته به فعالیت‌های آنان بود.

۴) رضا شاه با هدف مهار کردن نیروی رزمی عشایر، اقدام به اسکان اجباری عشایر نمود.

۲۰۱ ۱ به تدریج تا اواخر دوره گردآوری خوراک، توانایی بشر در سخن گفتن و اندیشیدن تکامل یافت و به حدی رسید که هنر نقاشی را برای نشان دادن احساس و اندیشه خود به کار گرفت.

۲۰۲ ۳ الف) ترویج پرستش خدای خورشید: جدید

ب) ساخت اهرام سه‌گانه: قدیم

ج) اوج قدرت فرعون‌ها: قدیم

۲۰۳ ۳ «چندراگوپتا»، با به اطاعت درآوردن شماری از حاکمان محلی شمال هند، سلسله موری را بنیان گذاشت.

۲۰۴ ۳ نوسازی تشکیلات اداری و مالیاتی و پایان دادن به تجزیه سیاسی چین، مربوط به سلسله «چهاین» هستند که قبل از سلسله «هان» روی کار آمده بود.

۲۰۵ ۴ پس از مرگ اسکندر، یکی از سرداران او در یونان قدرت را به دست گرفت. حکومت مقدونیان بر یونان، تا زمانی که این کشور ضمیمه امپراتوری روم شد، ادامه یافت.

۲۰۶ ۲ در نتیجه تغییرات اکتاویان، مجلس سنا به عنوان مجمع اصلی مشورتی باقی ماند و در انتخاب امپراتور، ایفای نقش کرد؛ بنابراین گزینه (۲) از نتایج تغییرات اکتاویان نیست.

۲۰۷ ۴ راولینسون، سنگ‌نوشته داریوش هخامنشی را در بیستون ترجمه کرد.

۲۰۸ ۴ خدای‌نامه‌ها، از مهم‌ترین نوشته‌های تاریخی دوره ساسانی به شمار می‌روند که بازگوکننده تاریخ عمومی سرزمین و مردم ایران از آغاز آفرینش تا اواخر حکومت ساسانی هستند.



## جغرافیا

- ۲۱۷ ۴ اقدامات عمر بن عبدالعزیز (هشتمین خلیفه اموی) موجب تغییر مهم و پایداری در سیاست امویان نشد؛ چراکه دوران خلافت عمر بن عبدالعزیز کوتاه بود و خلفای بعدی، سیاست او را کنار نهادند.
- ۲۱۸ ۲ مأمون، تحت تأثیر وزیر قدرتمند خود (فضل بن سهل)، مرکز خلافت را از بغداد به مرو منتقل کرد.
- ۲۱۹ ۲ هارون الرشید، پنجمین خلیفه عباسی که مقام و حتی جانش را مدیون دبیر و مربی خویش، یحیی پسر خالد برمکی بود، اداره امور خلافت را به او سپرد. یحیی و دو پسرش مدت هفده سال صاحب چنان قدرت و عظمتی بودند که این دوره در تاریخ به دوران فرمانروایی برمکیان معروف شده است.
- ۲۲۰ ۱ ایرانیان، ناامیدی رستم فرخزاد (فرمانده سپاه ساسانی) از پیروزی و همکاری برخی دهقانان و قبیله‌های عرب ساکن سواد با مسلمانان اشاره کرد.
- ۲۲۱ ۲ شبکه عبارت است از تعدادی مکان‌های جغرافیایی که به صورت یک سامانه به وسیله مسیرهایی به یکدیگر پیوند داده شده‌اند.
- ۲۲۲ ۳ تقاضای حمل و نقل از نظر کمی یعنی تقاضای افزایش مسیره‌ها و وسایل حمل و نقل مانند جاده‌ها، بنادر و فرودگاه‌ها.
- ۲۲۳ ۱
- ۲۲۴ ۴ الف) ساکنان روستاها و مزارع مجاور خطوط لوله انتقال نفت و گاز، باید از حفاری‌های غیرمجاز بپرهیزند ← ص
- ب) باید خطرات پرتاب اشیاء به سمت قطارها را که موجب خسارت اموال عمومی و زخمی شدن مسافران می‌شود، به ساکنان مناطق نزدیک ریل‌های قطار گوشزد کرد ← ص
- ج) باید اصول رانندگی صحیح در جاده‌ها و رعایت نکاتی نظیر پرهیز از سبقت و سرعت غیرمجاز آموزش داده شود ← ص
- د) از دوربین‌های کنترل سرعت در جاده‌ها استفاده می‌شود و چمدان‌ها و مسافران با اشعه X در فرودگاه‌ها کنترل می‌شوند ← ص
- ۲۲۵ ۳ از تأثیرات حمل و نقل بر محیط زیست، آلودگی منظر (انبوه موتورسیکلت‌ها، کانتینرها و ...) است.
- ۲۲۶ ۳ حمل و نقل چندوجهی یا چندمنظوره، ترکیبی از دو یا چند شیوه مختلف حمل و نقل است.
- ۲۲۷ ۲ مهم‌ترین راهکار بهبود حمل و نقل شهری، گسترش حمل و نقل عمومی است.
- ۲۲۸ ۴ قطار هوایی ← مونوریل
- قطار خیابانی که روی ریل‌ها حرکت می‌کند ← تراموا
- ۲۲۹ ۳ در شهرهای بُناب و میاندوآب اغلب خانواده‌ها دوچرخه دارند.
- ۲۳۰ ۲ در کشورهای هلند، دانمارک، آلمان و سوئد، سهم دوچرخه از سفرهای درون‌شهری بین ۱۰ تا ۳۰ درصد است.
- ۲۳۱ ۳ پژوهشگر با نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات، پاسخ مسئله پژوهش را می‌یابد.
- ۲۳۲ ۲ تقریباً فاصله مداری کشور ایران تا مدار رأس‌السرطان ۲ درجه است.
- ۲۳۳ ۴ دریای عمان به واسطه مجاورت با آب‌های آزاد و وجود سواحل با قابلیت‌های دفاعی مناسب، از نظر اقتصادی و نظامی اهمیت بسیاری برای ایران دارد.
- ۲۳۴ ۳ فعالیت‌های آتشفشانی در دوره کواترنر سبب شکل‌گیری قله دماوند شده است.





## جامعه‌شناسی

## ۲۵۱ ۳ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

ج) آریستوکراسی حکومت نخبگانی است که از امتیازات طبقاتی برخوردار بوده‌اند.  
د) در گذشته قدرت سخت یک کشور موجب سلطه سیاسی و اقتصادی بر سایر کشورها می‌شد، اما امروزه قدرت نرم سبب سلطه فرهنگی می‌شود.

۲۵۲ ۲ هنگامی که قدرت برخلاف حکم و قانون الهی باشد اما تبعیت از آن، از روی رضایت باشد، قدرتی مقبول ولی غیرمشروع وجود دارد.

سیاست، اعمال قدرت سازمان‌یافته، برای دستیابی به هدف است.  
امور سیاسی، همواره مورد تأیید یا رد، انتخاب یا طرد، ستایش یا نکوهش انسان‌ها قرار می‌گیرند؛ یعنی امور سیاسی، اموری خنثی نیستند.

۲۵۳ ۴ انقلاب‌هایی که با استفاده از قدرت نرم رسانه‌ها درصدد براندازی حکومت‌های مخالف غرب برآمدند، انقلاب‌های رنگین نام گرفتند.

جامعه‌شناسان انتقادی، یافتن راهی برای داوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی به ویژه در عرصه قدرت را ضروری می‌دانند و دست شستن از این آرمان بزرگ را بن‌بست زندگی انسان معرفی می‌کنند.

هنگامی که سلطه به شیوه فرهنگی اعمال شود، بیشتر مورد رضایت و پذیرش قرار می‌گیرد، جامعه‌شناسان از این نوع سلطه به «هژمونی» تعبیر می‌کنند.  
حکومت پاپ بر واتیکان و کلیسای جهانی کاتولیک، از جمله حکومت‌های موناشری دانسته شده است.

۲۵۴ ۱ وقتی علوم اجتماعی برای مطالعه هر فرهنگ مجبور باشد که آن فرهنگ را فقط از منظر مردمی که آن را پذیرفته‌اند، ببیند و بررسی کند، امکان مقایسه و داوری فرهنگ‌ها و ارزش‌ها از دست می‌رود.

۲۵۵ ۲ اگر در مطالعه سایر جوامع و فرهنگ‌ها، به معانی فرهنگی آن‌ها توجه نکنیم و آن‌ها را از منظر غرب مطالعه کنیم، معنای پدیده‌های اجتماعی در آن فرهنگ‌ها را به درستی دریافت نمی‌کنیم. برای جلوگیری از این خطا باید بگوئیم جوامع و فرهنگ‌های دیگر را از منظر خودشان مطالعه کنیم؛ یعنی با رویکرد تفسیری به بررسی آن‌ها بپردازیم.

هنگامی که سلطه به شیوه فرهنگی اعمال شود، بیشتر مورد رضایت و پذیرش قرار می‌گیرد، جامعه‌شناسان از این نوع سلطه به «هژمونی» تعبیر می‌کنند.  
تمامی کنش‌های سیاسی با دو مفهوم «بهرتر» و «بدتر» هدایت می‌شوند.

لیبرال دموکراسی نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم شکل می‌گیرد و هیچ حقیقت و فضیلتی را که مستقل از خواست مردم باشد، به رسمیت نمی‌شناسد.

۲۵۶ ۴ فارابی مانند ارسطو نظام‌های سیاسی را دسته‌بندی کرد و ملاک‌های دیگری بر ملاک‌های ارسطو افزود. برای مثال فارابی ملاک دین‌مداری یا دنیامداری نظام سیاسی را نیز در نظر گرفت.

جمهوری، حکومت اکثریت براساس فضیلت و دموکراسی حکومت اکثریت براساس خواست و میل حاکم است؛ بنابراین تفاوتشان در روش حکومت است.  
جامعه‌شناسان انتقادی معتقدند که رویکردهای تبیینی و تفسیری هر دو محافظه کارند.

آریستوکراسی، حکومت اقلیت براساس فضیلت و الیگارشی، حکومت اقلیت براساس خواست و میل حاکم است؛ بنابراین تفاوتشان در روش حکومت است.

۲۳۵ ۴ جهت شمالی - جنوبی ← تالش

جهت شمال غربی - جنوب شرقی ← زاگرس

جهت غربی - شرقی ← البرز

۲۳۶ ۳ افزایش رسوبات سبب گسترش سیلاب‌دشت‌ها در رشته‌کوه زاگرس می‌شود.

۲۳۷ ۲ در جنوب سیستان و بلوچستان و اطراف چاله جازموریان در کرمان، منطقه مکران واقع شده است.

۲۳۸ ۳ پاره‌ای از دشت‌ها حاصل انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین‌ها هستند، مانند دشت ارژن در فارس.

۲۳۹ ۲ کمربند پرفشار جنب حاره‌ای، در مدار ۳۰ درجه شمالی و جنوبی تشکیل می‌شود.

۲۴۰ ۴ بخش زیادی از بیابان لوت به دلیل قرارگیری در منطقه فشار زیاد جنب حاره‌ای، کم‌تر از ۳۰ میلی‌متر باران دارد.

۲۴۱ ۳ ابرهای کومولونیمبوس مربوط به جبهه سرد می‌باشد.

۲۴۲ ۴ در طبقه‌بندی کوپن، آب و هوای بسیار سرد کمبود بارش دارد و از نظر پوشش گیاهی، نامناسب برای رویش گیاه است.

۲۴۳ ۱ علت اصلی به وجود آمدن بیابان‌های آتاکاما و نامیب در سواحل قاره‌ها، وجود مرکز پرفشار و صعود نکردن هوا می‌باشد.

۲۴۴ ۲ دره‌های U شکل معمولاً بر اثر فرسایش یخچالی پدید آمده‌اند و در کوهستان‌ها پیوسته هوازگی فیزیکی (مکانیکی) و شیمیایی رخ می‌دهد.

۲۴۵ ۳ تصویر صورت سؤال مربوط به برخان است.

۲۴۶ ۲ آب‌سنگ‌ها و جزایر مرجانی، باتلاق‌ها و زبانه یا دماغه ماسه‌ای از جمله اشکال فرسایشی تراکمی در سواحل هستند.

۲۴۷ ۳ بیشترین NPP ← جنگل‌های بارانی استوایی

کم‌ترین NPP ← بیابان

۲۴۸ ۱ صحرای بزرگ آفریقا ← فسفات

کالاهاری ← الماس

۲۴۹ ۳ ۴۰٪ جمعیت جهان در نواحی ساحلی زندگی می‌کنند و حدود ۳۳٪ سطح زمین پوشیده از بیابان است.

۲۵۰ ۱ حدود ۱۰٪ مردم جهان در نواحی کوهستانی زندگی می‌کنند و دامنه‌های کوه‌های آلپ دارای بیشترین تراکم جمعیت در نواحی کوهستانی جهان است.





۲۵۷ ۲

در یک جهان اجتماعی، نظام سیاسی نمی‌تواند مستقل از نظام‌های دیگر مانند نظام فرهنگی، اقتصادی و ... باشد؛ بلکه در تعامل با آن‌ها قرار می‌گیرد. نظام سیاسی بر نظام‌های دیگر اثر می‌گذارد و از آن‌ها نیز تأثیر می‌پذیرد. برای مثال شعار جمهوری فرانسه بر سر در یک کلیسا پس از قانون سال ۱۹۰۵ مبنی بر جدایی دین از سیاست، بیانگر تأثیر نظام سیاسی بر نظام فرهنگی است.

**لیبرال دموکراسی** نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم شکل می‌گیرد و هیچ حقیقت و فضیلتی را که مستقل از خواست مردم باشد، به رسمیت نمی‌شناسد. هم‌چنین حکومتی دنیوی و سکولار است. این نظام سیاسی با فرهنگ جهان غرب که رویکردی دنیوی به جهان هستی دارد، سازگار است و آزادی را مهم‌ترین ارزش اجتماعی می‌داند. توسعه، ثبات، رفاه و سلطه بر طبیعت و جهان، از دیگر ارزش‌های مهم در این نظام سیاسی هستند.

امروزه بسیاری از کنشگران فردی با استفاده از شبکه‌های اجتماعی، ارتباطات اجتماعی گسترده‌ای در فضای مجازی دارند و به همین دلیل گاهی در مقایسه با دولت‌ها، تأثیرگذاری اجتماعی و فرهنگی بیشتری دارند؛ **سلبریتی‌ها**، ستاره‌های هنری، ورزشی و ... از جمله این کنشگران فردی هستند که در برخی موارد می‌توانند جریان‌ساز شوند.

۲۵۸ ۳

وبر جامعه‌شناسی خود را **تفهیمی - تبیینی** معرفی می‌کرد. ماکس وبر شهر را زیستگاهی که دارای قلعه و برج و بارو، بازار، دادگاه مستقل و ... است، تعریف می‌کند.

جامعه‌شناسان **انتقادی**، یافتن راهی برای دآوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی به ویژه در عرضه قدرت را ضروری می‌دانند و دست شستن از این آرمان بزرگ را بن‌بست زندگی انسان معرفی می‌کنند.

جامعه‌شناسی **تفسیری**، اگرچه امور سیاسی را پدیده‌هایی معنادار و ارزشی می‌داند، اما صرفاً به توصیف ارزش‌ها و نظام‌های سیاسی بسنده می‌کند و ملاک و معیاری برای ارزیابی علمی آن‌ها ارائه نمی‌دهد.

جامعه‌شناسی **تبیینی**، با ارزش‌زدایی و معنازدایی از قدرت، آن را به عنوان یک پدیده خنثی و فاقد معنا مطالعه می‌کند.

۲۵۹ ۱

در نظام جمهوری اسلامی، **قوانین و مقررات با خواست مردم و براساس احکام الهی و اسلامی تعیین می‌گردند**.

جامعه‌شناسان انتقادی معتقدند که رویکردهای تبیینی و تفسیری هر دو **محافظه‌کارند و نه تنها هیچ راهکاری برای بهتر ساختن وضعیت موجود ندارند، بلکه انسان‌ها را در برابر وضعیت موجود منفعل و مجبور می‌سازند**.

۲۶۰ ۱

**سلبریتی** به معنای ستاره و فرد مشهور است. ستاره‌ها سلبریتی شدن خود را مدیون رسانه‌ها هستند. رسانه‌ها نیز از طریق آن‌ها **درآمدزایی** می‌کنند.

ارسطو از دو ملاک **تعداد حاکمان و روش حکومت** برای دسته‌بندی نظام‌های سیاسی استفاده کرده و از شش نوع حکومت نام برده است. تنها راه تأثیر گذاردن بر اراده دیگران و به خدمت گرفتن فعالیت ارادی ایشان، **جلب تبعیت** آن‌هاست که بتوانند مطابق آنچه از آن‌ها خواسته می‌شود، عمل کنند.

۲۶۱ ۳ **بررسی عبارتهای نادرست:**

الف) هر جهان اجتماعی که روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشد، در معرض آسیب‌های بیشتری قرار می‌گیرد؛ **بازتولیدش با مشکل مواجه می‌شود و دوام و بقای آن تهدید می‌شود**.

د) انسداد اجتماعی بیشتر در جوامعی وجود دارد که موقعیت اجتماعی افراد براساس ویژگی‌های انتسابی مانند وراثت، نژاد و ... تعیین می‌شود؛ ولی در بسیاری از جوامع که مبتنی بر ویژگی‌های اکتسابی هستند، نیز شرایط به گونه‌ای است که در عمل، راه تحرک اجتماعی بر محرومان جامعه بسته می‌شود. مثلاً در جوامعی که رده‌بندی موقعیت‌های اجتماعی براساس سرمایه اقتصادی است، محرومان با انسداد اجتماعی مواجه‌اند.

۲۶۲ ۲

مادامی که **هویت اجتماعی افراد در چارچوب عقاید و ارزش‌های اساسی جامعه شکل می‌گیرد**، تغییرات هویتی افراد و گروه‌ها با هویت جهان اجتماعی سازگار است و مورد تشویق و تأیید جامعه نیز قرار می‌گیرد. پذیرش معیار فایده‌مندی توسط عموم مردم به شکل‌گیری **جوامعی** انجامید که در آن‌ها **وضعیت اقتصادی افراد، موقعیت اجتماعی آن‌ها را معین می‌کرد** و سایر ویژگی‌های هویتی به آن وابسته می‌شد.

گاهی **تعارض فرهنگی** یا همان شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی **تداوم** می‌یابد و جهان اجتماعی نمی‌تواند کنش‌های اجتماعی را براساس فرهنگ خود سامان دهد. این وضعیت می‌تواند به «تزلزل فرهنگی» منجر شود.

۲۶۳ ۱

تغییرات هویتی افراد، گاه از مرزهای مورد قبول جهان اجتماعی فراتر می‌رود. اگر **تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد** و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند به دنبال بیاورد، به **تعارض فرهنگی** منجر می‌شود.

**تزلزل فرهنگی** هنگامی رخ می‌دهد که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند، مورد تردید قرار گیرند و ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند. به عبارت دیگر ناسازگاری اغلب از سطح رفتارها و هنجارها آغاز می‌شود و به سطوح عمیق‌تر یعنی عقاید و ارزش‌ها می‌رسد.

افناعم روشی است که به واسطه آن، فرهنگ در افراد درونی می‌شود.

هرگاه نوعی از عقاید و ارزش‌ها از سوی افراد پذیرفته و به رسمیت شناخته شود، **هویت فرهنگی** جهان اجتماعی **پدید می‌آید**.

۲۶۴ ۲

تحرک اجتماعی **افقی درون‌نسلی**: شخصی شغل خود را تغییر می‌دهد، در صورتی که شغل جدید، موقعیت اجتماعی او را تغییر ندهد، تحرک اجتماعی **افقی** دارد. تحرک اجتماعی گاه **درون یک نسل** (یک فرد در طول زندگی خودش) اتفاق می‌افتد.

فرزند کارمندی که مدیر یک شرکت می‌شود، تحرک اجتماعی **صعودی** پیدا کرده است. تحرک اجتماعی گاه در دو نسل (یک فرد نسبت به والدینش) اتفاق می‌افتد (**میان‌نسلی**).

تحرک اجتماعی **افقی میان‌نسلی**: وقتی هر دو فرزند یک نانو شغل پدرشان را ادامه می‌دهند و موقعیت اجتماعی آن‌ها نسبت به پدرشان تغییری نمی‌کند، تحرک اجتماعی **افقی** دارند و تحرک اجتماعی گاه در دو نسل (یک فرد نسبت به والدینش) اتفاق می‌افتد (**میان‌نسلی**).

مدیر اداره هنگامی که به صورت کارمند عادی به کار خود ادامه می‌دهد، تحرک اجتماعی **نزولی** دارد. تحرک اجتماعی گاه **درون یک نسل** (یک فرد در طول زندگی خودش) اتفاق می‌افتد.



۲۶۹ ۲ افراد در بدو تولد، هویت اجتماعی انتسابی خود را به صورت انفعالی در محیط خانواده و ... می‌پذیرند. با گذر زمان، آن‌ها به گونه‌ای فعال، با محیط اجتماعی خود برخورد می‌کنند؛ هویت اکتسابی خود را به دست می‌آورند و متناسب با این هویت اجتماعی جدید، از موقعیت اجتماعی جدیدی برخوردار می‌شوند.

۲۷۰ ۴ در جهان‌های اجتماعی مختلف، فرصت‌های پیش روی افراد برای تحرک اجتماعی و کسب هویت‌های جدید، متفاوت است. هر جامعه‌ای به تناسب عقاید و ارزش‌هایی که دارد، برخی تغییرات هویتی و تحرک‌های اجتماعی را تشویق و برخی دیگر را منع می‌کند. برای مثال در جوامع سکولار و دنیوی، امکان رأی دادن به قوانین الهی وجود ندارد. اکثریت مردم الجزایر در سال ۱۹۹۱ میلادی به حاکمیت اسلامی رأی دادند، اما کودتای نظامی مانع از اجرای نتایج انتخابات شد. رئیس‌جمهور وقت آمریکا در دفاع از این کودتا گفت که مردم الجزایر نیاز به دموکراسی کنترل شده دارند.

۲۷۱ ۲ بررسی عبارت نادرست:  
ج) آسیب‌های مربوط به فقر و غنا همواره متوجه قشرهای فقیر و ضعیف جامعه است. بحران اقتصادی در صورتی که کنترل نشود، می‌تواند به فروپاشی حکومت‌ها منجر شود.

۲۷۲ ۴ بحران زیست‌محیطی، ابتدا در حوزه رابطه انسان با طبیعت قرار داشت، ولی به تدریج به روابط انسان‌ها و جوامع با یکدیگر نیز سرایت کرد و به آسیب‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی هم‌چون مهاجرت، حاشیه‌نشینی، بیکاری، فقر و اختلافات سیاسی منطقه‌ای و فرمانطقه‌ای منجر شد. به منظور چاره‌اندیشی برای این آسیب‌ها، همایش‌های بین‌المللی متعددی درباره بحران زیست‌محیطی برگزار شده است که البته نتوانسته‌اند از شتاب بحران بکاهند. دو اصطلاح استعمارگر و استعمارزده را کسانی به کار می‌برند که چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر را به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کنند و به ابعاد فرهنگی آن نیز توجه دارند.

چالش بلوک شرق و غرب از نوع چالش‌هایی بود که درون یک فرهنگ و تمدن پدید می‌آید، نه از نوع چالش‌هایی که بین فرهنگ‌های مختلف، شکل می‌گیرد. دو جنگ جهانی، با درگیری کشورهای اروپایی آغاز شد. هیچ‌یک از این دو جنگ، منشأ دینی نداشت و ظاهر مذهبی و دینی نیز به خود نگرفت. طرف‌های درگیر در این دو جنگ، در قالب اندیشه‌های ناسیونالیستی، لیبرالیستی و سوسیالیستی، رفتار خود را توجیه می‌کردند.

۲۷۳ ۳ چالش فقر و غنا چالشی همیشگی است. آسیب‌های مربوط به فقر و غنا همواره متوجه قشرهای فقیر و ضعیف جامعه است. نظریه جنگ تمدن‌ها نظریه‌ای بود که عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی را توجیه می‌کرد.

۲۷۴ ۱ تا زمان فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، جنگ سرد بین بلوک شرق و غرب، به همراه جنگ گرم بین مناطق پیرامونی این دو، ادامه یافت و به اقتصاد کشورهای صنعتی که وابسته به تسلیحات نظامی بود، رونق بخشید. حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی موجب آن شد که دولتمردان انگلیسی از جمله لرد جان راسل، پدربزرگ برتراند راسل فیلسوف مشهور، از هر اقدامی برای مقابله با قحطی ایرلند خودداری کنند.

بحران اقتصادی اغلب با چالش فقر و غنا پیوند می‌خورد و بر دامنه آن افزوده می‌شود.

۲۶۵ ۲ در جوامع فئودالی غربی، موقعیت اجتماعی افراد به رابطه آن‌ها با زمین بستگی داشت. برخی ارباب و گروهی رعیت بودند.

به فرآیندی که هر فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌کند و مسیری که برای شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد طی می‌شود، جامعه‌پذیری می‌گویند. جامعه‌پذیری در جوامع مختلف، شیوه واحد و ثابتی ندارد و برخی افراد به طور کامل جامعه‌پذیر نمی‌شوند.

۲۶۶ ۳ به مجموعه فعالیت‌هایی که برای پذیرش فرهنگ جامعه و انطباق افراد با انتظارات جامعه انجام می‌گیرد، کنترل اجتماعی می‌گویند. در جوامع فئودالی غربی، موقعیت اجتماعی افراد به رابطه آن‌ها با زمین بستگی داشت. برخی ارباب و گروهی رعیت بودند. در این جوامع، طبقه‌ای از مردم عادی هم وجود داشت که نه اشراف بودند و نه رعیت. به همین دلیل از آن‌ها به طبقه سوم یاد می‌شد که شامل صراف، بنا، کفاش و ... بود. این طبقه هویت منفی و پست داشت و از نظر قانونی و اجتماعی از هیچ اهمیت و اعتباری برخوردار نبود؛ ولی به علت فواید و کارکردهایی که داشت، تحمل می‌شد. این طبقه همان طبقه متوسط بود.

بسیاری از متفکران، شکل‌گیری دوران پسامدرن را تحول هویت جهان متجدد می‌دانند و برخی آن را تغییری می‌دانند که درون این جهان اتفاق افتاده و پذیرفته شده است.

بازتولید هویت اجتماعی به معنای انتقال آن از نسلی به نسل دیگر است به گونه‌ای که علی‌رغم گذر زمان و پذیرش تغییرات، ویژگی‌های اساسی آن پایدار می‌ماند و دوام می‌آورد.

۲۶۷ ۴ کسب هویت‌های اجتماعی جدید، با تغییراتی در موقعیت اجتماعی افراد همراه است.

هرگاه عقاید و ارزش‌ها اهمیت و اعتبار خود را نزد اعضای جهان اجتماعی از دست بدهند، دوام هویت فرهنگی با چالش‌هایی مواجه می‌شود.

بحران هویت فرهنگی در جایی به وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

۲۶۸ ۱ کاستی و خلأ معنوی، دانشمندان و متفکران اجتماعی را به بازاندیشی درباره بنیان‌های عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی فرا می‌خواند و آن‌ها را برای عبور از مرزهای هویت فرهنگی آن تشویق می‌کند.

جهان اجتماعی که متناسب با نیازهای معنوی و روحی افراد عمل نکند، به پرسش‌های آن‌ها درباره معنای زندگی و مرگ پاسخ ندهد، از این پرسش‌ها غفلت کند یا به پوچ انگاری برسد؛ نشاط زندگی را از دست می‌دهد و با انواع مختلف آسیب‌ها مانند یأس، ناامیدی و خودکشی افراد روبه‌رو می‌شود.

جهانی که حول ارزش‌های دنیوی و این جهانی شکل می‌گیرد، تحرک اجتماعی را در محدوده همان ارزش‌ها به رسمیت می‌شناسد. در یک جهان سکولار، هویت دینی و معنوی افراد نمی‌تواند بروز و ظهور اجتماعی داشته باشد. فرهنگ‌هایی که ظرفیت منطقی و عقلانی بیشتری دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند، از قدرت اقناعی بیشتری برخوردارند.



۲۷۵ ۴

چالش فقر و غنا چالشی همیشگی است ولی بحران اقتصادی اغلب دوره‌ای و مقطعی است بلوک شرق و بلوک غرب از نظر سیاسی، اقتصادی و جغرافیایی در دو بخش متمایز و جدا قرار می‌گرفتند.

از مهم‌ترین عوامل وقوع این دو جنگ، رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری بود.

جان راسل، توماس مالتوس، دیوید ریکاردو از نظریه‌پردازان لیبرال بودند.

۲۷۶ ۳

نظریه‌پردازان لیبرال، آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانستند.

سوسیالیسم و کمونیسم، در مقابل فردگرایی لیبرال، دو رویکرد جامعه‌گرا هستند.

بحران اقتصادی در صورتی که کنترل نشود، می‌تواند به فروپاشی حکومت‌ها منجر شود.

بحران زیست‌محیطی، ابتدا در حوزه رابطه انسان با طبیعت قرار داشت، ولی به تدریج به روابط انسان‌ها و جوامع با یکدیگر نیز سرایت کرد.

جنگ پدیده‌ای اجتماعی است. جامعه بشری در گذشته تاریخ خود شاهد جنگ‌های فراوانی بوده است. امپراتوری‌های بزرگ، اغلب مرزهای خود را با پیروزی در جنگ تعیین می‌کردند. برخی از جنگ‌ها نیز منشأ دینی و مذهبی داشته یا ظاهراً توجیه دینی می‌شدند.

۲۷۷ ۲

اگوست کنت، جامعه‌شناس فرانسوی، معتقد بود که فاتحان در گذشته تاریخ، با غنایم جنگی بر ثروت خود می‌افزودند، ولی با رشد علم تجربی و صنعت، ثروت از طریق غلبه بر طبیعت به دست می‌آید. به همین دلیل بعد از انقلاب صنعتی، جنگ از زندگی بشر رخت برمی‌بندد. از دیدگاه او، جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی، امری ذاتی نیست، بلکه امری عارضی و تحمیلی است.

ریکاردو، اقتصاددان مخالف دخالت دولت در اقتصاد، حتی افزایش دستمزد کارگران و رفاه آنان را موجب افزایش تولید نسل آن‌ها و پیدایش مشکلات بعدی می‌داند و معتقد است: «اگر حکومت‌گران ما بگذارند سرمایه، پرسودترین راه خود را دنبال کند، کالاها قیمت مناسب خود را داشته باشند، استعداد و تلاش به پاداش طبیعی خود برسد و بلاهت و حماقت نیز مجازات طبیعی خود را ببینند، پیشرفت کشور را به بهترین وجه تأمین خواهند کرد.

مارکس در نیمه دوم قرن نوزدهم، لیبرالیسم اقتصادی را نقد کرد. از نظر او، حل چالش‌های جامعه سرمایه‌داری، فقط با یک انقلاب قابل حل بود.

هانتینگتون از آخرین مرحله درگیری‌ها در جهان معاصر، با عنوان جنگ تمدن‌ها یاد می‌کند. از نظر او در این مرحله، دیگر دولت - ملت‌ها بازیگران اصلی صحنه روابط بین‌المللی نیستند و رقابت‌ها و درگیری‌ها، بین فرهنگ‌ها و تمدن‌های بزرگ (نه بین دولت - ملت‌ها) به وقوع خواهد پیوست و در این میان، فرهنگ اسلامی بزرگ‌ترین تهدید برای غرب است.

۲۷۸ ۳

لیبرالیسم اولیه بیشتر رویکردی فردی و اقتصادی داشت، به حمایت و دستگیری از فقرا قائل نبود و پیامدهای زیر را به دنبال آورد: روابط اجتماعی ارباب - رعیتی را درهم ریخت. کشاورزان را از بردگی رها کرد، به آن‌ها اجازه داد که مهاجرت کنند و درباره شیوه زندگی خود تصمیم بگیرند، موانع پیشین مانند غیر قابل فروش بودن زمین را از پیش پای صاحبان ثروت برداشت و کشاورزان را به کارگرانی تبدیل کرد که سرمایه وجود خود را به صاحبان ثروت و صنعت (سرمایه‌داران) می‌فروختند. سرمایه‌داران، آزادانه به بهره‌کشی از کارگران پرداختند. کارگران، بردگان جدیدی بودند که ظاهراً از همه قید و بندهای پیشین، آزاد شده بودند.

۲۷۹ ۱

با این‌که مارکس و مارکسیست‌ها طبقه و نظام طبقاتی را محصول سرمایه‌داری می‌دانستند و به آن انتقاد داشتند، در کشورهای سوسیالیستی طبقه جدیدی شکل گرفت که نه براساس ثروت، بلکه بر مدار قدرت سازمان می‌یافت.

اصطلاح مرکز و پیرامون به نقش مرکزی کشورهای ثروتمند و صنعتی اشاره دارد. این اصطلاح را کسانی به کار می‌برند که معتقدند کشورهای پیرامونی به سبب عملکرد کشورهای مرکزی، ضعیف و فقیر شده‌اند. براساس این نظریه، جوامع غربی، چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند؛ به این ترتیب که با ثروت به دست آمده از کشورهای پیرامونی، رفاه کارگران و اقشار ضعیف خود را تأمین می‌کنند و مشکلات حاد درونی‌شان را به بیرون از مرزهای خود انتقال می‌دهند. آن‌ها با سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی، انتقال ثروت از کشورهای پیرامون به کشورهای مرکز را آسان می‌کنند.

بحران‌های اقتصادی در ابتدا به کشورهای غربی محدود می‌شدند و از عوامل داخلی آن‌ها اثر می‌پذیرفتند، ولی با شکل‌گیری اقتصاد جهانی و کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و جغرافیایی، این بحران‌ها که منطقه‌ای بودند، به سرعت آثار و پیامدهای خود را در سطح جهان آشکار ساختند.

لیبرالیسم اولیه با تکیه بر شعار آزادی و به ویژه آزادی اقتصادی، راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد و عدالت را نادیده گرفت. بدین ترتیب، نخستین چالش که چالش فقر و غناست، در کشورهای غربی شکل گرفت.

۲۸۰ ۱

بحران اقتصادی و چالش فقر و غنا هر دو، هویت اقتصادی دارند. مفاهیم شمال و جنوب عمدتاً بعد از جنگ جهانی دوم به کار گرفته شد زیرا برخی اندیشمندان معتقد بودند که چالش اصلی بین بلوک شرق و بلوک غرب، نیست بلکه چالش اصلی بین کشورهای غنی و کشورهای فقیر است. وقوع دو جنگ بزرگ جهانی در نیمه اول قرن بیستم، خطا بودن نظریه کنت را نشان می‌دهد.

با این‌که مارکس و مارکسیست‌ها طبقه و نظام طبقاتی را محصول سرمایه‌داری می‌دانستند و به آن انتقاد داشتند، در کشورهای سوسیالیستی طبقه جدیدی شکل گرفت که نه براساس ثروت بلکه بر مدار قدرت سازمان می‌یافت.



## فلسفه و منطق

۲۸۱ ۴ از نظر فیلسوفان، ابزار عقل که یک توانمندی فوق‌العاده است، در ابتدای کودکی به صورت یک استعداد وجود دارد که باید با تربیت و تمرین به شکوفایی و فعلیت برسد و کودک توانایی استدلال و تفکر را به دست آورد. لذا اگر «تربیت عقلانی» به خوبی صورت نگیرد، عقل به توانایی‌های لازم نمی‌رسد و نمی‌تواند به خوبی حق را از باطل و درست را از نادرست تشخیص دهد. توانایی افراد در تعقل و استدلال متفاوت است؛ برخی از انسان‌ها قدرت استدلال قوی‌تری دارند و برخی، قدرت استدلال آن‌ها ضعیف‌تر است. اما همه می‌توانند با تربیت و تمرین به درجات خوبی از عقلانیت دست یابند.

۲۸۲ ۱ از آن‌جا که فلسفه با استدلال‌های عقلی محض سروکار دارد، استفاده عقل در این دانش از سایر دانش‌ها بیشتر است و معمولاً فلسفه را با عقل و استدلال عقلی همراه می‌دانند.

۲۸۳ ۲ به عقیده فیلسوفان الهی، موجودات عقلانی همان موجودات مجرد از ماده و جسم‌اند که در عالم عقل به سر می‌برند. علم این قبیل موجودات، از طریق استدلال و کنار هم گذاشتن مفاهیم نیست بلکه این موجودات، حقایق اشیا را «شهود» می‌کنند و به مفاهیم و استدلال مفهومی نیازی ندارند. این فیلسوفان هم‌چنین معتقدند که روح هر انسانی نیز استعداد رسیدن به چنین مرتبه‌ای از وجود را دارد و روح او می‌تواند در مرتبه عالم عقل قرار بگیرد و حقایق را از طریق شهود به دست آورد. او می‌تواند با تهذیب نفس به مرتبه‌ای برسد که کاملاً از ماده و جسم مجرد شود و در عین استفاده از قوه استدلال، هم‌چون فرشتگان، بسیاری از حقایق را نیز شهود نماید.

۲۸۴ ۳ از نظر ارسطو، عقل، از آن جهت که درباره اشیا و موجودات و چگونگی آن‌ها بحث می‌کند، مانند بحث درباره خدا، کهکشان و درجه حرارت آب، عقل نظری نامیده می‌شود و دانشی که از این جهت به دست می‌آید، علم نظری نام دارد. از این سخن ارسطو می‌توان چنین برداشت کرد که جایگاه استدلال تجربی تنها در حیطه عقل نظری است که به هست‌ها و نیست‌ها مربوط است.

## بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) استدلال قیاسی شامل حیطه عقل نظری نیز هست.  
(۲) به نظر ارسطو، عقل، از آن جهت که درباره اشیا و موجودات و چگونگی آن‌ها بحث می‌کند، عقل نظری و از آن جهت که درباره رفتارهای اختیاری انسان حکم می‌کند عقل عملی نامیده می‌شود، بنابراین وی نمی‌گوید که چون فلسفه با استدلال‌های عقلی محض سروکار دارد، استفاده از عقل نظری در آن بیشتر است.  
(۳) ارسطو برای انسان دو قوه عقل فاعل نبود، بلکه می‌گفت که قوه عقل انسان براساس کاری که انجام می‌دهد، به عقل نظری و عقل عملی تقسیم می‌شود و براساس آن، دانش بشری نیز به دو قسمت علم نظری و علم عملی تقسیم می‌گردد.  
۲۸۵ ۱ ارسطو، به عقل به عنوان قوه استدلال انسان، توجه ویژه‌ای کرد و توضیح داد که قوه عقل براساس کاری که انجام می‌دهد، به عقل نظری و عقل عملی تقسیم می‌شود. وی که عقل را ذاتی انسان می‌دانست، تصویر روشن‌تری (تبیین دقیق‌تری) از عقل عرضه کرد.

۲۸۶ ۳ در ابتدای دوره دوم حاکمیت کلیسا، نه تنها اندیشه‌های ضد دینی وجود نداشت، بلکه فیلسوفان و حکمای مسیحی این دوره، تحت تأثیر مطالعه کتاب‌های ابن‌سینا و ابن‌رشد و سایر فیلسوفان مسلمان که به زبان‌های اروپایی ترجمه شده بود، به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند، اما از آن‌جا که توجه به عقل و عقلانیت با مبانی اولیه کلیسای کاتولیک سازگاری نداشت، این توجه و روی‌آوری، به تدریج به گسترش عقل‌گرایی و عقب‌نشینی اندیشه‌های دینی انجامید، تا این‌که در این دوره عقل جای دین را گرفت و دین مسیحیت را به گوشه‌ای از زندگی اروپاییان برد و در حاشیه قرار داد.

۲۸۷ ۴ فرانسیس بیکن که روش تجربی را بهترین روش برای پیشرفت زندگی بشر می‌دانست، از فیلسوفان خواست که از بت‌هایی که فلاسفه قدیم برای ما ساخته‌اند، دست بردارند و بیش از گذشته بر تجربه تکیه کنند. پس وی روش فلاسفه قدیم را مورد نکوهش قرار داد و بر روش تجربی تأکید کرد.

۲۸۸ ۱ در همان ابتدای دوره رنسانس، اختلافی میان فلاسفه درباره محدودیت کارآمدی عقل آغاز شد و به تدریج رشد کرد. این اختلاف تا آن‌جا پیش رفت که فیلسوفان اروپا به دو دسته «تجربه‌گرا» و «عقل‌گرا» تقسیم شدند.

۲۸۹ ۲ دکارت معتقد بود که عقل می‌تواند مستقل از تجربه، وجود خدا و نفس مجرد و غیرمادی انسان و اختیار او را اثبات کند. هم‌چنین دکارت به شناخت تجربی اعتقاد داشت و معتقد بود که انسان از طریق تجربه نیز می‌تواند به حقیقت برسد. او دیگر به عالم عقل به عنوان یک عالم برتر و متعالی در جهان، عقیده‌ای نداشت و عقل را صرفاً دستگاه تفکر و استدلال به حساب می‌آورد.

## بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۳) دکارت به عالم عقل به عنوان یک عالم برتر و متعالی در جهان، عقیده‌ای نداشت و عقل را صرفاً همان دستگاه تفکر و استدلال به حساب می‌آورد که می‌تواند ابزار شناخت انسان قرار بگیرد.  
۴) دکارت به همه توانایی‌های عقل، مانند بدیهیات عقلی، استدلال‌های عقلی محض و نیز تجربه توجه داشت.

۲۹۰ ۴ از نظر کنت، عقل فقط از طریق علم تجربی می‌تواند به شناخت واقعیت نائل شود. این دیدگاه به تدریج در میان فیلسوفان اروپایی گسترش یافت و توانایی عقل محدود به امور تجربی و حسی گردید. اثبات اموری مانند ماوراءالطبیعه و حقیقت روحی و معنوی انسان و جهان ناممکن شمرده شد. بدین ترتیب، امروزه عقل در اروپا، به عقل تجربی تقلیل پیدا کرده و رد و اثبات منطقی و عقلی به حوزه ریاضیات محدود شده است.

۲۹۱ ۲ در گزینه (۲)، قضایا به ترتیب سور کلی (هر) و جزئی (بعضی) می‌پذیرند، چون قضیه «آب دارای وزن است» بیانگر یک قانون کلی است و با سور کلی صادق خواهد بود: «هر آبی دارای وزن است» پس موضوع آن، همه افراد و مصادیق موضوع را شامل می‌شود، اما قضیه «انسان پزشک است» با سور جزئی صادق خواهد بود: «بعضی انسان‌ها پزشک هستند» پس دامنه مصادیق موضوع در این قضایا به ترتیب گسترده‌تر و محدودتر است.





## بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) سور مناسب برای قضایای این‌گزینه به ترتیب «بعضی» و «هر» است، یعنی: «بعضی سنگ‌ها گران‌قیمت نیستند» و «هر سنگی جسم است» پس دامنهٔ مصادیق به ترتیب در قضیهٔ «بعضی سنگ‌ها گران‌قیمت نیستند» محدودتر و در قضیهٔ «هر سنگی جسم است» گسترده‌تر است.

(۳) این قضایا به ترتیب با سور جزئی «بعضی» و کلی «هر» صادق خواهند بود: «بعضی درخت‌ها دارای میوه نیستند» و «هر درختی می‌تواند مفید باشد» در نتیجه در این قضایا به ترتیب برخی از مصادیق موضوع و همهٔ مصادیق موضوع مد نظر است.

(۴) این قضایا به ترتیب با سور کلی «هر» و «هیچ» صادق خواهند بود: «هر فلزی رسانا است» و «هیچ انسانی غیرمفکر نیست» در نتیجه دامنهٔ مصادیق موضوع در هر دو قضیه گسترده است.

۲۹۲ ۳ در گزینهٔ (۳)، قضیه محصوره و موضوع آن کلی است.

## بررسی سایر گزینه‌ها:

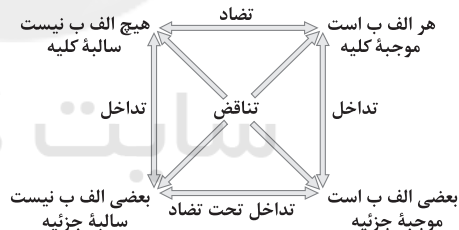
(۱) قضیه شخصیه است، چون تعداد پانصد نفر به مجموع افراد موضوع نسبت داده شده است نه به تک تک آن‌ها، پس موضوع قضیه، جزئی است.

(۲) هرگاه منظور از موضوع، لفظ موضوع باشد و محمول به لفظ موضوع، نسبت داده شود، قضیه شخصیه خواهد بود و موضوع آن جزئی است.

(۴) در این قضیه مجموع افراد موضوع مد نظر است، در نتیجه قضیه شخصیه خواهد بود و موضوع آن جزئی است.

۲۹۳ ۲ بین «الف» و «ج» رابطهٔ تناقض برقرار است و در دو قضیهٔ متناقض هر دو نمی‌توانند همزمان صادق و یا کاذب باشند، بلکه حتماً یکی از قضایا صادق و دیگری کاذب خواهد بود.

بین «الف» و «ب» نیز رابطهٔ تضاد برقرار است. در نتیجه در دو قضیهٔ متضاد نمی‌توانند هر دو صادق باشند، اما هر دو می‌توانند کاذب باشند.



۲۹۴ ۴ فقط در تناقض است که از نظر صدق و کذب رابطه کاملاً دوطرفه است؛ یعنی اگر یک طرف صادق باشد، طرف دیگر قطعاً کاذب و اگر یک طرف کاذب باشد، طرف دیگر حتماً صادق است، ولی سایر روابط یک‌طرفه است. مثلاً در تضاد از صدق یک قضیه، کذب قضیهٔ دیگر را می‌توان نتیجه گرفت اما از کذب یک قضیه، صدق قضیهٔ دیگر را به صورت قطعی نمی‌توان نتیجه گرفت. در تداخل نیز از صدق قضیهٔ کلی، صدق قضیهٔ جزئی را به صورت قطعی نتیجه می‌گیریم اما نه برعکس و از کذب قضیهٔ جزئی، کذب قضیهٔ کلی را به صورت قطعی نتیجه می‌گیریم اما نه برعکس.

۲۹۵ ۲ نقیض قضیهٔ صادق «بعضی الف ب است»، قضیهٔ کاذب «هیچ الف ب نیست» خواهد بود، چون در تناقض اگر یکی از قضایا صادق باشد، نقیض آن قطعاً کاذب خواهد بود و متضاد قضیهٔ کاذب «هیچ الف ب نیست» عبارت است از قضیهٔ «هر الف ب است» که از نظر صدق و کذب نامشخص است، چون در تضاد اگر قضیهٔ اولی کاذب باشد، قضیهٔ دومی صدق و کذبش نامشخص خواهد بود.

۲۹۶ ۱ در تداخل هر دو قضیه می‌توانند صادق و یا کاذب باشند. اگر قضیهٔ کلی صادق باشد، متداخل آن قطعاً صادق خواهد بود. هم‌چنین اگر قضیهٔ جزئی کاذب باشد، متداخل آن که یک قضیهٔ کلی است، قطعاً کاذب خواهد بود. البته رابطهٔ دو قضیهٔ متداخل از نظر صدق و کذب همیشه قطعی نیست؛ زیرا اگر قضیهٔ کلی، کاذب باشد، قضیهٔ جزئی متداخل آن، ممکن است صادق و یا کاذب باشد. هم‌چنین اگر قضیهٔ جزئی صادق باشد، متداخل آن که یک قضیهٔ کلی است، ممکن است صادق و یا کاذب باشد.

## بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) در تداخل اگر قضیهٔ جزئی کاذب باشد، متداخل آن قطعاً کاذب خواهد بود. پس در تداخل، امکان کذب دو قضیه، ممکن است: جزئی کاذب ← کلی کاذب

(۳) دو قضیهٔ متداخل از نظر محمول یکسان هستند، اما از نظر کمیت همیشه متفاوت‌اند، نه بعضاً.

(۴) کیفیت (موجب و سالبه بودن) و موضوع و محمول دو قضیهٔ متداخل یکسان است.

۲۹۷ ۱ اگر برای یک حکم کلی، استثنایی (مثال نقض) پیدا شود و ما هم‌چنان بر صادق بودن قضیهٔ کلی خود اصرار کنیم، دچار مغالطهٔ «استثنای قابل چشم‌پوشی» شده‌ایم و مثال نقض (استثنای) آن، نقیض قضیهٔ کلی است.

۲۹۸ ۲ مصراع «چون که صد آمد، نود هم پیش ماست»، بیانگر این است که در دو قضیهٔ متداخل، از صدق قضیهٔ کلی (۱۰۰) می‌توان صدق قضیهٔ جزئی (۹۰) را نتیجه گرفت.

۲۹۹ ۳ متداخل قضایای جزئی «بعضی الف ب نیست» و «بعضی الف ب است» به ترتیب عبارت است از «هیچ الف ب نیست» و «هر الف ب است» و نقیض قضایای حاصل به ترتیب قضایای «بعضی الف ب است» و «بعضی الف ب نیست» می‌باشد که همان قضایای صورت سؤال است.

## بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) به ترتیب نقیض قضایای کلی «هر الف ب است» و «هیچ الف ب نیست» قضایای «بعضی الف ب نیست» و «بعضی الف ب است» می‌باشد و عکس مستوی قضیهٔ «بعضی الف ب است»، قضیهٔ «بعضی الف ب است» می‌باشد که در صورت سؤال وجود دارد اما قضیهٔ «بعضی الف ب نیست» عکس مستوی لازم‌الصدق ندارد، در صورتی‌که در صورت سؤال سالبه جزئی داریم.

(۲) متداخل قضایای جزئی «بعضی الف ب نیست» و «بعضی الف ب است» به ترتیب قضایای کلی «هیچ الف ب نیست» و «هر الف ب است» می‌باشد. با توجه به آن‌که رابطهٔ تضاد همواره بین دو قضیهٔ کلی برقرار است در نتیجه متضاد هیچ قضیه‌ای، قضیهٔ جزئی نخواهد بود، در حالی‌که در صورت سؤال قضایای جزئی داریم.

(۴) تنها قضیهٔ جزئی‌های عکس مستوی دارد، موجب جزئی است که عکس مستوی آن هم موجب جزئی است. متداخل چنین قضیه‌ای حتماً موجب کلیه است که در صورت سؤال موجب کلیه نداریم.

**بررسی سایر گزینه‌ها:**

۱) دانشمندان و متفکرین پیش از سقراط، از اولین کسانی بودند که درباره این مسئله که کدام‌یک از ابزارهای شناخت، ما را موفق به شناخت حقایق و واقعیات مختلف می‌کند، اختلاف نظر داشتند.

۲) هراکلیتوس، از جهت اهمیت دادن یا اهمیت ندادن به **حس**، نظری در مقابل پارمنیدس داشته است.

۳) در میان مجادلات طرفداران عقل و حس، تنها ارسطو نبود که کوشش کرد راه‌های معتبر شناخت و روش‌های رسیدن به آن را تبیین کرده و راه‌های گریز از خطا را هم توضیح دهد، بلکه **حکیمان دیگری مثل سقراط و افلاطون** نیز همین کار را قبل از وی انجام داده بودند.

۳۰۷ ۱ در دوره شکوفایی فلسفه در جهان اسلام و ایران، فیلسوفان بزرگی ظهور کردند که **همگی سه ابزار حس، عقل و قلب را معتبر می‌دانستند**، با این تفاوت که برخی از آن‌ها بیشتر درباره حس و عقل سخن گفته‌اند، برخی به شهود قلبی توجه ویژه کرده‌اند و برخی نیز میان حس، عقل، قلب و شهود وحیانی پیوند برقرار ساخته و از هر سه بهره برده‌اند.

**بررسی سایر گزینه‌ها:**

۲) **سهروردی** بر معرفت شهودی تأکید بسیاری کرد و کوشید آن‌چه را که از طریق اشراق و به صورت الهامات شهودی به دست آورده بود، تبیین استدلالی کند و در نهایت نظام فلسفی خود را بر پایه آن شهودها بنا نماید.

۳) ابن‌سینا در یکی از کتاب‌های خود که به تبیین عرفان می‌پردازد، به طور دقیق معرفت شهودی را توضیح می‌دهد اما از ارتباط آن با فلسفه و استدلال‌های فلسفی **سخنی نمی‌گوید**.

۴) **ملاصدرا** بود که توانست پیوند مستحکمی میان فلسفه و معرفت وحیانی برقرار کند و اثبات کرد که نه تنها تضاد و تناقضی میان داده‌های مستدل و یقینی عقل و معارف وحیانی وجود ندارد، بلکه عقل و وحی تأییدکننده یکدیگرند.

۳۰۸ ۱ بیکن از نخستین فیلسوفانی بود که بر اهمیت حس و تجربه اصرار می‌ورزید و **به اصالت تجربه معتقد بود**. به نظر بیکن، فیلسوفان گذشته با دنباله‌روی از ارسطو، بیشتر بر استدلال عقلی تکیه کرده بودند و همین امر سبب شده بود که علوم تجربی در خرافات و تعصب‌های بیجا محصور بماند و پیشرفت نکند.

۳۰۹ ۳ اثبات‌گرایان که تنها راه رسیدن به شناخت و معرفت را تجربه می‌دانستند، معتقد بودند که اصولاً آن دسته از مفاهیم و گزاره‌ها که تجربه‌پذیر نیستند و از طریق تجربه نمی‌توانند مورد بررسی و ارزیابی قرار بگیرند، **بی‌معنا هستند**. بنابراین دیدگاه، مفاهیمی مانند خدا، اختیار، نفس و روح که تجربه درباره نفی یا اثبات آن‌ها نمی‌تواند نظر دهد، معنای روشنی ندارند؛ لذا اصولاً قابل بررسی علمی نیستند.

۳۱۰ ۱ پراگماتیست‌ها معتقدند گرچه تنها ابزار شناخت اشیا، حس و تجربه است اما از طریق تجربه نمی‌توان به واقعیت اشیا رسید، بنابراین ما نباید هدف خود را کشف واقعیت قرار دهیم، بلکه ما **نیازمند باورهایی هستیم که در عمل به کار ما بیایند و سودمندی خود را نشان دهند**.

۳۰۰ ۴ قضیه «بعضی الف ب است» کاذب است. بنابراین نقیض آن یعنی قضیه «هیچ الف ب نیست»، صادق خواهد بود و عکس مستوی قضیه حاصل یعنی «هیچ الف ب نیست»، نیز صادق خواهد بود؛ چون در عکس مستوی اگر قضیه اصلی صادق باشد، عکس مستوی آن هم صادق خواهد بود. همچنین قضیه کاذب «بعضی الف ب است» با قضیه «هر الف ب است» رابطه تداخل دارد و در تداخل از کذب قضیه جزئی، کذب قطعی قضیه کلی نتیجه گرفته می‌شود. همچنین قضیه کاذب «بعضی الف ب است» با قضیه «هیچ الف ب نیست» رابطه تناقض دارد. در نتیجه در تناقض اگر قضیه اصلی کاذب باشد، نقیض آن قطعاً صادق خواهد بود.

۳۰۱ ۴ اگر انسان، فهم درستی از حقیقت نداشته باشد، قادر به تشخیص خطای حواس و اشتباه در شناخت حسی نیست. به عبارتی، تا ما درکی از حقیقت نداشته باشیم، نمی‌توانیم در مورد خطای حواس، حکم و قضاوتی داشته باشیم. پس می‌توان گفت که **تشخیص خطای حواس فرع بر تشخیص حقیقت است**.

۳۰۲ ۳ عقل با کمک حواس و تحلیل عقلانی یافته‌های حسی می‌تواند به بسیاری از اسرار و رموز طبیعت پی ببرد و قوانین طبیعی را بشناسد. بنابراین در **شناخت تجربی، هم حس مدخلیت دارد و هم عقل**. به همین دلیل در تعریف شناخت تجربی می‌گوییم شناخت تجربی آن نوع شناختی است که عقل با همکاری حس به دست می‌آورد.

۳۰۳ ۲ شناخت تجربی بر چند قاعده عقلی مهم استوار است و دانشمند در هنگام بررسی داده‌های حسی، آن قاعده‌ها را در نظر دارد و از آن‌ها بهره می‌برد. پس یک دانشمند علوم طبیعی برای دستیابی به شناخت تجربی هم به **یافته‌های حسی** نیاز دارد و هم به **قواعد عقلانی** شناخت تجربی.

۳۰۴ ۲ **معرفت وحیانی** چون از جانب خدا نازل شده است، خطاناپذیر است.

۳۰۵ ۳ در تمام دوره‌های تاریخ فلسفه (از دوره یونان باستان تا دوره جدید اروپا) درباره معرفت‌شناسی و میزان کارآمدی هر یک از ابزارهای معرفت مباحث مختلفی صورت گرفته است. بررسی ویژگی بارز اندیشه هر یک از دانشمندان دوره‌های مختلف معرفت‌شناسی نشان می‌دهد که آن‌ها به «ارزش شناخت» یعنی نشان دادن انطباق یا عدم انطباق علم با واقعیت خارجی توجه خاصی کرده‌اند. بحث در این است که کدام‌یک از ابزارهای شناخت ما را موفق به شناخت حقایق و واقعیات می‌کند؛ کدام ابزار ما را به علمی می‌رساند که بر واقعیت منطبق است.

۳۰۶ ۴ **هراکلیتوس معتقد بود که شناخت حسی اعتبار دارد و ما وجود حرکت در این جهان را از طریق حس درمی‌یابیم و درک می‌کنیم**. اما پارمنیدس معتقد بود که شناخت حسی به دلیل خطاهایی که گاه در حواس رخ می‌دهد، اعتبار ندارد و نمی‌توان بدان تکیه کرد. به همین جهت پارمنیدس معتقد بود که حرکت وجود ندارد و همه اشیا در ثبات و پایداری هستند.





## روانشناسی

۳۱۱ ۲ انتخاب شهری برای زندگی از بین سه شهر ← شناسایی تعداد

انتخاب‌ها یا اولویت‌های آن تصمیم ← مرحله دوم

خرسندی از محل سکونت جدید ← بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت  
مورد نظر ← مرحله هفتم

انتخاب شهر رامسر ← اجرای بهترین اولویت ← مرحله پنجم

۳۱۲ ۴ در سبک تصمیم‌گیری **تکانشی** که معمولاً در نوجوانی زیاد

دیده می‌شود، فرد با عجله و بدون محاسبه تصمیم می‌گیرد که اغلب بلافاصله با  
پشیمانی همراه است.

احساسات در تصمیم‌گیری **احساسی**، به دلیل زودگذر بودن نمی‌تواند زیربنای  
تصمیم‌گیری باشد.

در تصمیم‌گیری **وابسته**، فرد از دیگران اطاعت کورکورانه می‌کند و دلیل  
انتخابش این است که دیگران چنین انتخابی کرده‌اند.

۳۱۳ ۳ پیامد ناتوانی در حل مسئله ← **ناکامی** و فشار روانی

پیامد ناتوانی در تصمیم‌گیری ← **تعارض**

عدم توانایی در استفاده از روش بارش مغزی که از روش‌های اکتشافی حل  
مسئله است، نشان‌دهنده ناتوانی در حل مسئله است.

تردید در انتخاب بین دو رشته تحصیلی دلخواه، نشان‌دهنده تعارض گرایش -  
گرایش است.

۳۱۴ ۴ اگر تصمیم‌گیری براساس تعداد اولویت‌ها باشد، انواع آن **ساده**

و **پیچیده** است.

۳۱۵ ۳ استفاده از روش مهندسی معکوس برای حل مسئله هندسی

← به کارگیری راه‌حل مناسب ← مرحله دوم

مقایسه نمرات قبل و بعد از استفاده از روش جدید ← ارزیابی راه‌حل ←  
مرحله سوم

علی با استفاده از روش مهندسی معکوس نتوانست موفق شود، بنابراین باید به  
راه‌حل‌های جدید فکر کند؛ مثلاً ممکن است به این راه‌حل برسد که موفق

نشدن او به دلیل عدم تسلط بر مفاهیم اولیه ریاضی بوده است ← انتخاب  
راه‌حل‌های جایگزین ← مرحله پنجم

۳۱۶ ۴ زمانی که ترس و عدم اعتماد به نفس، مانع تصمیم‌گیری

درست فرد می‌شود، یعنی فرد با مانع **کوچک شمردن خود** مواجه شده است.  
مدیر شرکت تجاری به دلیل **کنترل نکردن هیجانات** خویش و ابراز نارضایتی  
دیگران، یکی از بهترین کارمندان خود را اخراج می‌کند.

۳۱۷ ۳ استفاده از روش‌های اکتشافی حل مسئله مانند مهندسی

معکوس، دستیابی به راه‌حل مسئله را تضمین نمی‌کند.

## بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) روش‌های اکتشافی، مثل بارش مغزی نیاز به پردازش عمیق اطلاعات ندارند.

(۲) روش‌های تحلیل حل مسئله **زمان‌بر** است.

(۴) **روش‌های تحلیلی** حل مسئله مبتنی بر محاسبات ذهنی و قواعد منطقی  
هستند، نه روش خرد کردن حل مسئله که یک روش اکتشافی است.

۳۱۸ ۳ هر سه گزینه (۱)، (۲) و (۴) به تعارض اجتناب - اجتناب اشاره

دارند، اما گزینه (۳) به تعارض **گرایش - اجتناب**، یعنی انتخاب بین موضوع  
**خواستنی و ناخواستنی** اشاره دارد.

۳۱۹ ۲ هر سه گزینه (۱)، (۳) و (۴) به مسائل خوب تعریف‌شده اشاره

دارند که شناسایی موقعیت اولیه در آن‌ها آسان‌تر است، اما گزینه (۲) به مسائل  
علوم انسانی اشاره دارد که از نوع **خوب تعریف‌نشده** است، لذا شناسایی  
موقعیت اولیه در آن آسان نیست.

۳۲۰ ۱ در **تصمیم‌گیری** با اولویت‌ها سر و کار داریم.

در **حل مسئله** گفته می‌شود که فقط این راه مرا به هدف می‌رساند.